ບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນລະດັບປະລິນຍາຕີວິທະຍາສາດ ສາຂາ ວິທະຍາສາດຄອມພິວເຕີ

ລະບົບຈອງປີ້ລົດເມສາຍໃຕ້ອອນລາຍ Southern Bus Ticket Online Booking System

ນັກສຶກສາ:

ທ້າວ ມະໂນພອນ ມະໂນກຸນ ທ້າວ ພອນຄຳ ແກ້ວມະນີ

ອາຈານຜູ້ນຳພາ:

ອຈ.ປທ ມູນພິນ ພອນປັນຍາ

ຊ່ວຍນຳພາ ໂດຍ:

ຊອ.ປທ ອໍລະດີ ຄຳມະນີວົງ

ຄະນະວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ ພາກວິຊາ ວິທະຍາສາດຄອມພິວເຕີ ສົກສຶກສາ 2020-2021

Final Project of Bachelor Degree of Natural Sciences in Computer science

ລະບົບຈອງປີ້ລົດເມສາຍໃຕ້ອອນລາຍ Southern Bus Ticket Online Booking System

Student:

Mr Manophone MANOKOUN

Mr Phonekham KEOMANY

Advisor:

Mounphine PHONEPANYA

Co-Adviser:

Orlady KHAMMANIVONG

Faculty of Natural Sciences

Department of Computer Sciences

Academic Year 2020-2021

ถำบำ

ໃນປັດຈຸບັນ ເຫັກໂນໂລຊີນັບມື້ນັບທັນສະໄໝຍິ່ງຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມກ້າວໜ້າຍ່າງບໍ່ຢຸດຍັ້ງ ເຊິ່ງມັນມີບົດບາດສຳຄັນໃນການດຳລົງຊີວິດຂອງພວກເຮົາ, ໃນນີ້ການນຳໃຊ້ເຫັກໂນໂລຊີເຂົ້າມາ ຊ່ວຍໃນການຈັດການຂໍ້ມູນໂດຍສະເພາະແມ່ນການຈັດການກຸ່ງວກັບຂໍ້ມູນຖືວ່າແມ່ນວງກງານໜຶ່ງທີ່ ສຳຄັນຕໍ່ກັບບັນດາວິສາຫະກິດ, ທຸລະກິດ ແລະ ອົງກອນຕ່າງໆ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຈັດການຂໍ້ມູນ ຕ່າງໆມີຄວາມວ່ອງໄວທັນຕໍ່ສະພາບການ ແລະ ສາມາດເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນຕ່າງໆທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ ກັບອົງກອນໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພຂຶ້ນ.

ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງການສ້າງລະບົບຂາຍປີ້ລົດເມອອນລາຍຂອງສະຖານຂົນສົ່ງໂດຍສານ ສາຍໃຕ້ຂຶ້ນມາແມ່ນເພື່ອຈະນຳເອົາເທັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝເຂົ້າມາຊ່ວຍໃນການຂາຍປີ້ ແລະ ຈັດການຂໍ້ມູນໃຫ້ມີຄວາມສະດວກ, ເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການເຮັດວຽກໃຫ້ມີຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຊັດເຈນທີ່ສຸດ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ພວກຂ້າພະເຈົ້າຫັວງຢ່າງຍິ່ງວ່າບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນຈະມີຄຸນປະໂຫຍດ ບໍ່ຫຼາຍກໍ່ໜ້ອຍຕໍ່ນັກສຶກສາລຸ້ນຕໍ່ໄປສຳລັບຜູ້ທີ່ສົນໃຈສ້າງ ຫຼື ພັດທະນາລະບົບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ພ້ອມ ດຽວກັນກໍ່ຫັວງວ່າລະບົບດັ່ງກ່າວນີ້ຈະຊ່ວຍອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການບໍລິການ ແລະ ຈັດການ ຂໍ້ມູນຕ່າງໆຂອງທາງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້. ໃນລະບົບທີ່ພວກຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ ມານີ້ບໍ່ອາດຫຼີກລ້ຽງຂໍ້ຜິດພາດໄດ້, ສະນັ້ນ ພວກຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງຂໍອະໄພມາຍັງບັນດາທ່ານ ແລະ ຍອມຮັບຄຳຕຳນິຕິຊົມຈາກທ່ານ ແລະ ນຳມາແກ້ໄຂ ເຮັດໃຫ້ປຶ້ມຫົວນີ້ສົມບູນຂຶ້ນ.

ບິດຄັດຫຍໍ້

ບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນນີ້ເປັນການສຶກສາພັດທະນາລະບົບການຈອງປີ້ລົດເມແບບອອນລາຍ ເຊັ່ນ:ການຈອງປີ້ລົດແບບອອນລາຍ,ການຈັດການຂໍ້ມູນ,ລາຍງານຂໍ້ມູນຕ່າງໆ,ລວມທັງການຂາຍປີ້ ແມ່ນຍັງໃຊ້ແບບຈົດ ແລະ ຜູ້ໂດຍສານທີ່ຕ້ອງການຈອງປີ້ລວງໜ້າຕ້ອງໄດ້ໂທຫາພະນັກງານຂາຍ ປີ້ເພື່ອຈອງ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ການບໍລິການມີການຊັກຊ້າ ແລະ ຂໍ້ມູນຍັງມີການຕົກເຫ່ຍເສຍຫາຍ ດັ່ງນັ້ນ ພວກຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງບັນຫາຈຶ່ງມີແນວຄວາມຄິດທີ່ຈະສ້າງລະບົບຈອງປີ້ລົດເມ ແບບອອນລາຍຂອງສະຖານນີຂົນສິ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້ນັ້ນຂຶ້ນມາເພື່ອຊ່ວຍຫຸດຜ່ອນຄວາມ ຫຍຸ້ງຍາກໃນການຈອງປີ້ລົດ, ຈັດເກັບຂໍ້ມູນ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຊັກຊ້າໃນການຈັດການຂໍ້ມູນ, ເຮັດໃຫ້ ຂໍ້ມູນມີຄວາມເປັນລະບຸງບຮຸງບຮ້ອຍ ແລະ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສະດວກວ່ອງໄວຕໍ່ການຄົນຫາຂໍ້ມູນ.

ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງຮຸງກຮ້ອງໃຫ້ນຳເອົາລະບົບການຈັດການຖານຂໍ້ມູນ ທີ່ມີປະສິດທິພາບສູງເຂົ້າມາ ຊ່ວຍໃນການບໍລິຫານເກັບກຳເອົາບັນດາຂໍ້ມູນຕ່າງໆທີ່ເພີ່ມຂື້ນນັ້ນໃຫ້ມີຄວາມເປັນລະບຸງບຮຸງບ ຮ້ອຍ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ສົມບູນກ່ອນເກົ່າ.

ເຊິ່ງນອກຈາກໄດ້ນຳເອົາວິຊາການວິເຄາະ ແລະ ອອກແບບລະບົບມານຳໃຊ້ແລ້ວກໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ ໂປແກມ Microsoft Visio 2016 ໃຊ້ແຕ້ມແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ (DFD, ER, Flowchart), Adobe XD ໃຊ້ອອກແບບ UX/UI, Studio 3T For MongoDB ແລະ Moon Modeler ໃຊ້ ຈັດການຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ອອກແບບ Database Model, Visual Studio Code ໃຊ້ຂຸງນໂຄດດ້ວຍ ພາສາ JavaScript (ReactJS, NodeJS, GraphQL).

Abstract

This is the study project to develop Southern Station Bus Booking Online System was developed to make the sale system be modern, serve customers more efficiently and quickly, create reports, when customer want to book they have to call employee to make booking, so it make booking slow and some information are lostthe development of the Southern Station Bus Booking Online System consists of 2 main parts which are software and hardware. The software part we use MongoDBCompass for storing data for the program. For the database, we use MongoDB, Visual Studio code for writing code We use Microsoft Visio 2016 for drawing data flow diagrams, flowchart and entity relationship diagrams (ER-Diagram), We use we wrie code in JavaScript, use Nodejs for Backend and Reactjs for frontend and use Graphql for Creating API. The hardware part we use 2 laptops for developing the application. The results from Southern Station Bus Booking Online System are a system that will reduce redundancy and complexity of the data, to facilitate the customers. Making the users of the system be more convenient and have accurate information.

ຄຳສະແດງຄວາມຂອບໃຈ

ພວກຂ້າພະເຈົ້າເປັນນັກສຶກສາ ປີທີ 2 (ຕໍ່ເນື່ອງ) ພາກວິຊາວິທະຍາສາດຄອມພິວເຕີ, ຄະນະວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ສົກສຶກສາ 2020-2021 ພວກ ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມພາກພູມໃຈ ແລະ ເປັນກູເປ່າງສູງທີ່ມີໄດ້ໂອກາດສຶກສາໃນລະດັບປະລິນຍາ ຕີ. ດັ່ງນັ້ນ ພວກຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນ ແລະ ຂອບໃຈຢ່າງສູງຕໍ່ຄະນະນຳຂອງ ຄະນະວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ, ຄະນະນຳຂອງພາກວິຊາວິທະຍາສາດຄອມພິວເຕີ ຕະຫຼອດເຖິງ ການຈັດຕັ້ງທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືໃນບົດ ໂຄງການຈົບຊັ້ນປະລິນຍາຕີສະບັບນີ້.

ບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນນີ້ ໄດ້ສຳເລັດລຸລ່ວງລົງໄດ້ເພາະວ່າໄດ້ຮັບຄຳປົກສາ ແລະ ຄວາມ ຊ່ວຍເຫຼືອຈາກບຸກຄົນຫຼາຍທ່ານ. ພິເສດພວກຂ້າພະເຈົ້າ ຂໍຖືໂອກາດນີ້ສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ແລະ ຮູ້ບຸນຄຸນຢ່າງສຸດຊຶ້ງມາຍັງອາຈານທີ່ປົກສາ ອຈ.ປທ ມູນພິນ ພອນປັນຍາ ແລະ ອາຈານ ຊ່ວຍນຳພາ ຊອ.ປທ ອໍລະດີ ຄຳມະນີວົງ ທີ່ໃຫ້ຄຳປົກສາ ແລະ ຊີ້ນຳ-ນຳພາ ພວກຂ້າພະເຈົ້າ ໃນການຂຸງນບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນຄັ້ງນີ້ຈົນໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດລຸລ່ວງໄປດ້ວຍດີ, ຂໍສະແດງຄວາມ ຂອບໃຈ ແລະ ຮູ້ບຸນຄຸນມາຍັງບັນດາອາຈານທຸກທ່ານຂອງພາກວິຊາວິທະຍາສາດຄອມພິວເຕີທີ່ ໄດ້ທຸ່ມເທສະຕິປັນຍາສິດສອນທັງຄວາມຮູ້ວິຊາການ ແລະ ຄວາມຮູ້ດ້ານອື່ນໆອີກໃຫ້ແກ່ພວກ ຂ້າພະເຈົ້າຕະຫຼອດໄລຍະ 2 ປີ.

ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງບັນດາໝູ່ເພື່ອນໝົດທຸກຄົນທີ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ໃຫ້ກຳລັງແກ່ພວກຂ້າພະເຈົ້າມາຕະຫຼອດໄລຍະ 2 ປີ.

ຂໍຂອບໃຈ ທາງສະຖານນີຂົນສິ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້ ທີ່ໃຫຄວາມຮ່ວມມືຊ່ວຍເຫຼືອໃນການ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ສະໜອງຂໍ້ມູນ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການລົງເອົາຂໍ້ມູນ ພ້ອມທັງລາຍ ລະອຸງດຕ່າງໆທີ່ເປັນປະໂຫຍດແກ່ການຂຸງນບົດຈົບຊັ້ນຂອງພວກຂ້າພະເຈົ້າ.

ສຸດທ້າຍນີ້ ພວກຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນຢ່າງໃຫ່ຍຫຼວງມາຍັງຄອບຄົວ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຂອງພວກຂ້າພະເຈົ້າ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການສິ່ງເສີມຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ພວກຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ມີໂອກາດ ສຶກສາຮ່ຳຮຸງນຕາມຄວາມໄຝ່ຝັນ, ມອບທັງຄວາມຮັກ, ຄວາມອົບອຸ່ນ, ກຳລັງໃຈ ແລະ ເວລາອັນ ເຕັມທີ່ນັບບໍ່ຖ້ວນ ໃຫ້ພວກຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ສຶກສາຮ່ຳຮຸງນຈົນສຳເລັດ.

ສາລະບານ

	ໜ້າທີ
ບົດທີ 1	1
ບົດສະເໜີ	1
1.1 ຄວາມສຳຄັນຂອງບັນຫາ	1
1.2 ຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາ	1
1.3 ຂອບເຂດການຄົ້ນຄວ້າ	2
1.4 ປະ ໂຫຍດທີ່ຄາດວ່າຈະ ໄດ້ຮັບ	2
ບົດທີ 2	3
ທົບທວນເອກະສານ ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	3
2.1 ທົບທວນທິດສະດີທີ່ກຸ່ງວຂ້ອງ	3
2.1.1 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບຖານຂໍ້ມູນ	3
1) ຄວາມໝາຍຂອງຖານຂໍ້ມູນ	3
2) ຄຸນລັກສະນະຂອງຖານຂໍ້ມູນ	3
3) ຄວາມສຳຄັນຂອງລະບົບຖານຂໍ້ມູນ	4
4) ສະຖາປັດຕະຍະກຳລະບົບຖານຂໍ້ມູນ	4
2.1.2 ທິດສະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ DFD (Data Flow Diagram)	4
1) ຈຸດປະສິງຂອງ DFD	4
2) ສັນຍະລັກທີ່ໃຊ້ໃນແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ	5
3) ກົດຂອງ Process	5
4) ຫຼັກການຂຽນແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ	6
2.1.3 ຄວາມໝາຍ ແລະ ສັນຍະລັກຂອງ Flowchart	7
2.1.3 ແຕງເລງດອລງເສົ່ງທັງເຂສງ Entity (FR Diagram)	8

ขบ้า	හි
.1.4 ສັນຍາລັກທີ່ໃຊ້ໃນແບບຈຳລອງ ER	9
1.5 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບພາສາ NOSQL1	0
1.6 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບພາສາ JavaScript1	.5
1) ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງພາສາ JavaScript1	.6
2) ຄຸນສົມບັດຂອງພາສາ JavaScript1	.7
3) JavaScript engine ແມ່ນຫຍັງ?1	.8
1.7 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບ Application Programming Interface (API)1	.8
1) Libraries and frameworks	.9
2) Operating Systems	9
3) Remote APIs	9
4) Web APIs	9
1.8 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບ Nodejs2	
.1.9 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບ Reactjs (JavaScript Library)	
) ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບ GraphQL (GraphQL API)2	23
) ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບ expressjs (Nodejs Library)2	25
) ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບ Progressive Web App (PWA)2	25
ກ. ທີ່ມາຂອງ Progressive Web Apps2	25
ຂ. ຮູ້ຈັກກັບ Native App ແລະ Mobile Web App2	26
ຄ. ຟີເຈີຫຼັກໂດຍທັ່ວໄປຂອງ Progressive Web Apps2	26
) ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບ ໂປຣແກຣມ Microsoft Office 20162	27

	ฑ้าหิ
ກ. ປະໂຫຍດຂອງໂປຣແກຣມ Microsoft Word Office 2016	28
ຂ. ຄວາມສາມາດຂອງ Microsoft Word	28
5) ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບໂປຣແກຣມ Microsoft Visio 2016	29
6) ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບໂປຣແກຣມ Visual Studio Code	29
2.2 ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກຸ້ງວຂ້ອງ	30
2.2.1 Southern Bus Station Booking online System	
ບົດທີ 3	32
ວິທີດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ	32
3.1 ວິທີສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ	32
3.1.1 ໄລຍະທີ 1 ການວາງແຜນໂຄງການ (Project planning phase)	
3.1.2 ໄລຍະທີ 2 ການວິເຄາະ (Analysis Phase)	
3.1.3 ໄລຍະທີ່ 3 ການອອກແບບ (Design Phase)	35
3.1.4 ໄລຍະທີ 4 ການນຳໄປໃຊ້ (Implementation Phase)	36
3.1.5 ໄລຍະທີ 5 ການບຳລຸງຮັກສາ (Maintenance Phase)	36
3.2 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການພັດທະນາ (Development Tools)	37
3.3 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ	38
3.3.1 ແຕນວາດລວມຂອງລະບົບ	
3.1.2 ຕາຕະລາງສະແດງລາຍລະອງດຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວກັບລະບົບ	39
3.3.3 ແຜນວາດເນື້ອຫາ (Context Diagram)	40
3.1.4 ແຜນວາດລຳດັບຊັ້ນໜ້າທີ່ (Functional Hierarchy Diagram)	41
3.1.5 ແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ (Data Flow Diagram: DFD)	42

ໜ	าฑั
1) ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງແຕ່ລະ Process	.42
2) ແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 1	.43
3) ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 2	.43
4) ແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 3	.44
5) ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 4	.44
6) ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 1	.45
7) ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 3	.46
8) ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 4	.47
9) ແຜນວາດຄວາມສຳພັນຂອງຂໍ້ມູນ (ER Diagram)	.48
ການອອກແບບລະບົບ	.49
3.4.1 ການອອກແບບຮ່າງສະແດງຜົນ (Output Design)	. 49
1) ລາຍງານຂໍ້ມູນລົດ	.49
2) ລາຍງານຂໍ້ມູນສາຍທາງ	.50
3) ລາຍງານຂໍ້ມູນພະນັກງານ	.51
4) ລາຍງານຂໍ້ມູນການຈອງປີ້	.52
3.4.2 ການອອກແບບຮ່າງປ້ອນຂໍ້ມູນ (Input Design)	. 53
1) ຟອມເຂົ້າສູ່ລະບົບແອດມິນ	.53
2) ຟອມການຈັດການຂໍ້ມູນບໍລິສັດ	.54
3) ຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນບໍລິສັດ	.55
4) ຟອມການຈັດການຂໍ້ມູນສາຍທາງ	.56

พ้าช	Ŋ
5) ຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນສາຍທາງ5	7
6) ຟອມການຈັດການຖ້ຽວລົດ5	8
7) ຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນຖ້ຽວລົດ5	9
8) ຟອມການຈັດການປະເພດລົດ6	0
9) ຟອມການເພີ່ມປະເພດລົດ6	1
3.5 ການອອກແບບຖານຂໍ້ມູນ62	2
3.5.1 ຕາຕະລາງພະນັກງານ (Employee)6	2
3.5.2 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນປີ້ (Ticket)6	2
3.5.3 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນບໍລິສັດ (Company)6	3
3.5.4 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນປະເພດລົດ (BusType)6	3
3.5.5 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນລົດ (Bus)6	4
3.5.6 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ (Seat)6	4
3.5.7 . ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນສະມາຊິກ (Member)6	5
3.5.8 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນການຈອງ (Booking)6	5
3.5.9 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນລາຍລະອງດການຈອງ (BookingItem)6	6
3.5.10 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນສາຍທາງ (Route)6	6
3.5.11 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນເວລາລົດອອກ (DepartureTime)6	7
3.6 ແຜນວາດຂັ້ນຕອນການເຮັດວງກ (Flowchart)6	8
3.6.1 ແຜນວາດ Flowchart ການສະໝັກສະມາຊິກ6	8
3.6.2 ແຜນວາດ Flowchart ການເຂົ້າສ່ລະບົບ	9

	พ ้าทิ
3.6.3 ແຜນວາດ Flowchart ການສັ່ງຊື້	70
3.6.4 ແຜນວາດ Flowchart ການຊໍາລະເງິນ	71
3.6.5 ແຜນວາດ Flowchart ການອອກປີ້	72
3.6.6 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນພະນັກງານ	73
3.6.7 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນລູກຄ້າ	74
3.6.8 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນລົດ	75
3.6.9 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນປະເພດລົດ	76
3.5.10 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນສາຍທາງ	77
ປົດທີ 4	78
ສືນຂອງການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ການອະທິບາຍຕົນ	78
4.1 พ้าต่าງภาม (Login Form)	
4.2 ຟອມຫຼັກ (Main Form)	79
4.2.1 ຟອມຄົ້ນຫາຖຸ້ງວລົດ	79
4.2.2 ຟອມເລືອກບ່ອນນັ່ງ	80
4.2.3 ຟອມປ້ອນລາຍລະອງດຜູ້ໂດຍສານ	81
4.2.4 ຟອມຊຳລະເງິນ	82
ມຶດທີ 5	83
ສະຫຼຸບ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີ	
້ 5.1 ສະຫຼຸບຜົນການຄົ້ນຄ້ວາ	
5.2 ຈຸດດີ	
້ 5.4 ແນວທາງໃນການພັດທະນາ ແລະ ຂະຫຍາຍຕໍ່ຂອງສະຖານນີ	

ເອກະສານອ້າງອີງ	85
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ	87
ປະຫວັດຜູ້ຂຽນ	89

ສາລະບານຕາຕະລາງ

	ໜ	າາທ
ຕາຕະລາງທີ	1: ສະແດງສັນຍາລັກ (Data Flow Diagram)	5
ຕາຕະລາງທີ	2: ຮູບການປງບທງບແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຖືກຕ້ອງ	7
ຕາຕະລາງທີ	3: ສະແດງສັນຍາລັກ Flowchart	8
ຕາຕະລາງທີ	4: ຕາຕະລາງປງບທງບລະຫວ່າ synchronouse ກັບ Asynchronous	.22
ຕາຕະລາງທີ	5 : ສະແດງລາຍລະອງດຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວກັບລະບົບ	.39
ຕາຕະລາງທີ	6 :ຕາຕະລາງພະນັກງານ (EMPLOYEE)	.62
	7 :ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນປີ້ (TICKET)	
ຕາຕະລາງທີ	8 :ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນບໍລິສັດ (COMPANY)	.63
ຕາຕະລາງທີ	9 :ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນປະເພດລົດ (BusType)	.64
ຕາຕະລາງທີ	10 :ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນລົດ (Bus)	.64
ຕາຕະລາງທີ	11 :ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ (Seat)	.65
ຕາຕະລາງທີ	12 :ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນສະມາຊິກ (Member)	.65
ຕາຕະລາງທີ	13 :ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນການຈອງ (Booking)	.66
ຕາຕະລາງທີ	14: ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນລາຍລະອງດການຈອງ (BookingItem)	.66
ຕາຕະລາງທີ	15: ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນສາຍທາງ (Route)	.67
ຕາຕະລາງທີ	16: ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນເວລາລົດອອກ (DEPARTURETIME)	.67

ສາລະບານແຜນວາດ

ໜ້າທີ
ແຜນວາດທີ 1: ແຜນວາດລວມຂອງລະບົບ32
ແຜນວາດທີ 2: ແຜນວາດລວມຂອງລະບົບ38
แผมอากที่ 3 : แผมอากเมื้อขา (Context Diagram)40
แผมอากที่ 4 : แผมอากลำดับสั้นพ้าที่ (Functional Hierarchy Diagram)41
ແຜນວາດທີ 5 : ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງແຕ່ລະ Process42
ແຜນວາດທີ 6 : ແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 143
ແຜນວາດທີ 7 : ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 243
ແຜນວາດທີ 8: ແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 344
ແຜນວາດທີ 9: ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 444
ແຜນວາດທີ 10: ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 145
ແຜນວາດທີ 11 : ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 346
ແຜນວາດທີ 12 : ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 447
ແຜນວາດທີ 13 : แຜນວາດຄວາມສຳພັນຂອງຂໍ້ມູນ (ER Diagram)48
ແຜນວາດທີ 14: ແຜນວາດ FLOWCHART ການສະໝັກສະມາຊິກ68
ແຜນວາດທີ 15 : ແຜນວາດ FLOWCHART ການເຂົ້າສູ່ລະບົບ69
ແຜນວາດທີ 16: ແຜນວາດ Flowchart ການສັ່ງຊື້70

ສາລະບານຮູບພາບ

	u	บาท
ຮູບທີ	1 : ຮູບ Strong Entity	9
ຮູບທີ	2: ຮູບ Weak Entity	9
ຮູບທີ	3: ຮູບ Attribute	10
ຮູບທີ	4: ຮູບ Relation	10
ຮູບທີ	5 : ຮູບຕົວຢ [່] າງ GraphQL	24
ຮູບທີ	6: รูบโปธแทธม VS Code	30
ຮູບທີ	7 : ຮູບອອກແບບສະແດງລາຍງານຂໍ້ມູນລົດ	49
ຮູບທີ	8 : ຮູບອອກແບບລາຍງານຂໍ້ມູນສາຍທາງ	50
ຮູບທີ	9: ຮູບອອກແບບສະແດງລາຍງານຂໍ້ມູນພະນັກງານ	51
ຮູບທີ	10 : ຮູບອອກແບບສະແດງລາຍງານການຈອງປີ້	52
ຮູບທີ	11 : ຮູບແບບຟອມເຂົ້າສູ່ລະບົບແອດມິນ	53
ຮູບທີ	12 : ຮູບແບບຟອມການຈັດການຂໍ້ມູນບໍລິສັດ	54
ຮູບທີ	13 : ຮູບແບບຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນບໍລິສັດ	55
ຮູບທີ	14 : ຮູບແບບຟອມການຈັດການຂໍ້ມູນສາຍທາງ	56
ຮູບທີ	15 : ຮູບແບບຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນສາຍທາງ	57
	16 : ຮູບແບບຟອມການຈັດການຖ້ຽວລົດ	
	17 : ຮູບແບບຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນຖ້ຽວລົດ	
ຮູບທີ	18 : ຮູບແບບຟອມການຈັດການປະເພດລົດ	60
-	19 : ຮູບແບບຟອມການເພີ່ມປະເພດລົດ	
	20 : ฐูบพ้าต่าງทาม (Login Form)	
-	21 : ຮູບແບບຟອມຄົ້ນຫາຖຸ້ງວລົດ	
-	22 : ຮູບແບບຟອມຈັດການຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ	
	23 : ຮູບແບບຟອມປ້ອນລາຍລະອງດຜູ້ໂດຍສານ	
	24 : ຮູບແບບຟອມຊຳລະເງິນ	

ຄຳອະທິບາຍສັບ

DBMS = Database Management System

SQL = Structure Query Language

PHP = Personal Home Page

HTML = Hypertext Markup Language

CSS = Cascading Style Sheet

DFD = Data Flow Diagram

ERD = Entity Relationship Diagram

DDL = Data Definition Language

DML = Data Manipulation Language

QR Code = Quick Response Code

SDLC = Software Development Life Cycle

ບົດທີ 1

ບຶດສະເໜີ

1.1 ຄວາມສຳຄັນຂອງບັນຫາ

ອີງໃສ່ເພື່ອຄວາມສະດວກສະບາຍຂອງປະຊາຊົນລາວເຮົາ ແລະ ຄົນຕ່າງປະເທດ, ນັກ ທ່ອງທ່ຽວ, ພະນັກງານ, ພໍ່ຄ້າຊາວຂາຍຕະຫຼອດຮອດພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນທີ່ເດີນທາງເຂົ້າມາທ່ອງທ່ຽວ ຫຼື ມາເຮັດວງກເຮັດງານທີ່ນະຄອນຫຼວງວງງຈັນຂອງພວກເຮົາເພື່ອໃຫ້ການໄປມາສະຖານທີ່ຕ່າງໆ ພວກເຮົາຈຶ່ງໄດ້ສ້າງຕັ້ງສະຖານນີຂົນສິ່ງໂດຍສານນີ້ຂຶ້ນມາ.

ສະຖານນີຂົນສິ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້ເປັນບ່ອນບໍລິການຮັບ-ສົ່ງຜູ້ໂດຍສານ, ສິນຄ້າວັດຖຸສິ່ງ ຂອງ ແລະ ສັດຈາກຈຸດໜຶ່ງໄປຫາອີກຈຸດໜຶ່ງຊຶ່ງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານທາງໂກສາຍໃຕ້ນີ້ແມ່ນ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນວັນທີ 1 ກັນຍາ 2016 ເຊິ່ງມີລາຍລະອງດດັ່ງລຸ່ມນີ້: ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ພາລະບົດບາດ ຂອງສະຖານນີຂົນສິ່ງທາງໂກສາຍໃຕ້ແມ່ນສະຖານນີໜຶ່ງຊຶ່ງຕັ້ງຢູ່ ບ້ານ ສະພັງມຶກ, ເມືອງ ໄຊ ທານີ, ນະຄອນຫຼວງວງງຈັນ, ຖະໜົນເລກທີ 450 ປີ ໃກ້ກັບສີ່ແຍກໄຟແດງດົງໂດກ. ສະຖານນີ ຂົນສິ່ງທາງໂກສາຍໃຕ້ປະກອບມີຫຼາຍໜ່ວຍງານຄື: ອຳນວຍການໃຫ່ຍມີ 1 ທ່ານ, ເລຂານຸການມີ 1 ທ່ານ, ໜ່ວຍງານແຜນການມີ 1 ທ່ານ, ໜ່ວຍງານຮັບ-ຈ່າຍເງິນມີ 1 ທ່ານ, ໜ່ວຍງານບໍລິການ ຂາຍປີ້ມີ 7 ທ່ານ, ໜ່ວຍງານຮັກສາຄວາມປອດໄພມີ 6 ທ່ານ,ໜ່ວຍງານບໍລິການເຮືອນພັກມີ 8 ທ່ານ ແລະ ບັນດາບໍລິສັດ ທີ່ເຂົ້າມາດຳເນີນທຸລະກິດໃນສະຖານຂົນສິ່ງໂດຍສານປະກອບມີ: ບໍລິສັດ ຂົນສິ່ງໂດຍສານຈິດປະສົງຍອດນິຍົມ, ບໍລິສັດ ແສງສົມບູນ ຂົນສິ່ງໂດຍສານ, ບໍລິສັດ ແສນສະບາຍ ຂົນສິ່ງໂດຍສານ, ບໍລິສັດ ຈັນທະຈອນ ຂົນສິ່ງໂດຍສານ, ບໍລິສັດ ຈຳປາສັກ ຂົນສິ່ງ ໂດຍສານ, ບໍລິສັດ ແສງຈະເລີນ ລົດຕຸງງນອນ, ບໍລິສັດ ກຸງໂກ VIP, ບໍລິສັດ ສີທອນ ພວງ ປະເສີດ ລົດຕຸງງນອນ. ນອກຈາກນີ້ສະຖານນີຍັງມີສະຖານທີ່ພັກ, ຮ້ານຄ້າ, ຮ້ານຂາຍຍ່ອຍ, ຮ້ານ ອາຫານ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆໄວ້ເພື່ອບໍລິການຜູ້ໂດຍສານທີ່ມາລໍຖ້າລົດໄປຈຸດ ໝາຍປາຍທາງ.

1.2 ຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາ

ວັດຖຸປະສົງຫຼັກຂອງບົດຈົບຊັ້ນໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນເພື່ອອີງໃສ່ໃນການພັດທະນາ ແລະ ເພີ່ມ ປະສິດທິພາບ ໃນການບໍລິການຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້, ພວກຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງໄດ້ມີ ແນວຄິດທີ່ຈະສ້າງ ແລະ ພັດທະນາ ລະບົບຈອງປີ້ລົດເມສາຍໃຕ້ອອນລາຍຂຶ້ນມາເພື່ອເເກີໄຂ ບັນຫາໃຫ້ກັບທາງສະຖານນີຕາມວູງກຂອງເເຕ່ລະພະແນກເຖິງບັນຫາໃນການເຮັດວູງກ. ດັ່ງນັ້ນ ພວກຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງໄດ້ກຳນົດເຫດຜົນຂອງການຄົ້ນຄ້ວາຕາມຈຸດປະສົງດັ່ງນີ້:

- ເພື່ອສຶກສາບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງລະບົບ.
- ເພື່ອສ້າງລະບົບຂາຍປີ້ລົດອອນລາຍຂອງສະຖານນີຂົນສິ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້.
- ເພື່ອສ້າງຮູບແບບການຈັດການຂໍ້ມູນການໃຫ້ບໍລິການ.
- ເພື່ອເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນການຂາຍປີ້ລົດເມຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງ ໂດຍສານສາຍໃຕ້.
- ເພື່ອການລາຍງານໃຫ້ສະດວກ ແລະ ຖືກຕ້ອງ.

1.3 ຂອບເຂດການຄົ້ນຄວ້າ

ລະບົບຈອງປີ້ລົດເມສາຍໃຕ້ແບບອອນລາຍຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງສາຍໃຕ້ເປັນລະບົບແບບ Client-Server Web Application ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍໜ້າວຸງກຫຼັກດັ່ງນີ້:

- ຈັດການຂໍ້ມູນພື້ນຖານ (ຂໍ້ມູນພະນັກງານ, ຂໍ້ມູນລົດ, ຂໍ້ມູນປະເພດລົດ, ຂໍ້ມູນ ສາຍທາງ).
- ສະໝັກສະມາຊິກ.
- ບໍລິການ (ຈອງປີ້, ອອກປີ້).
- ລາຍງານ (ລາຍງານການຈອງ, ລາຍງານຂໍ້ມູນພະນັກງານ, ລາຍງານຂໍ້ມູນສາຍ ທາງ, ລາຍງານຂໍ້ມູນລົດ, ລາຍງານຂໍ້ມູນຊຳລະເງິນ)

1.4 ปะโทยกที่ถากอ่าจะได้รับ

ໃນການຂຸງນບົດຈົບຊັ້ນໃນຄັ້ງນີ້ ຫຼັງຈາກສຳເລັດໂຄງການນີ້ແລ້ວ Web Application ແມ່ນຕ້ອງໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນຕົວຈິງ ແລະ ສາມາດນຳເຂົ້າມາໃຊ້ໃນວຸງກງານຕົວຈິງໄດ້ຢ່າງແນ່ນອນ.

- ໄດ້ລະບົບຈອງປີ້ລົດເມແບບອອນລາຍຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງ ໂດຍສານສາຍໃຕ້.
- ໄດ້ລະບົບທີ່ຈະຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາການຈອງໄດ້ສະດວກ ແລະ ວ່ອງໄວຂຶ້ນ.
- ໄດ້ລະບົບຊ່ວຍເພີ່ມຊ່ອງທາງໃນການຂາຍປີ້ໃຫ້ກັບຜູ້ປະກອບການ.
- ມີລະບົບເຜີຍແຜ່.
- ໄດ້ລະບົບທີ່ສາມາດສ້າງລາຍງານໄດ້ຢ່າງສະດວກ ແລະ ຖືກຕ້ອງ.

ບົດທີ 2

ທຶບທວນເອກະສານ ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

2.1 ທຶບທວນທິດສະດີທີ່ກຸ່ງວຂ້ອງ

2.1.1 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກູ່ງວກັບຖານຂໍ້ມູນ

1) ຄວາມໝາຍຂອງຖານຂໍ້ມູນ

Databases ຫຼື ຖານຂໍ້ມູນຄືກຸ່ມຂອງຂໍ້ມູນທີ່ຖືກເກັບລວບລວມໄວ້ໂດຍມີຄວາມສຳພັນເຊິ່ງ ກັນ ແລະ ກັນໂດຍບໍ່ໄດ້ບັງຄັບວ່າຂໍ້ມູນທັງໝົດນີ້ຈະຕ້ອງເກັບໄວ້ໃນແຟ້ມຂໍ້ມູນດຸງວກັນ ຫຼື ແຍກ ເກັບຫຼາຍໆແຟ້ມຂໍ້ມູນ.

ລະບົບຖານຂໍ້ມູນ ຄືລະບົບທີ່ລວບລວມຂໍ້ມູນຕ່າງໆທີ່ກຸ່ງວຂ້ອງກັນເຂົ້າໄວ້ດ້ວຍກັນຍ່າງມີ ລະບົບ, ມີຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຂໍ້ມູນຕ່າງໆທີ່ຊັດເຈນ. ໃນລະບົບຖານຂໍ້ມູນຈະປະກອບດ້ວຍ ແຟ້ມຂໍ້ມູນຫຼາຍແຟ້ມທີ່ມີຂໍ້ມູນກຸ່ງວຂ້ອງກັນ, ສຳພັນກັນເຂົ້າໄວ້ດ້ວຍກັນຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ເປີດໂອກາດໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ສາມາດໃຊ້ງານ ແລະ ຮັກສາປ້ອງກັນຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ໂດຍມີຊອບແວຣ໌ທີ່ປຸງບສະເພືອນຊື່ກາງລະຫວ່າງຜູ້ໃຊ້ ແລະ ໂປຣແກຣມຕ່າງໆທີ່ກຸ່ງວຂ້ອງກັບ ການໃຊ້ຖານຂໍ້ມູນເອີ້ນວ່າລະບົບຈັດການຖານຂໍ້ມູນ ຫຼື DBMS (Databases Management System) ມີຫນ້າທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນໄດ້ງ່າຍສະດວກ ແລະ ມີປະສິດທິພາບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ໃຊ້ອາດເປັນການສ້າງຖານຂໍ້ມູນ,ການແກ້ໄຂຖານຂໍ້ມູນ ຫຼື ການຕັ້ງຄຳຖາມເພື່ອໃຫ້ ໄດ້ຂໍ້ມູນມາໂດຍຜູ້ໃຊ້ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຮັບຮູ້ກຸ່ງວກັບລາຍລະອາດພາຍໃນໂຄງສ້າງຂອງຖານຂໍ້ມູນ.

2) ຄຸນລັກສະນະຂອງຖານຂໍ້ມູນ

- ຫຼຸດຄວາມຊ້ຳຊ້ອນຂອງຖານຂໍ້ມູນໃຫ້ເຫຼືອນ້ອຍທີ່ສຸດ (Minimum Redundancy).
- ມີຄວາມຖືກຕ້ອງສູງສຸດ (Maximum Integrity).
- ມີຄວາມເປັນອິດສະຫຼະຂອງຂໍ້ມູນ (Data Independence).
- ມີລະບົບຄວາມປອດໄພຂອງຂໍ້ມູນສູງ (High Degree of Data Security).
- ການຄວບຄຸມຖານຂໍ້ມູນຈະຢູ່ສ່ວນກາງ (Logically Centralized Control).

- 3) ຄວາມສຳຄັນຂອງລະບົບຖານຂໍ້ມູນ
  - ສາມາດຫຼຸດຄວາມຊ້ຳຊ້ອນຂອງຂໍ້ມູນໄດ້.
  - ຫຼີກລຸ້ງຄວາມຂັດແຍ້ງຂອງຂໍ້ມູນໄດ້.
  - สามาดใຊ้ຂໍ້ມູນຮ່ວມກັນໄດ້.
  - ສາມາດກຳນົດຄວາມເປັນມາດຕະຖານດຸງວກັນຂອງຂໍ້ມູນໄດ້.
  - ສາມາດກຳນົດລະບົບຄວາມປອດໄພຂອງຂໍ້ມູນໄດ້.
- 4) ສະຖາປັດຕະຍະກຳລະບົບຖານຂໍ້ມູນ ສະຖາປັດຕະຍະກຳລະບົບຖານຂໍ້ມູນ ມີ 3 ລະດັບຄື:
  - ລະດັບພາຍໃນ (Internal Level)
  - ລະດັບລັກສະນະແນວຄິດ (Conceptual Level)
  - ລະດັບພາຍນອກ (External Level)
  - ກ. ລະດັບພາຍໃນ (Internal Level)

ເປັນການນຳເອົາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກລະດັບແນວຄິດມາວິເຄາະ ແລະ ອອກແບບໂດຍແປງໃຫ້ ຢູ່ໃນຮູບແບບຂອງການຈັດການຖານຂໍ້ມູນ (DBMS) ທີ່ເລືອກໃຊ້ໂດຍເສີມແນວຄິດການເຮັດ Normalization Car Demoralization.

ຂ. ລະດັບລັກສະນະແນວຄິດ (Conceptual Level)

ເປັນການນຳເອົາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການວິເຄາະຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໃຊ້ຂໍ້ມູນໃນລະດັບ ພາຍນອກມາອອກແບບຖານຂໍ້ມູນເພື່ອໄດ້ໂຄງຮ່າງຂອງຖານຂໍ້ມູນໃນລະດັບແນວຄິດທີ່ປະກອບ ດ້ວຍໂຄງສ້າງຂອງຖານຂໍ້ມູນສ່ວນໜຶ່ງເປັນຄວາມສຳພັນກັນ.

ຄ. ລະດັບພາຍນອກ (External Level)

ເປັນການນຳເອົາຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກລະດັບພາຍໃນມາກຳນົດໂຄງສ້າງຂໍ້ມູນ ແລະ ການຈັດ ເກັບວິທີການເຂົ້າເຖິງການຈັດການດ້ານລະບົບຄວາມປອດໄພຂອງຂໍ້ມູນເພື່ອຖານຂໍ້ມູນເຮັດວງກ ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

2.1.2 ທິດສະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ DFD (Data Flow Diagram)

- 1) ຈຸດປະສົງຂອງ DFD
  - ເປັນແຜ່ນພາບທີ່ສະຫຼຸບລວມຂໍ້ມູນທັງໝົດໄດ້ຈາກການວິເຄາະໃນລັກສະນະຂອງ ຮູບແບບທີ່ເປັນໂຄງສ້າງ.
  - ເປັນຂໍ້ຕົກລົງຮ່ວມກັນລະຫວ່າງນັກວິເຄາະລະບົບ ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້.

- ເປັນແຜ່ນພາບທີ່ໃຊ້ໃນການພັດທະນາຕໍ່ໃນຂັ້ນຕອນຂອງການອອກແບບ.
- ຮູ້ທີ່ໄປທີ່ມາຂອງຂໍ້ມູນທີ່ໄຫຼໃນຂະບວນການຕ່າງໆ.
- 2) ສັນຍະລັກທີ່ໃຊ້ໃນແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ

ଝ	ສັນຍາລັກ	ยอาทุตกาล
Boundary Or External Entity		ຂອບເຂດໝາຍເຖິງພາກສ່ວນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບລະບົບ ເຊິ່ງລະບົບບໍ່ ສາມາດຄວບຄຸມໄດ້
Process		ປະມວນຜົນ ຫຼື ຫນ້າວງກທີ່ເຮັດໃນ ໂຄງການນັ້ນໆ
Data Store		ບ່ອນຈັດເກັບຂໍ້ມູນ
Data Flow		ການໄຫຼຂອງຂໍ້ມູນ
Real-Time Link		ການເຊື່ອມໂຍງແບບໄກທີ່ມີການ ຕອບກັບແບບທັນທີທັນໃດ

ຕາຕະລາງທີ 1: ສະແດງສັນຍາລັກ (Data Flow Diagram)

3) ກົດຂອງ Process

- ຕ້ອງບໍ່ມີຂໍ້ມູນເຂົ້າພຸເງຢ່າງດຸເວ.
- ຕ້ອງບໍ່ມີຂໍ້ມູນອອກພຸງຢ່າງດຸເວ.
- ຂໍ້ມູນທີ່ສົ່ງເຂົ້າຕ້ອງພູງພໍໃນການສ້າງຖານຂໍ້ມູນທີ່ສົ່ງອອກ.
- ການຕັ້ງຊື່ Process ຕ້ອງໃຊ້ຄຳກິລິຍາ (Verb) ເຊັ່ນ: ບັນທຶກຂໍ້ມູນ, ໃບບິນກວດ ສອບຂໍ້ມູນລູກຄ້າ, ຈຳນວນເງິນເດືອນ.

4) ຫຼັກການຂຸງນແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ

ກ. Process:

- ເມື່ອມີຂໍ້ມູນເຂົ້າໄປທີ່ Process ກໍ່ຕ້ອງມີຂໍ້ມູນ ຫຼື ຜົນຮັບອອກມາຈາກ Process ເຊັ່ນກັນຈະເປັນໄປບໍ່ໄດ້ທີ່ມີສະເພາະຂໍ້ມູນເຂົ້າຢ່າງດຽວ.

2. Data store:

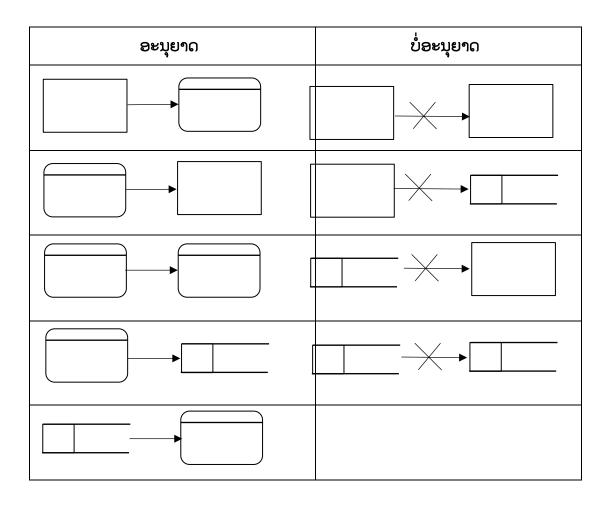
- ຂໍ້ມູນຈະໄຫຼຈາກ Data Store ໜຶ່ງໄປຫາ Data Store ໜຶ່ງໂດຍກົງບໍ່ໄດ້ຈະຕ້ອງ ຜ່ານ Process ເທົ່ານັ້ນ.
- ຂໍ້ມູນທີ່ສົ່ງຜ່ານ External Entity ບໍ່ສາມາດໄຫຼເຂົ້າໄປ Data Store ໂດຍກົງໄດ້ ຈະຕ້ອງໃຊ້ Process ເປັນຕົວກາງໃນການເຊື່ອມໂຍງເພື່ອຈັດເກັບຂໍ້ມູນໃນ Data Store.
- ຂໍ້ມູນທີ່ໄຫຼຜ່ານຈາກ Data Store ບໍ່ສາມາດເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບ External Entity ໄດ້ໂດຍກົງຈະຕ້ອງຜ່ານ Process ເທົ່ານັ້ນ.

ถ. External Entity:

- External Entity ບໍ່ສາມາດເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າຫາກັນໄດ້ຈະຕ້ອງໃຊ້ Process ເປັນ ຕົວກາງເພື່ອສິ່ງຜ່ານ ແລະ ຊື່ຂອງ External Entity ຈະໃຊ້ຄຳນາມເທົ່ານັ້ນ.

າ. Data Flow:

- ການໄຫຼຂໍ້ມູນທີ່ມີຫົວຊີ້ໄປທີ່ Process ໝາຍເຖິງ Process ມີການອ່ານ ຫຼື ການດຶງ ຂໍ້ມູນຈາກ Data Store ມາໃຊ້ວຸງກ.
- ການໄຫຼຂໍ້ມູນຈາກ Process ທີ່ມີຫົວລູກສອນຊີ້ໄປຍັງ Data Store ໝາຍເຖິງການ Update ຫຼື ການເພີ່ມຂໍ້ມູນລົງໄປທີ່ Data Store.
- ການໄຫຼຂໍ້ມູນທີ່ມີຫົວລູກສອນທັງສອງດ້ານທີ່ເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງ Process ກັບ Data Store ໝາຍເຖິງມີການດຶງຂໍ້ມູນຈາກ Data Store ມາປັບປຸງ ແລະ ມີການ Update ຂໍ້ມູນລົງໄປໃນ Data Store.
- ການໄຫຼຂໍ້ມູນບໍ່ສາມາດຍ້ອນກັບໄປຍັງ Process ເດີມໄດ້ຢ່າງໝ່ອຍຕ້ອງເຊື່ອມ ໂຍງຜ່ານ Process ໜຶ່ງເພື່ອສົ່ງຜ່ານຍ້ອນກັບມາຍັງ Process ເດີມ ແລະ ຊື່ທີ່ລະບຸ ໃນການໄຫຼຂໍ້ມູນຈະໃຊ້ຄຳນາມ.

ຕາຕະລາງທີ 2: ຮູບການປງບທງບແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຖືກຕ້ອງ

2.1.3 ຄວາມໝາຍ ແລະ ສັນຍະລັກຂອງ Flowchart

ສັນຍະລັກ Flowchart ຄືຮູບພາບທີ່ໃຊ້ແທນຄວາມໝາຍການເຮັດວງກງານໃນລັກສະນະ ຕ່າງໆ ພາຍໃນແຜນຜັງ (Flowchart) ປະກອບໄປດ້ວຍການເລີ່ມຕົ້ນ (Start), ການຈີບ (End), ການກະທຳ (Process), ການນຳເຂົ້າຂໍ້ມູນ (Input), ການສະແດງຜົນຂໍ້ມູນ (Output), ການ ຕັດສິນໃຈ (Decision), ຄຳອະທິບາຍ (Annotation), ຈຸດເຊື່ອມຕໍ່ (Connector), ທິດທາງການ ເຮັດວງກງານ (Direction Flow).

ສັນຍະລັກເຫຼົ່ານີ້ເມື່ອຖືກນຳມາເຊື່ອມຕໍ່ກັນຈະກາຍເປັນ "ແຜນຜັງ (Flowchart)" ທີ່ ສະແດງລຳດັບຂັ້ນຕອນການເຮັດວຸງກງານເພື່ອ

- ເປັນເຄື່ອງມືໃນການຈັດລຳດັບຄວາມຄິດ.
- ເຫັນລຳດັບຂັ້ນຕອນການເຮັດວຽກງານທີ່ຊັດເຈນ.

ສັນຍະລັກ Flowchart

ຮູບພາບສັນຍະລັກ	ຄວາມຫມາຍຂອງສັນຍະລັກ	
	ການເລີ່ມຕົ້ນ ຫຼື ຈົບ Flowchart (Start ຫຼື End)	
	ການກະທຳ (Process) ຖືກໃຊ້ເພື່ອສະແດງທີ່ການກະທຳໃນ Flowchart	
	ຮັບຂໍ້ມູນ	
	ການຕັດສິນໃຈ (Decision)	
	ສະແດງຜົນທາງຈໍພາບ	
	ຈຸດເຊື່ອມຕໍ່ (Connector)	
	ທິດທາງການເຮັດວຽກງານ (Direction Flow)	

ຕາຕະລາງທີ 3: ສະແດງສັນຍາລັກ Flowchart

2.1.3 ແຜນວາດຄວາມສຳພັນຂອງ Entity (ER Diagram)

ການອອກແບບການສ້າງຕາຕະລາງຖານຂໍ້ມູນແບບຈຳລອງ ER ແບ່ງອອກເປັນ 2 ຂັ້ນ ຕອນຫຼັກຄື: ຂັ້ນຕອນທຳອິດເປັນການສ້າງແບບຈຳລອງ ER ຂັ້ນຕອນນີ້ຈະກ່າວເຖິງຄວາມໝາຍ ຂອງສັນຍາລັກຕ່າງໆທີ່ໃຊ້ໃນແບບຈຳລອງ ER, ຂັ້ນຕອນທີ 2 ແມ່ນການແປງແບບຈຳລອງ ER ໃຫ້ເປັນຕາຕະລາງຂໍ້ມູນເພື່ອໃຊ້ເປັນຕົວຈັດການຂໍ້ມູນ. ເມື່ອເຂົ້າໃຈໃນທັງສອງແບບນີ້ແລ້ວສາມາດ ອອກແບບຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ສ້າງຖານຂໍ້ມູນໃນແບບຈຳລອງ ER ຂຶ້ນມາໃຊ້ງານດ້ວຍຕົວເອງ.

2.1.4 ສັນຍາລັກທີ່ໃຊ້ໃນແບບຈຳລອງ ER

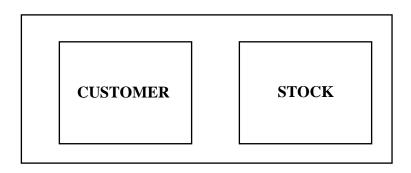
ການອອກແບບຈຳລອງຖານຂໍ້ມູນ ER ນັ້ນກ່ອນອື່ນຕ້ອງຮູ້ຈັກຄວາມໝາຍສັນຍາລັກຕ່າງໆ ທີ່ໃຊ້ໃນການອອກແບບຈຳລອງ ER ໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ. ດັ່ງນັ້ນ ໃນຫົວຂໍ້ນີ້ຈະເວົ້າເຖິງຄວາມໝາຍ ແລະ ການໃຊ້ງານສັນຍາລັກຕ່າງໆຂອງ ER.

1) ເອັນຕີຕີ້ (Entity)

ເອັນຕີຕີ້ ຄືວັດຖຸທີ່ເຮົາສົນໃຈເຊິ່ງອາດເປັນໄດ້ທັງບຸກຄົນ, ສະຖານທີ່, ວັດຖຸ,ເຫດການ ຫຼື ແນວຄິດທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດກຸ່ມຂອງຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການເອັນຕີຕີ້ແບ່ງອອກເປັນ 2 ປະເພດຄື:

2) Strong Entity:

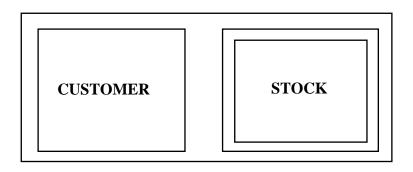
ເປັນເອັນຕີຕີ້ທີ່ເກີດຂຶ້ນດ້ວຍຕົນເອງເປັນອິດສະຫຼະບໍ່ຂຶ້ນກັບເອັນຕີຕີໃດສັນຍາລັກທີ່ໃຊ້ຄື ຮູບສີ່ຫຼຸ່ງມ ແລະ ສາມາດເອີ້ນ Strong Entity ໄດ້ອີກຊື່ໜຶ່ງວ່າ Regular Entity.

ສູບທີ 1: ຮູບ Strong Entity

3) Weak Entity:

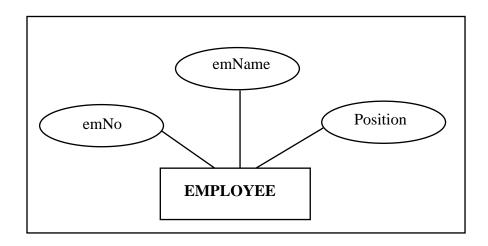
ເອັນຕີຕີ້ຊະນິດນີ້ຈະຂຶ້ນກັບເອັນຕີຕີ້ຊະນິດອື່ນໆບໍ່ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຕາມລຳພັງ ແລະ ຈະ ຖືກລົບເມື່ອເອັນຕີຕີ້ຫຼັກຖືກລົບອອກ ສັນຍາລັກທີ່ໃຊ້ຄືຮູບສີ່ຫຼຸ່ງມຊ້ອນກັນ.

ຮູບທີ 2: ຮູບ Weak Entity

4) ແອັດທີ່ຣບີວ (Attribute)

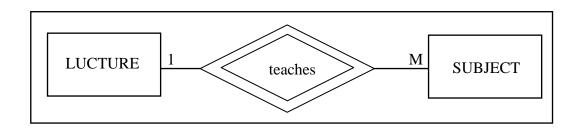
ແອັດທີຣບີວຄືຄຸນສົມບັດຂອງສົມບັດຂອງເອັນຕີຕີ້ສັນຍາລັກຂອງແອັດທີຣບີວຈະເປັນຮູບ ວົງຮີແອັດທີຣບີວໃດທີ່ຖືກໃຊ້ເປັນຄີຫຼັກຈະຖືກຂີດເສັ້ນກ້ອງກຳກັບໄວ້.

ສູບທີ 3: ສູບ Attribute

5) ຄວາມສຳພັນ (Relation)

ຄວາມສຳພັນໃນທີ່ນີ້ ໝາຍເຖິງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງເອັນຕີຕີ້ ໂດຍແຕ່ລະຄວາມສຳພັນ ຄວນມີຊື່ລະບຸໄວ້ເພື່ອໃຊ້ອະທິບາຍເຊິ່ງປົກກະຕິຈະໃຊ້ສັນຍາລັກຮູບດອກຈັນທີ່ພາຍໃນລະບຸຄຳ ກິລິຍາໄວ້ເພື່ອອະທິບາຍຄວາມສຳພັນ.

ຮູບທີ 4: ຮູບ Relation

2.1.5 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ງວກັບພາສາ NOSQL

ຫຼາຍຄົນຄົງພໍຈະເຄີຍໄດ້ຍົນກັນມາແດ່ກ່ຽວກັບເຫັກໂນໂລຢີ ການຈັດການຂໍ້ມູນແບບໃໝ່ນີ້ ຊຶ່ງກໍຄື NoSQL ເມື່ອເວົ້າເຖິງ NoSQL ຈະໄດ້ຍິນຊື່ເວັບໄຊທີ່ໃຫ່ຍໆເຊັ່ນ: Facebook, Twitter, FourSquare, Digg ແລະ ອື່ນໆ. ເຮັດໃຫ້ເຮົາຮັບຮູ້ວ່າ NoSQL ເປັນລະບົບຖານຂໍ້ມູນສໍາລັບ ງານທີ່ຕ້ອງຮອງຮັບຂໍ້ມູນຂະໜາດໃຫ່ຍໆ ຮອງຮັບການຂະຫຍາຍລະບົບໄດ້ງ່າຍເປັນຕົ້ນ. ຊຶ່ງກໍເປັນເຊັ່ນນັ້ນແທ້ແຕ່ວງກທີ່ນ້ອຍໆຈະເຮັດຢ່າງໃດໃຊ້ງານໄດ້ບໍ່ຄຸ້ມຄ່າທີ່ຈະນຳNoSQL ມາໃຊ້ງານຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼື ບໍ່ ຫຼືໃຊ້ Relational Database ກໍພງງພໍແລ້ວ ຄຳຕອບຄືຂຶ້ນຢູ່ກັບ ລັກສະນະໃນການນຳມາໃຊ້ງານ ກ່ອນທີ່ຈະຕອບຄຳຖາມວ່າ NoSQL ເປັນຄຳຕອບຂອງລະບົບ ຈັດເກັບຂໍ້ມູນຂອງຫຼື ບໍ່ ລອງພິຈາລະນາຫົວຂໍ້ຕ່າງໆດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

> ຜູ້ໃຊ້ນັບມື້ນັບຫຼາຍ (BigUsers)

ຈະເຫັນໄດ້ວ່າໃນຊ່ວງເວລາທີ່ຜ່ານມານີ້ ແລະ ໃນປັດຈຸບັນຜູ້ທີ່ໃຊ້ງານ Internet ມີແນວ ໂນ້ມຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ບໍ່ວ່າຈະໃຊ້ງານຜ່ານ Desktop PC ຫຼື Smartphone ຊຶ່ງເຫັກໂນໂລຊີຂອງ ອຸປະກອນ (Devices) ມີຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ໃຊ້ງານໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ.

ການພັດທະນາລະບົບສາມາດຮອງຮັບປະລິມານການເຂົ້າໃຊ້ງານແຕ່ລະອຸປະກອນ (Devices) ເປັນສິ່ງໜຶ່ງທີ່ຕ້ອງນຳມາພິຈາລະນາ ແລະ ບໍ່ພູງໆແຕ່ຕ້ອງຮອງຮັບການເຂົ້າໃຊ້ງານ ຂອງຜູ້ໃຊ້ໄດ້ເທົ່ານັ້ນ ເຮົາຕ້ອງຮອງຮັບວິທີການປ້ອນຂໍ້ມູນແບບໃໝ່ຄືແຕ່ກ່ອນຜູ້ຈັດການເນື້ອຫາ ຕ່າງໆ ຄື Web Master, Web Editor, ຜູ້ເບິ່ງແຍງລະບົບເປັນຕົ້ນ. ແຕ່ປະຈຸບັນຜູ້ທີ່ປ້ອນຂໍ້ມູນຄືຜູ້ ໃຊ້ບໍລິການ (Users) ໂດຍກົງຜ່ານອຸປະກອນ (Devices) ຕ່າງໆທີ່ມີຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ການປ້ອນ ຂໍ້ມູນກໍງ່າຍກວ່າແຕ່ກ່ອນອີກດ້ວຍ.

ຍັງມີປັດໄຈອື່ນໆເຊັ່ນ ເທດສະການສຳຄັນໆທີ່ຄົນຈະເຂົ້າມາໃຊ້ງານຫຼາຍເປັນພິເສດ ຫຼື ຜູ້ ໃຊ້ງານທີ່ບໍ່ແມ່ນແຕ່ປະເທດເຮົາເທົ່ານັ້ນເພາະໂລກອິນເຕີເນັດເຖິງກັນ ອາດຈະຕ້ອງເບິ່ງວ່າລະບົບ ເຮົາມີຜູ້ເຂົ້າໃຊ້ງານຈາກຕ່າງປະເທດ ຫຼື ທີ່ວໂລກ ຫຼື ບໍ່ອີກດ້ວຍ.

ດັ່ງນັ້ນ ພວກເຮົາຕ້ອງກັບມາທົບທວນວິທີການຈັດການຖານຂໍ້ມູນແລ້ວວ່າບໍ່ແມ່ນແຕ່ເຮັດ ໃຫ້ຮອງຮັບກັບການເຂົ້າມາໃຊ້ງານຂອງຜູ້ໃຊ້ບໍລິການເທົ່ານັ້ນແຕ່ຕ້ອງຮອງຮັບການຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ ຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆໄດ້ອີກ.

1. ປະເພດຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການຈັດເກັບຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ (BigData) ຈາກຕົວແປຂອງຜູ້ໃຊ້ງານມີຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ອຸປະກອນໃນການເຂົ້າໃຊ້ງານກໍຫຼາກຫຼາຍ ປະເພດຂອງຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກແຕ່ລະອຸປະກອນກໍຫຼາກຫຼາຍປະເພດ ເຊັ່ນ ຂໍ້ຄວາມ, ຮູບພາບ, ສູງ, ວິດີໂອ, ຕຳແໜ່ງສະຖານທີ່ (GeoLocation) ແລະ ອື່ນໆ. ການປ້ອນຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ກໍງ່າຍແສນງ່າຍ ເພາະເທັກໂນໂລຢີຂອງຮາດແວຣ໌ ແລະ ຊອບແວຣ໌ມີການພັດທະນາຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ໃຊ້ງານງ່າຍ ຂຶ້ນສະດວກຂຶ້ນວ່ອງໄວຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.

ດັ່ງນັ້ນ ການຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ລັ່ງໄຫຼເຂົ້າມາຈາກອຸປະກອນຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ ເຮົາອາດຈະຕ້ອງ ນຳມາວິເຄາະພຶດຕິກຳຂອງຜູ້ໃຊ້ບໍລິການ ການສົ່ງເສີມການຕະຫຼາດ ເຮັດຂໍ້ມູນການຕັດສິນໃຈຂອງ ຜູ້ບໍລິຫານ, ຂໍ້ມູນລູກຄ້າສຳພັນ ແລະ ອື່ນໆອີກຫຼວງຫຼາຍການນຳລະບົບຖານຂໍ້ມູນແບບເດີມ (Relational Database) ອາດຈະບໍ່ເໝາະກັບລັກສະນະງານບາງຢ່າງອີກຕໍ່ໄປ.

2. ເຕັກໂນໂລຢີຮາດແວຣ໌ໄດ້ປ່ງນແປງລາຄາຖືກຫຼຸດລົງແຕ່ວ່າປະສິດທິພາບດີຂື້ນ (Cloud Computing).

ເຮົາອາດຈະເລີ່ມໄດ້ຍົນຄຳວ່າ Cloud Technology ຊຶ່ງກໍມີຫຼາຍປະເພດ ແຕ່ໃນນີ້ເຮົາ ຈະເວົ້າເຖິງໃນແງ່ຂອງການນຳມາໃຊ້ງານໂດຍປະຈຸບັນຖ້າໃຜເຄີຍໄດ້ລອງໃຊ້ງານ EC2 ຂອງ Amazon ມາແດ່ແລ້ວຈະຮູ້ຈັກເປັນຢ່າງດີວ່າການຈະມີເຄື່ອງ Server ແຮງໆຈັກເຄື່ອງເປັນເລື່ອງທີ່ ງ່າຍຫຼາຍ ຫຼື ການຈະມີ Server 10 ເຄື່ອງ ຫຼື 20 ເຄື່ອງ ນຳມາຕໍ່ເປັນ Database Cluster ນັ້ນ ງ່າຍຫຼາຍພູງແຕ່ຄລິກສ້າງ Instance ບໍ່ຈັກເທື່ອກໍໄດ້ Server ມາໃຊ້ງານແລ້ວ ແລະ ລາຄາກໍຖືກ ຫຼາຍ ຖ້າເຮົາບໍ່ໃຊ້ງານແລ້ວກໍຍົກເລີກການໃຊ້ງານ ແລະ ຄືນກັບໄປໄດ້ທັນທີ ເມື່ອທູງບກັບສະໄໝ ກ່ອນທີ່ເຮົາຕ້ອງການມີ Server ຈັກ 10 ເຄື່ອງ ຈະຕ້ອງລົງທຶນຊື້ເຄື່ອງມາຫຼາຍ ຖ້າເຊົາໃຊ້ງານ ແລ້ວຕ້ອງແບກຮັບພາລະເຄື່ອງ Server ເຫຼົ່ານີ້ໄວ້ຊຶ່ງເປັນຕົ້ນທຶນທີ່ແພງຫຼາຍ.

ຈາກທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງເຮົາບໍ່ໄດ້ເນັ້ນຂໍ້ດີຂອງ EC2 ແຕ່ຢ່າງໃດແຕ່ກຳລັງຈະເນັ້ນວ່າພາບ ລວມຂອງການໃຊ້ງານ Server ເລີ່ມປ່ງນໄປຄືໃຊ້ງານໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ, ລາຄາຖືກລົງ ແຕ່ປະສິດທິພາບ ດີຂຶ້ນຊຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນໃນການນຳມາພິຈາລະນາຂອງເທັກໂນໂລຍີດ້ານຖານຂໍ້ມູນຄືຖ້າຕ້ອງການ ຈັດເກັບຖານຂໍ້ມູນໃຫຍ່ໆ ຫຼື ຮອງຮັບຜູ້ໃຊ້ງານໄດ້ເປັນຈຳນວນຫຼາຍ, ການຂະຫຍາຍລະບົບຖານຂໍ້ ມູນເປັນເລື່ອງທີ່ງ່າຍຂຶ້ນ ຊຶ່ງເຮັດໄດ້ໂດຍການເອົາ Server ມາຕໍ່ໆກັນອອກໄປ ຫຼື ເອີ້ນວ່າການ ຂະຫຍາຍອອກແນວນອນ (Scale Out) ບໍ່ແມ່ນການຂະຫຍາຍລະບົບຄືແຕ່ກ່ອນ ຄືຂະຫຍາຍອອກ ແນວຕັ້ງ (Scale Up) ແລະ ຕ້ອງໃຊ້ເຄື່ອງ Server ທີ່ມີປະສິດທິພາບສູງ ຊຶ່ງຈະມີຕົ້ນທຶນທີ່ແພງ ກວ່າການຂະຫຍາຍແບບແນວນອນຫລາຍ.

ດັ່ງນັ້ນ ການຂະຫຍາຍລະບົບທີ່ຢູ່ເທິງພື້ນຖານຂອງ NoSQL ຄືຮອງຮັບການຂະຫຍາຍ ລະບົບແບບແນວນອນ (Scale Out) ຊຶ່ງຈະກະຈາຍຂໍ້ມູນໄປເກັບທີ່ເຄື່ອງ Server ຫຼາຍເຄື່ອງ ແລະ ໃຊ້ເຄື່ອງ Server ທີ່ວໄປທີ່ເອີ້ນວ່າ (Commodity Server) ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ Server ທີ່ ເອີ້ນວ່າ Enterprise Server ທີ່ມີລາຄາແພງຕາມ Spec ທີ່ສູງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ແລະ ການບໍລິຫານ ຈັດການກໍຍາກຂຶ້ນອີກດ້ວຍ.

3. ບັນຫາຂອງ Relational Database

ຖ້າໃຜທີ່ໃຊ້ງານ Relation Database ທີ່ຕ້ອງການຮອງຮັບການຈັດເກັບຂໍ້ມູນຂະໜາດ ໃຫຍ່ ຕ້ອງຫຼີກລັງງບໍ່ໄດ້ເລື່ອງການເຮັດ Sharding ແລະ Distributed Cache ເພາະເປັນຕົວຫຼັກ ທີ່ຕ້ອງເຮັດເພື່ອຂະຫຍາຍລະບົບຖານຂໍ້ມູນຂອງ Relational Database ໃຫ້ສາມາດຮອງຮັບຂໍ້ມູນ ທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຮອງຮັບຈຳນວນການເຂົ້າມາໃຊ້ງານລະບົບໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

4. Manual Sharding

ການແບ່ງຕາຕະລາງຖ້ານຂໍ້ມູນ (Table) ອອກເປັນສ່ວນ ແລ້ວກໍ່ກະຈາຍໄປຈັດເກັບໃນ ຫຼາຍໆ Server ເພື່ອໃຫ້ແຕ່ລະຕາຕະລາງ (Table) ຂອງຖານຂໍ້ມູນບໍ່ຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ຫຼາຍເກີນໄປ ເພາະຖ້າຂໍ້ມູນໃນແຕ່ລະຖານຂໍ້ມູນຫຼາຍເກີນໄປຈະເຮັດໃຫ້ລະບົບຖານຂໍ້ມູນຊ້າແຕ່ບັນຫາກໍຈະຕາມ

ມາອີກຄື ເມື່ອຕ້ອງກະຈາຍຂໍ້ມູນອອກໄປໃນແຕ່ລະ Server ການຈະເກັບຂໍ້ມູນ ເຊັ່ນ: ເພີ່ມ, ແກ້ ໄຂ, ລົບ, ດຶງຂໍ້ມູນມາສະແດງຕ່າງໆ ຈະຕ້ອງເຮັດຜ່ານ Application ຫຼື ຕ້ອງມີ Server ບາງໂຕ ທີ່ຖ້າດຶງຂໍ້ມູນແຕ່ລະ Server ມາທັງໝົດເປັນກ້ອນດຽວ ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າເຮົາຕ້ອງເຮັດດ້ວຍໂຕ ເຮົາເອງ ບໍ່ແມ່ນລະບົບຖານຂໍ້ມູນຈັດການໃຫ້ (Manual Sharding).

5) Distributed Cache

ເມື່ອເຮົາຕ້ອງການໃຫ້ລະບົບຮອງຮັບການເຂົ້າມາໃຊ້ງານຫຼາຍໄດ້ນັ້ນ ຖ້າຈະຕ້ອງເຂົ້າມາ ອ່ານຂໍ້ມູນຜ່ານ Database ໂດຍກົງມັນອາດຈະຮອງຮັບບໍ່ໄຫວ ຫຼື ເຮັດໄດ້ຊ້າ ດັ່ງນັ້ນ ຈະຕ້ອງມີ ການເຮັດ Cache Layer ຂຶ້ນມາ ຄືແທນທີ່ຈະເຂົ້າໄປອ່ານຈາກຖານຂໍ້ມູນໂດຍກົງກໍໃຫ້ອ່ານຜ່ານ Cache ກ່ອນ ດັ່ງນັ້ນ ການອ່ານຂໍ້ມູນຈາກ Cache ເປັນການອ່ານຈາກ Memory ໂດຍກົງເຮັດ ໃຫ້ຮອງຮັບປະລິມານການເຂົ້າມາໃຊ້ງານໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ແຕ່ບັນຫາຄືການເຮັດ Cache Layer ນີ້ຮອງຮັບສະເພາະການອ່ານຂໍ້ມູນເທົ່ານັ້ນ, ບໍ່ຮອງ ຮັບການຂູງນຂໍ້ມູນໄດ້ ຖ້າຫາກຕ້ອງການຮອງຮັບການຂູງນຂໍ້ມູນປະລິມານຫຼາຍ ແລະ ອ່ານຂໍ້ມູນ ປະລິມານຫຼາຍຈຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ Relational Database ບໍ່ສາມາດຮອງຮັບງານໃນລັກສະນະອ່ານ, ຂູງນຂໍ້ມູນປະລິມານຫຼາຍໄດ້ດີ ແລະ ສິ່ງສຳຄັນການເຮັດ Cache Layer ຈະຕ້ອງມີການດູແລ ຮັກສາ ແລະ ໃຊ້ Server ແຍກອອກໄປຕ່າງຫາກ.

ຈາກຈຸດນີ້ການເຮັດ Sharding ແລະ Caching ເປັນສິ່ງທີ່ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນໃນ NoSQL ເທັກໂນໂລຢີ ໂດຍຮອງຮັບ Auto-Sharding ແລະ Integrated Caching ໃນຕົວເອງ ດັ່ງນັ້ນ ເຮົາ ຈຶ່ງໄດ້ເຫັນ NoSQL ຖືກນຳໄປໃຊ້ງານກັບລະບົບໃຫຍ່ໆເຊັ່ນ: Facebook, Twitter, FourSquare, Digg ແລະ ອື່ນໆເພາະວ່າ NoSQL ອອກແບບມາເພື່ອຮອງຮັບຄວາມຕ້ອງການງານໃຫຍ່ໆໄດ້ດີ ໂດຍສະເພາະຢູ່ແລ້ວ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມຍັງມີຄຸນສົມບັດອື່ນໆທີ່ໜ້າສົນໃຈໃນ NoSQL ເທັກ ໂນໂລຢີ.

ກ. ຄຸນສົມບັດຂອງ NoSQL Database

> Dynamic Schemas

ການຈັດເກັ້ບຂໍ້ມູນຕ່າງໆໃນຖານຂໍ້ມູນແບບ Relational Database ເຮົາຈະຕ້ອງມີການ ສ້າງ Schema ຫຼື ຮູບແບບຂອງໂຄງສ້າງຕາຕະລາງວ່າຈະຈັດເກັບຂໍ້ມູນຫັຍງເມື່ອຕ້ອງການຈັດ ເກັບຂໍ້ມູນເພິ່ມເຕີມຕ້ອງປ່ຽນ Schema ພາຍຫຼັງ (Alter-Table) ກ່ອນຈະຈັດເກັບຂໍ້ມູນຮູບແບບ ໃໝ່ໄດ້.

ແຕ່ໃນປະຈຸບັນການຈັດເກັບຂໍ້ມູນມີການປ່ຽນແປງຕະຫຼອດເວລາເພາະຄວາມຕ້ອງການຈັດ ເກັບຂໍ້ມູນຕ່າງໆມີຫຼາກຫຼາຍຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ການກຳນົດໂຄງສ້າງຂອງຕາຕະລາງຖານຂໍ້ມູນ ຫຼື ການ ຕ້ອງປ່ຽນໂຄງສ້າງຖານຂໍ້ມູນເລື້ອຍໆໂດຍທີ່ຂໍ້ມູນຍັງມີຢູ່ແລ້ວເປັນເລື່ອງທີ່ຍາກຫຼາຍ ຫຼື ເຮັດບໍ່ໄດ້ ເລີຍ, ວິທີການຄືອາດຈະຕ້ອງແຍກອອກເປັນຕາຕະລາງໃໝ່ຊຶ່ງເປັນວິທີແກ້ບັນຫາຊື່ວຄາວເທົ່ານັ້ນ.

ລະບົບຖານຂໍ້ມູນແບບ NoSQL ເຮົາບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີ Schema ທີ່ຕາຍຕົວ ຫຼື ບໍ່ຕ້ອງມີ Schema ກ່ອນທີ່ຈະຈັດເກັບຂໍ້ມູນ ຂໍ້ມູນແຕ່ລະແຖວສາມາດຈັດເກັບໄດ້ຕາມຕ້ອງການຈະເພີ່ມ ຫຼື ຫຼຸດກໍບໍ່ມີບັນຫາກັບລະບົບເຮັດໃຫ້ເຮົາສາມາດຈັດເກັບຂໍ້ມູນໄດ້ຕາມທີ່ຕ້ອງການປ່ຽນແປງໄດ້ ຕະຫຼອດເວລາສະດວກ ແລະ ວ່ອງໄວ.

- Auto - Sharding

ເມື່ອຂໍ້ມູນມີຂະໜາດໃຫຍ່ ຫຼື ເຮົາຕ້ອງການເພີ່ມປະສິດທິພາບການອ່ານ ແລະ ຂຸງນຂໍ້ມູນ ປະລິມານຫຼາຍ, ການເຮັດ Sharding ໃນລະບົບ NoSQL Database ຈະກໍ່ການກະຈາຍຂໍ້ມູນໄປ ຫາ Server ອັດຕະໂນມັດ (Auto-Sharding) ຜູ້ພັດທະນາ (Developer) ບໍ່ຕ້ອງຂຸງນໂປຣ ແກຣມໃນການກະຈາຍຂໍ້ມູນເອງຄືກັບ Relational Database.

ການກະຈາຍຂໍ້ມູນອອກໄປຫຼາຍໆ Server ນີ້ຍັງເຮັດໃຫ້ມີຂໍ້ດີຄືປະຢັດຕົ້ນທຶນໃນການ ຂະຫຍາຍລະບົບ ເພາະເປັນການຂະຫຍາຍແບບແນວນອນ (Scale Out) ຊຶ່ງສາມາດນຳ Server ປົກກະຕິທົ່ວໄປມາໃຊ້ງານໄດ້ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເປັນ Enterprise Server

- Replication

ການສຳເນົ້າຂໍ້ມູນຈາກເຄື່ອງໜຶ່ງໄປອີກເຄື່ອງໜຶ່ງ (Replication) ເມື່ອ Server ໜຶ່ງເສຍ ຫາຍອີກເຄື່ອງໜຶ່ງຈະຂຶ້ນມາເຮັດວຽກແທນທັນທີໂດຍຂໍ້ມູນຂອງແຕ່ລະເຄື່ອງຈະມີຂໍ້ມູນຄືກັນ ດັ່ງ ນັ້ນ Replication ເປັນໜຶ່ງຄຸນສົມບັດທີ່ຕອບສະໜອງຕໍ່ການໃຊ້ງານທີ່ຕ້ອງການຄວາມຕໍ່ເນື່ອງໄດ້ ຕະຫຼອດເວລາ (High Availability).

- Integrated Caching

ການຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ງານເລື້ອຍໆເຂົ້າໄວ້ໃນ Memory (RAM) ຊຶ່ງເປັນຄຸນສົມບັດເດັ່ນ ຂອງ NoSQL ທີ່ທັງຫມົດ Caching ໄວ້ໃນຕົວເອງຢູ່ແລ້ວເຮົາບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເຮັດ Cache Layer ຄືກັບ Relational Database ອີກຕໍ່ໄປທີ່ຕ້ອງເຮັດ Cache Layer ແຍກຕ່າງຫາກ ແລະ ເບິ່ງແຍງ ຮັກສາແຍກອອກໄປຕ່າງຫາກອີກ.

ຂ. ປະເພດຂອງຖານຂໍ້ມູນ NoSQL

NoSQL ຖືກແບ່ງປະເພດຕາມລັກສະນະການຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ດັ່ງນັ້ນ ການ ຈະເລືອກ NoSQL Database ໂຕໃດໂຕໜຶ່ງຈະຕ້ອງເບິ່ງອີກວ່າການຈັດເກັບຂໍ້ມູນຂອງຖານຂໍ້ມູນ ເປັນແບບໃດເຊັ່ນ:

- Document Databases เริ่ม MongoDB, CouchDB, Elasticsearch
- Graph Stores เริ่ม Neo4J, Infinite Graph, InfoGrid
- Key-value stores เริ่ม DynamoDB, Redis, MemcacheDB

- Wide-Column Stores เຊັ่ม Cassandra, Amazon SimpleDB, Hadoop / HBase

ถ. Open Source License

ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວ NoSQL ຈະເປັນລິຂະສິດແບບ Open source ຊຶ່ງບໍ່ຕ້ອງເສຍຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍໃນການນຳມາໃຊ້ງານ ດັ່ງນັ້ນ ເຮົາສາມາດນຳ NoSQL Database ແຕ່ລະຕົວມາຕິດຕັ້ງ ໃຊ້ງານໄດ້ໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃດໆ (ຟຣີ).

ງ. ນຳ NoSQL ມາໃຊ້ງານຂະໜາດນ້ອຍໄດ້ ຫຼື ບໍ່?

ຈາກທີ່ກ່າວມາແລ້ວ ຄົງພໍຈະຕອບຄຳຖາມນີ້ໄດ້ວ່າການນຳ NoSQL Database ເມື່ອນຳ ມາໃຊ້ໃນງານຂະໜາດໃຫຍ່ນັ້ນເໝາະສົມຢ່າງແນ່ນອນ, ແຕ່ຖ້າເປັນລະບົບທົ່ວໆໄປຄວນຈະນຳ NoSQL ມາໃຊ້ງານ ຫຼື ບໍ່.

ຄຳຕອບຄື ຂຶ້ນຢູ່ກັບລັກສະນະວຸງກວ່າເຮົາຈະໃຊ້ຄຸນສົມບັດຫັຍງຂອງ NoSQL ຖ້າເຮົາ ຕ້ອງການຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຕ້ອງຢຶດຕິດກັບໂຄງສ້າງ (Dynamic Schema) ແລະ ຕ້ອງການເຂົ້າໃຊ້ ງານລະບົບທີ່ວ່ອງໄວ (Integrated Caching) ຂໍ້ມູນອາດຈະຢັງບໍ່ຫຼາຍເທົ່າໃດອາດຈະໃຊ້ NoSQL ໄດ້ຢ່າງແນ່ນອນ.

ແຕ່ຖ້າຫາກບໍ່ຕ້ອງການໃຊ້ງານ (Dynamic Schema) ບໍ່ຕ້ອງການເຂົ້າໃຊ້ງານທີ່ວ່ອງໄວ (Integrated Caching) ເພາະໃຊ້ Relational Database ກໍເຮັດໄດ້ດີຢູ່ແລ້ວ Database Server ກັບ Web Server ກໍຢູ່ທີ່ Server ດງວກັນ, ຂໍ້ມູນບໍ່ຫຼາຍນັ້ນບໍ່ຕ້ອງການຈັດເກັບຂໍ້ມູນທີ່ເພີ່ມ ຂະຫຍາຍຂຶ້ນທຸກມື້ຜູ້ເຂົ້າໃຊ້ງານກໍບໍ່ໄດ້ຫຼາຍເບິ່ງແລ້ວວ່າລະບົບບໍ່ມີແນວໂນ້ມຈະຕ້ອງຂະຫຍາຍ ລະບົບໃນອະນາຄົດອັນໃກ້ຈະສາມາດໃຊ້ງານ Relational Database ໄດ້ດີຢູ່ແລ້ວຢ່າງບໍ່ມີບັນຫາ.

2.1.6 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກູ່ເວກັບພາສາ JavaScript

ພາສາ JavaScript ຫຼື ຫຍໍ້ JS ເປັນພາສາຂຸງນໂປຣແກຣມທີ່ຖືກພັດທະນາ ແລະ ປະຕິບັດ ຕາມຂໍ້ກຳນົດມາດຕະຖານຂອງ ECMAScript, ພາສາ JavaScript ນັ້ນເປັນພາສາລະດັບສູງ ຄອມພາຍໃນຂະນະທີ່ໂປຣແກຣມຣັນ (JIT) ແລະ ເປັນພາສາຂຸງນໂປຣແກຣມແບບຫຼາຍຂະບວນ ເຊັ່ນ: ການຂຸງນໂປຣແກຣມແບບຂັ້ນຕອນ, ການຂຸງນໂປຣແກຣມແບບວັດຖຸ, ພາສາ JavaScript ມີໄວຍະກອນທີ່ຄືກັບພາສາ C ໃຊ້ວົງເລັບເພື່ອກຳນົດບ່ອກຂອງຄຳສັ່ງ ນອກຈາກນີ້ JavaScript ຢັງເປັນພາສາທີ່ມີປະເພດຂໍ້ມູນແບບໄດນາມິກ (Dynamic) ເປັນພາສາແບບ Prototype-Based ແລະ First-Class Function.

ພາສາ JavaScript ນັ້ນຖືວ່າເປັນເທັກໂນໂລຊີຫຼັກຂອງການພັດທະນາເວັບໄຊ (World Wide Web) ມັນເຮັດໃຫ້ໜ້າເວັບສາມາດຕອບໂຕ້ກັບຜູ້ໃຊ້ໄດ້ໂດຍທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງລີເຟດໜ້າໃໝ່ (Dynamic website) ເວັບໄຊຈຳນວນຫຼາຍໃຊ້ພາສາ JavaScript ສຳລັບຄວບຄຸມການເຮັດວຸງກ

ງານທີ່ດ້ານ Client-side ນັ້ນເຮັດໃຫ້ເວັບບຣາວເຊີຕ່າງໆ ມີ JavaScript Engine ທີ່ໃຊ້ສຳລັບປະ ມວນຜົນສະຄິບຂອງພາສາ JavaScript ທີ່ຣັນເທິງເວັບບຣາວເຊີເນື່ອງຈາກພາສາ JavaScript ເປັນພາສາຂຸງນໂປຣແກຣມແບບຫຼາຍຮູບແບບເຮັດໃຫ້ມັນຮອງຮັບການຂຸງນໂປຣແກຣມທັງແບບ Event-Driven, Functional ແລະ ແບບລຳດັບຂັ້ນຕອນມັນມີ Library (APIs) ສຳລັບເຮັດວຸງກ ກັບຂໍ້ຄວາມ, ວັນທີ, Regular Expression ແລະ ໂຄງສ້າງຂໍ້ມູນພື້ນຖານຢ່າງ Array ແລະ Map ຫຼື ທັງ Document Object Model (DOM) ຊຶ່ງເປັນ API ທີ່ໂດຍທັ່ວໄປແລ້ວສາມາດໄດ້ເທິງ ເວັບບຣາວເຊີ.

ຢ່າງໃດກໍຕາມຕົວຂອງພາສາ JavaScript ເອງບໍ່ໄດ້ມີຟັງຊັນສຳລັບອິນພຸດ/ເອົາພຸດ(I/O) ທີ່ມາກັບພາສາເຊັ່ນ: ຟັງຊັນກ່ງວກັບ Network ວງກກ່ງວກັບໄຟລ ຫຼື Library ກ່ງວກັບກຣາບຟິກ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຈະຖືກໃຫ້ມາໂດຍ Host Environment (ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ໃຊ້ຮັນ ພາສາ JavaScript) ເຊັ່ນ ເວັບເວັບບຣາວເຊີ ຫຼື Node.js ຊຶ່ງຈະແຕກຕ່າງກັນອອກໄປ ຕົວຢ່າງ ເຊັ່ນ:ການຮັບຄ່າໃນເວັບເວັບບຣາວເຊີຈະຜ່ານຟັງຊັນ Prompt ຊຶ່ງເປັນສ່ວນຫນຶ່ງຂອງ Browser Object Model (BOM) ຫຼື ຮັບຄ່າຈາກ HTML ຟອມຊຶ່ງເປັນສ່ວນຫນຶ່ງຂອງ Document Object Model (DOM) ໃນຂະນະທີ່ເທິງ Node.js ເຮົາສາມາດຮັບຄ່າໄດ້ຈາກ Input/Output Stream ຂອງ Command line ເຖິງແມ່ນວ່າມັນຈະມີຄວາມຄ້າຍຄືກັນລະຫວ່າງພາສາ Java ແລະ JavaScript ເຊັ່ນ: ຊື່ຂອງພາສາໄວຍະກອນ ຫຼື Library ມາດຕະຖານຕ່າງໆ ຢ່າງໃດກໍຕາມທັງ ສອງພາສາແຕກຕ່າງກັນຢ່າງສິ້ນເຊີງໃນແງ່ຂອງການອອກແບບພາສາ Java ເປັນພາສາທີ່ມີປະ ເພດຂໍ້ມູນແບບຄົງທີ່ (Static-Typing) ໃນຂະນະທີ່ພາສາ JavaScript ມີປະເພດຂໍ້ມູນແບບໄດນາ ມີກ (Dynamic-Typing) ພາສາ Java ຖືກຄອມພາຍເປັນ Byte-Code ກ່ອນທີ່ຈະລັນໃນຂະນະທີ່ພາສາ JavaScript ຈະຄອມພາຍໃນຕອນທີ່ໂປຣແກຣມຮັນພາສາ Java ເປັນພາສາແບບ Class-Based ໃນຂະນະທີ່ພາສາ JavaScript ເປັນພາສາແບບ Prototypebased.

1) ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງພາສາ JavaScript

ພາສາ JavaScript ຖືກອອກແບບແລະສ້າງໂດຍ Brendan Eich ສຳລັບເປັນພາສາ ສະຄິບທີ່ເຮັດວງກເທິງເວັບບຣາວເຊີ Navigator ທີ່ເປັນຕະລິດຕະພັນຂອງບໍລິສັດ Netscape ເພື່ອເຮັດໃຫ້ໜ້າເວັບທີ່ໃນຕອນທຳອິດນັ້ນເປັນແບບ Static ສາມາດຕອບໂຕ້ກັບຜູ້ໃຊ້ໄດ້ໂດຍທີ່ບໍ່ ຈຳເປັນຕ້ອງຣີເຟດໜ້າໃໝ່ (Dynamic) ເຊັ່ນ:ການສົ່ງຂໍ້ມູນເບື້ອງຫຼັງໄປຍັງ Server ແລະ ລໍຖ້າ ຮັບຜົນຕອບກັບມາດ້ວຍ AJAX; ພາສາ JavaScript ໄດ້ຖືກເປີດຕົວ ແລະ ເປັນສ່ວນຫນຶ່ງຂອງ ເວັບບາວເຊີ Navigator ໃນເດືອນກັນຍາ 1995 ໂດຍໃຊ້ຊື່ວ່າ LiveScript ແລະ ໄດ້ປ່ງນເປັນ JavaScript ໃນອີກສາມເດືອນຕໍ່ມາ.

ໃນເດືອນພະຈິກ 1996 Netscape ໄດ້ສົ່ງພາສາ JavaScript ໄປຍັງ ECMA International ເພື່ອເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນສຳລັບກຳນົດມາດຕະຖານໃຫ້ທຸກເວັບບຣາວເຊີປະຕິບັດຕາມ ມາດຕະຖານດັ່ງກ່າວເພື່ອໃຫ້ການພັດທະນາ JavaScript engine ເປັນໄປໃນທິດທາງດຸງວກັນນັ້ນ ໃຫ້ເກີດການເປີດຕົວຢ່າງເປັນທາງການສຳລັບຂໍ້ກຳນົດມາດຕະຖານ ECMAScript ໃນເດືອນມິຖຸ ນາ 1997 ໃນຊ່ວງເວລາຫຼັງຈາກນີ້ ບໍລິສັດຕ່າງໆທີ່ພັດທະນາເວັບບຣາວເຊີຕ່າງກໍຍັງພັດທະນາ JavaScript engine ບໍ່ເປັນໄປໃນທິດທາງດຸງວກັນເທົ່າໃດ ນັ້ນເຮັດໃຫ້ນັກພັດທະນາເວັບຕ້ອງຊຸງນ ໂຄດຫຼາຍເວີຊັນເພື່ອໃຫ້ເຮັດວຸງກໄດ້ໃນທຸກເວັບບຣາວເຊີຈົນກະທັ້ງໃນເດືອນກໍລະກົດ 2008 ໄດ້ມີ ການຈັດການປະຊຸມຂຶ້ນທີ່ Oslo ຈາກອົງກອນ ແລະ ຝ່າຍຕ່າງໆທີ່ພັດທະນາ JavaScript engine ເກີດຂໍ້ຕົກລົງຂຶ້ນໃນຕົ້ນປີ 2009 ເພື່ອລວບລວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດຂອງພາສາ JavaScript ແລະ ຊຸກຍູ້ພາສາໃຫ້ຍ່າງໄປຂ້າງໜ້ານັ້ນເຮັດໃຫ້ເກີດຂໍ້ກຳນົດມາດຕະຖານ ECMAScript ເວີຊັນ ທີ່ 5 (ES5) ອອກມາໃນເດືອນທັນວາ 2009 ແລະ ກ່ອນໜ້ານີ້ໃນປີ 2008 Google ໄດ້ເປີດຕົວ ເວັບ.

ບຣາວເຊີ Chrome ທີ່ມາພ້ອມກັບ V8 JavaScript Engine ທີ່ມີແນວຄິດໃນການ ພັດທະນາແບບຄອມພາຍໃນຕອນທີ່ໂປຣແກຣມຣັນ (Just-In-Time Compilation: JIT) ຊຶ່ງມັນ ເຮັດວູງກໄດ້ໄວກວ່າເຮັດໃຫ້ຜູ້ພັດທະນາເວບບຣາວເຊີອື່ນໆຕ້ອງປັບປຸງ JavaScript engine ຂອງ ພວກເຂົາໃຫ້ເຮັດວູງກໃນຮູບແບບ JIT ຫຼັງຈາກທີ່ພັດທະນາຕໍ່ເນື່ອງມາອີກຫຼາຍປີ. ໃນປີ 2015 ໄດ້ມີການເພີ່ມຄຸນສົມບັດໃໝ່ໆທີ່ຫຼາກຫຼາຍເຂົ້າມາ ຊຶ່ງຖືວ່າເປັນການປ່ຽນແປງເທື່ອສຳຄັນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເກີດຂໍ້ກຳນົດມາດຕະຖານ ECMAScript 2015 ຫຼື ເວີຊັນທີ່ 6 (ES6) ຈົນເຖິງໃນປີ 2015 ຕອນນີ້ເບິ່ງຄືວ່າພາສາ JavaScript ຈະພັດທະນາມາຈົນເຖິງທີ່ສຸດແລ້ວເຮັດໃຫ້ລະຫວ່າງປີ

2016 - 2019 ເວີຊັນໃໝ່ຂອງ ECMAScript ທີ່ຖືກເຜີຍແຜ່ອອກມາໃນແຕ່ລະປີມີການປຸ່ງນແປງ ແລະ ເພີ່ມຄຸນສົມບັດພຸງນ້ອຍໆເທົ່ານັ້ນ.

2) ຄຸນສົມບັດຂອງພາສາ JavaScript

ECMAScript 2015 (ES6) ເປັນພາສາ JavaScript ທີ່ຖືວ່າພັດທະນາມາຈົນເຖິງຈຸດສູງ ສຸດແລ້ວກໍວ່າໄດ້ ມັນຖືກເຜີຍແຜ່ໃນເດືອນມິຖຸນາ 2015 ຊຶ່ງໃນເວີຊັນນີ້ ໄດ້ເພີ່ມໄວຍະກອນໃໝ່ ຂອງພາສາຫຼວງຫຼາຍເຊັ່ນ: ການສ້າງຄາດດ້ວຍຄຳສັ່ງ class ການສ້າງໂມດູນ ແລະ ໃຊ້ງານມັນ ດ້ວຍຄຳສັ່ງ import ແລະ export ແລະ ຄຳສັ່ງສຳລັບປະກາດຕົວປ່ງນ let ແລະ ປະກາດຄ່າຄົງ ທີ const ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ຕົວປ່ງນສາມາດມີຂອບເຂດໃນບ໋ອກທີ່ມັນຖືກສ້າງຂຶ້ນໄດ້ ແລະ ສິ່ງອື່ນໆທີ່ຖືກ ເພີ່ມເຂົ້າມາເປັນຈຳນວນຫລາຍເຊັ່ນ: Map, Set, WeakMap, Promise, Reflection, Proxies, Template String ແລະ ອື່ນໆ.

ໃນເດືອນມິຖຸນາ 2016 ໄດ້ມີການເປີດໂຕເວີຊັນ 7 ຫຼື ECMAScript 2016 (ES7) ໄດ້ມີ ການເພີ່ມຕົວດຳເນີນການຍົກກຳລັງ (ທີ່ກ່ອນໜ້ານີ້ເຮົາຈະໃຊ້ຜ່ານຟັງຊັນ Math.pow) ຄຳສັ່ງ Await Async ສຳລັບການຂຸງນໂປຣແກຣມທີ່ເຮັດວງກບໍ່ພ້ອມກັນ ແລະ ຟັງຊັນ Includes ຂອງ ອາເລ ແລະ ໃນປະຈຸບັນພາສາ JavaScript ຖືກພັດທະນາມາຈົນເຖິງ ECMAScript 2020 (ES11) ຊຶ່ງມີການປຸ່ງນແປງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນບໍ່ເທົ່າໃດຫຼັງຈາກ ES7.

3) JavaScript Engine ແມ່ນຫຍັງ?

JavaScript Engine ແມ່ນໂປຣແກຣມຄອມພິວເຕີທີ່ໃຊ້ສໍາລັບປະມວນຜົນໂຄດຂອງພາສາ JavaScript ຊຶ່ງ JavaScript Engine ໃນຊ່ວງເລີ່ມຕົ້ນເປັນພຸງຕົວປ່ຽນພາສາ (Interpreter) ເທົ່າ ນັ້ນ. ແຕ່ໃນປະຈຸບັນໄດ້ມີການພັດທະນາມາໃຫ້ຢູ່ໃນຮູບແບບຂອງຄອມພາຍເລິທີ່ມີການຄອມພາຍ ໃນຕອນທີ່ໂປຣແກຣມລັນ (Just-In-Time Compilation: JIT) ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບການເຮັດ ວງກງານຂອງໂປຣແກຣມໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ JavaScript Engine ຈະຖືກພັດທະນາໂດຍຜູ້ ພັດທະນາເວັບບຣາວເຊີທີ່ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກໍານົດມາດຕະຖານຂອງ ECMAScript.

2.1.7 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບ Application Programming Interface (API)

ຫຼາຍຄົນອາດຈະສົງໄສວ່າ API ຄືຫຍັງຄວາມຈິງແລ້ວຫຍໍ້ມາຈາກ Application Program Interface (API) ຊຶ່ງຄືຄຳສັ່ງ (Code) ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ Software Program ສາມາດສື່ສານ ລະຫວ່າງກັນໄດ້ຖ້າຈະເວົ້າໃນພາສາຄົນຂຸງນ program ແລ້ວ API ເປັນຊ່ອງທາງສຳລັບຂໍໃຊ້ ບໍລິການຄຳສັ່ງຈາກ Operation System (OS) ຫຼື Application ອື່ນໆຊຶ່ງມັນໃຊ້ງານໂດຍຕິດຕັ້ງ Function ແລະ ເອີ້ນໃຊ້ງານຕາມ Doncument ທີ່ຊຸງນໄວ້.

ສ່ວນປະກອບຂອງ APIs

APIs ສ້າງຂຶ້ນຈາກສ່ວນສຳຄັນ 2 ຢ່າງຄື:

- ຂໍ້ກຳນົດທີ່ຈະອະທິບາຍການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນລະຫວ່າງ Program ຊຶ່ງເຮັດອອກມາ ໃນລັກສະນະ Document ເພື່ອບອກວ່າ Request/Response ຕ້ອງເປັນຢ່າງໃດ.
- Software ທີ່ຂຸງນຂຶ້ນຕາມຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ກໍ່ການເຜີຍແຜ່ອອກໄປໃຫ້ໃຊ້ງານ.

ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ Application ທີ່ມີ APIs ຈະຕ້ອງຖືກຂູງນເປັນພາສາ Programming ແລະ ພັດທະນາເພີ່ມໄດ້ງ່າຍຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງມີການກວດສອບໂຄງສ້າງ API. ສະນັ້ນ API ທີ່ດີ ຜູ້ທີ່ອອກແບບຕ້ອງໃຫ້ຄວາມສຳຄັນໃນການ Test ເພື່ອກວດສອບ Logic ທີ່ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ ຈາກການໃຊ້ງານ.

> ການໃຊ້ງານ APIs

ປັດຈຸບັນນີ້ API ຖືກໃຊ້ງານໃນ Application ເພື່ອສື່ສານກັບ User ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງ ມີຄວາມຮູ້ບໍລິສັດໃຫຍ່ໆຫຼາຍບໍລິສັດມີການເປີດ API ໃຫ້ພາຍນອກເຂົ້າມາໃຊ້ງານເຊັ່ນ facebook, Google, Twitter ຜູ້ພັດທະນາລະບົບທີ່ສົນໃຈສາມາດນຳເອົາ API ເຫຼົ່ານີ້ໄປໄປຕໍ່ຍອດຊຶ່ງທາງ ບໍລິສັດກໍສາມາດຂະຫຍາຍຖານລູກຄ້າອອກໄປໄດ້ອີກຮູບແບບການນຳເອົາ API ໄປໃຊ້ງານມີດັ່ງ ນີ້:

1) Libraries and Frameworks

API ມັກຈະເອົາໄປໃຊ້ເປັນ Software Library ຊຶ່ງຂຸງນຂຶ້ນຕາມ Document ໃນຮູບແບບ ພາສາຂອງ Program ທີ່ຕ່າງກັນອອກໄປ ແລະ ຕາມຄວາມເໝາະສົມກັບວຸງກເພື່ອເອົາໄປເຮັດ ເປັນ Framework ໃຫ້ກັບລະບົບໃຊ້ໃນການສື່ສານຫາກັນ.

2) Operating Systems

API ສາມາດໃຊ້ງານໃນການສື່ສານລະຫວ່າງ Application ແລະ Operating System ເຊັ່ນ: POSIX ຫຼື ມາດຕະຖານການສື່ສານຂອງ OS ເອງກໍມີ API ເປັນ Command line ເພື່ອຄວບຄຸມການເຮັດວຽກຂອງ OS.

3) Remote APIs

Remote APIs ເຮັດໃຫ້ Developer ສາມາດເຂົ້າຄວບຄຸມຊັບພະຍາກອນຜ່ານທາງ Protocol ເພື່ອໃຫ້ມີມາດຕາຖານການສື່ສານດູງວກັນເຖິງແມ່ນວ່າຈະເປັນຄົນລະ Technology ເຊັ່ນ: Database API ສາມາດອະນຸຍາດໃຫ້ Developer ເຂົ້າມາດຶງຂໍ້ມູນໃນ Database ຫຼາກ ຫຼາຍຊະນິດໄດ້ຜ່ານ Function ດູງວກັນ ສະນັ້ນ Remote API ຈຶ່ງຖືກໃຊ້ເລື້ອຍໆໃນ Maintenance ດ້ວຍການເຮັດວູງກທີ່ຝັ່ງ Client ໃຫ້ໄປດຶງຂໍ້ມູນຈາກ Server ກັບລົງມາເຮັດວູງກ.

4) Web APIs

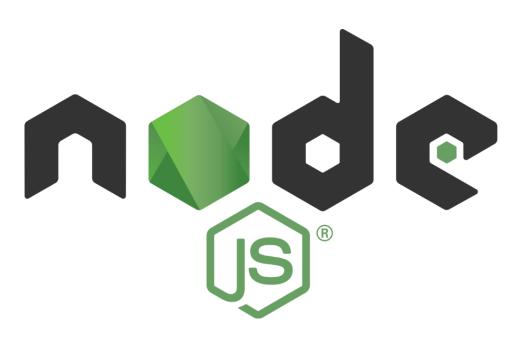
ໃນປະຈຸບັນແມ່ນນິຍົມໃຊ້ກັນຫຼາຍ ເພາະຢູ່ໃນກຸ່ມຂອງ HTTP ແລະ ຂະຫຍາຍອອກໄປສູ່ ຮູບແບບ XML ແລະ JSON ຊຶ່ງໂດຍລວມແລ້ວກໍຄືຢູ່ເທິງ Web Service ເຊັ່ນ:

- SOAP (Simple Object Access Protocol) ໃຊ້ XML Format ສິ່ງຂໍ້ມູນ.
- REST (Representational State Transfer) ສາມາດໃຊ້ XML ຫຼື JSON Format ສິ່ງຂໍ້ມູນ.
- ຕົວຢ່າງ API ທີ່ນິຍົມໃນປະຈຸບັນ
- Google Maps API: ເປີດໃຫ້ໃຊ້ງານເພື່ອນຳເອົາແຜນທີ່ຂອງ Google ມາລົງໃນ webpage ໂດຍອາໄສ JavaScript ຫຼື Flash.
- YouTube APIs: Google ຍອມໃຫ້ developer ສາມາດນຳເອົາ Clip Video ເທິງ YouTube ໄປລົງໃນ Website ຫຼື Application ໄດ້.

- Flickr API: ເພື່ອໃຫ້ Developer ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ຄັງຮູບພາບໃນ Community
- Twitter APIs: ມີ REST API ໃຫ້ຄົ້ນຫາແລ້ວກວດສອບຂໍ້ມູນ Trends ໄດ້.
- Amazon Product Advertising API: ເປີດ API ໃຫ້ໃຊ້ຄົ້ນຫາສິນຄ້າ ແລະ ການ ໂຄສະນາຜ່ານທາງ Wreebsite.

2.1.8 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກຸ່ງວກັບ Nodejs

Node.js ເປັນ Open-Source ແລະ Cross-Platform JavaScript Runtime Environment ທີ່ກຳລັງໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມສູງ ໂດຍທົ່ວໄປເຮົາຈະໃຊ້ JavaScript ໃນຝັ່ງ client ແຕ່ Node.js ເຮັດ ໃຫ້ເຮົາໃຊ້ JavaScript ໃນຝັ່ງ Server ໄດ້ດ້ວຍຊຶ່ງ Node.js ສາມາດ Run ໄດ້ເທິງ Platform ທີ່ ຫຼາກຫຼາຍທັງ Windows, Linux, Unix, Mac OS X ແລະ ອື່ນໆ.

ธูบที่ 5 : ธูบ Nodejs

ຈຸດເດັ່ນທີ່ສຸດຂອງ Node.js ຄືມັນເຮັດວູງກແບບ Asynchronous ຜູ້ອ່ານອາດຈະສົງໃສວ່າ ແລ້ວມັນດີແນວໃດ? ລອງມາເບິ່ງຕົວຢ່າງການຈັດການໄຟລເມື່ອມີການຮ້ອງຂໍຈາກ Client ມາທີ່ Server ຂອງ PHP ກັບ Node.js ທູງບກັນເບິ່ງເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈຫຼາຍຂຶ້ນ.

- ກໍລະນີ PHP ເມື່ອມີການຮ້ອງຂໍເຂົ້າມາມັນຈະເຮັດດັ່ງນີ້:
- ສິ່ງ Task ໄປທີ່ລະບົບໄຟຂອງຄອມພິວເຕີ.
- 2. ລໍຖ້າຈົນກະທັ້ງລະບົບໄຟລເປີດ ແລະ ອ່ານໄຟລສຳເລັດ.
- 3. ສົ່ງເນື້ອຫາຂອງໄຟກັບມາໃຫ້ Client.
- 4. ພ້ອມສໍາລັບຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍຖັດໄປ.

- ກໍລະນີ Node.js ເມື່ອມີການຮ້ອງຂໍເຂົ້າມາມັນຈະເຮັດດັ່ງນີ້:
- 1. ສົ່ງ Task ໄປທີ່ລະບົບໄຟຂອງຄອມພິວເຕີ.
- 2. ພ້ອມສໍາລັບຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍຖັດໄປ.
- 3. ພໍລະບົບໄຟລເປີດ ແລະ ອ່ານໄຟລສຳເລັດ Server ຈະສົ່ງເນື້ອຫາຂອງໄຟກັບມາ ใก้ Client.

ຈາກຕົວຢ່າງຂ້າງເທິງຈະເຫັນວ່າ Node.js ຈະຕັດຂັ້ນຕອນການລໍຖ້າຖີ້ມແລ້ວໄປເຮັດຄຳ ຮ້ອງຖັດໄປເລີຍທີ່ ເປັນແບບນີ້ເພາະ Node.js ຈະ Run ແບບ Single-Threaded ແລະ ໃນ Libaryມາດຕະຖານກໍຈະມີເຊັດຂອງ Asynchronous I/O Primitives ທີ່ຊ່ວຍປ້ອງກັນໂຄດ JavaScript ຈາກການ Blocking ເຮັດໃຫ້ລະບົບຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ.

Synchronous vs Asynchronous

Synchronous ຄືການ Run ໂຄດຕາມລຳ ດັບທີ່ເຮົາຂຸເນໄວ້ ເຊັ່ນ

alert(1);

alert(2);

alert(3);

ນັ້ນຈຶ່ງສະແດງຜົນ 2 ແລ້ວສຸດທ້າຍຈຶ່ງ ສະແດງຜົນ 3 ຕາມລຳດັບ

Asynchronous ຄືການຣັນໂຄດທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ ຕ້ອງເປັນໄປຕາມລຳດັບທີ່ເຮົາຂຸງນໄວ້ ເຊັ່ນ: alert(1);

 $setTimeout(() \Rightarrow alert(2), 0);$ alert(3);

ຜົນລັບທີ່ໄດ້ຄືໜ້າຈໍຈະສະແດງຜົນ 1 ຈາກ ໃນຕົວຢ່າງນີ້ໂຄດ alert(2) ໃຊ້ເວລາດຳເນີນ ການດົນກວ່າ ເຮັດໃຫ້ຜົນລັບທີ່ໄດ້ຄືໜ້າຈໍຈະ ສະແດງຜົນ 1 ຈາກນັ້ນຈຶ່ງສະແດງຜົນ 3 ແລ້ວສດທ້າຍຈຶ່ງສະແດງຜົນ 2

Blocking vs Non-blocking

Blocking ໝາຍເຖິງການທີ່ເຮົາບໍ່ ສາມາດດຳເນີນການຕໍ່ໄປໄດ້ຈົນກວ່າຕົວ ດຳເນີນການທີ່ກຳລັງລັນຢູ່ຈະສຳເລັດເສຍ ກ່ອນ ເຊັ່ນ

alert(1);

var value = localStorage.getItem('foo');

ถ้าสั่ງ localStorage จะเป็นติอ blocking ເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດເຮັດຄຳສັ່ງ alert(2) ໄດ້ຈົນ ກວ່າມັນຈະດຳເນີນການສຳເລັດ ດັ່ງນັ້ນຜົນ ລັບທີ່ໄດ້ຄືໜ້າຈໍຈະສະແດງຜົນ 1 ຈາກນັ້ນ

Non-blocking ໝາຍເຖິງການໂຕທີ່ດຳ ເນີນການສາມາດເຮັດຄຳສັ່ງຖັດໄປໄດ້ເລີຍ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງລໍຖ້າໃຫ້ຄຳສັ່ງເດີມເຮັດສຳເລັດ ກ່ອນເຂັ່ນ:

alert(1);

fetch('example.com').then(() => alert(2));

alert(3);

ໃນຕົວຢ່າງນີ້ ຄຳສັ່ງ fetch ເປັນ nonblocking operation ດັ່ງນັ້ນຜົນລັບທີ່ໄດ້ຄື ໜ້າຈໍຈະສະແດງຜົນ จากบั้นจ๊า ສະແດງຜົນ 3 ແລ້ວພໍຄຳສັ່ງ fetch ສຳເລັດກໍສະແດງຜົນ 2

ຈຶ່ງລໍຖ້າຈົນກວ່າຄຳສັ່ງ localStorage ຈະ ສຳເລັດຈຶ່ງສະແດງຜົນ 2

ຕາຕະລາງທີ 4: ຕາຕະລາງປຸງບທຸງບລະຫວ່າ synchronouse ກັບ Asynchronous

> ປະຫວັດ Node.js

ແຕ່ເດີມພາສາ JavaScript ຖືກພັດທະນາມາເພື່ອໃຊ້ສຳລັບ Browser ທີ່ຊື່ Netscape Navigator ໃນປີ 1995 ໃນຕອນນັ້ນ Netscape ຕັ້ງໃຈຈະຂາຍ Web Server ທີ່ມີ Environment ຊື່ Netscape LiveWire ຊຶ່ງສາມາດສ້າງ Dynamic Page ໂດຍໃຊ້ JavaScript ທາງຝັ່ງ server ອີກດ້ວຍ ແຕ່ໜ້າເສຍດາຍທີ່ Netscape LiveWire ບໍ່ປະສົບຄວາມສຳເລັດ ແລະ ການໃຊ້ JavaScript ທາງຝັ່ງ Server ກໍບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມເລີຍຈົນກະທັ້ງ Node.js ຖືກກຳເນີດຂຶ້ນມາ.

ສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ Node.js ເປັນທີ່ນິຍົມຂຶ້ນມາຄືການທີ່ມັນມາໃນຊ່ວງເວລາທີ່ເໝາະສົມ ເມື່ອ ທູງບກັບ JavaScript ທີ່ເກີດມາຕັ້ງແຕ່ປີ 1995 ແລ້ວ Node.js ຫາກໍ່ເກີດມາເມື່ອປີ 2009 ເທົ່າ ນັ້ນ ຕ້ອງຂອບໃຈ "Web 2.0" applications ເຊັ່ນ Flickr, Gmail ແລະ ອື່ນໆທີ່ສະແດງໃຫ້ໂລກ ຮູ້ວ່າເວັບສະໄໝໃໝ່ຄວນໜ້າຕາເປັນຢ່າງໃດ.

ບໍ່ດົນກ່ອນທີ່ Node.js ຈະເກີດ ນັກພັດທະນາເບື້ອງຫຼັງ Browser ຊື່ດັງທັງຫຼາຍແຂ່ງຂັນ ກັນເຮັດວງກຢ່າງໜັກເພື່ອຈະໃຊ້ JavaScript ໃຫ້ໄດ້ດີທີ່ສຸດ ແລະ ຫາທາງເຮັດໃຫ້ JavaScript ສາມາດຣັນໄດ້ໄວຫຼາຍຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ງານໄດ້ຮັບປະສິດທິພາບທີ່ດີທີ່ສຸດຊຶ່ງຜົນຈາກການແຂ່ງຂັນ ນີ້ເຮັດໃຫ້ເກີດການພັດທະນາ Chrome V8 (Open-Source JavaScript Engine ຂອງ The Chromium Project) ຂຶ້ນມາ ແລະ Node.js ກໍໃຊ້ Engine.

ແຕ່ການທີ່ Node.js ເປັນທີ່ນິຍົມຂຶ້ນມາບໍ່ແມ່ນແຕ່ວ່າມັນມາຖືກທີ່ຖືກເວລາເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ມັນ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນແລ້ວວ່າການອອກແບບ ແລະ ແນວຄິດຂອງມັນຊ່ວຍນັກພັດທະນາທັງຫຼາຍໃຫ້ ສາມາດໃຊ້ JavaScript ທາງຝັ່ງ Server ໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນຫຼາຍອີກດ້ວຍ.

2.1.9 ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບ Reactjs (JavaScript Library)

React ເປັນເຫັກໂນໂລຢີໜຶ່ງທີ່ມາແຮງຫຼາຍໂດຍສ້າງມາຈາກພື້ນຖານແນວຄວາມຄິດແບບ MVC (Model View Controller) ຊຶ່ງໝາຍຄວາມວ່າ React ມີຫນ້າທີ່ຈັດການກັບ Model ຫຼື View ແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເປັນ View ກ່ອນໜ້ານັ້ນເວລາຈະຂຸງນໜ້າເວັບເຮົາກໍຈະເຮັດຜ່ານ HTML ມີການໃຊ້ CSS ໃນການປັບປ່ຽນໜ້າຕາຂອງ UI ແຕ່ໃນ React ຖ້າຈະສ້າງໜ້າເວັບຂຶ້ນມາໄດ້ນັ້ນ ເຮົາຈະໃຊ້ເປັນ Component ປຸງບໄດ້ວ່າ Component ເປັນ Block ສ່ວນຍ່ອຍຂອງເວັບເຮົາທີ່ ຈະສ້າງອອກມາ.

ສະຫຼຸບງ່າຍໆດັ່ງນີ້:

- React ເປັນ Javascript Libraly ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍ Facebook ຂູງນ ໄດ້ແຕ່ UI ເທົ່ານັ້ນ ແລະ ເປີດໃຫ້ໃຊ້ຟຣີ.
- React ใช้โดก HTML , CSS และ Java Script.
- React ມີ 3 ຄອນເຊບທີ່ເຮົາຕ້ອງຮຸງນຮູ້ຄື Component State ແລະ Props.
- > ຂໍ້ດີ ແລະ ຂໍ້ເສຍຂອງ React ກ ຂໍ້ດີ
- Component ເຂົ້າໃຈງ່າຍເຮົາສາມາດຮຸງນຮູ້ໄດ້ດ້ວຍຕົວເອງ.
- Tool ຫຼາຍພູງ React ຢ່າງດຸງວກໍ່ສາມາດຂູງນເວັບໄດ້ທັງເວັບແລ້ວ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງ ຫາ Tool ເພີ່ມເຕີມ ແລະ ຍັງມີ Tool ພັດທະນາອອກມາຢູ່ເລື້ອຍໆສາມາດເຮັດ App ໄດ້ React ມີເຄື່ອງມືໜຶ່ງທີ່ຊື່ວ່າ React Native ເປັນການຂູງນ JavaScript ແລ້ວແປງເປັນ App ແບບ Native ໄດ້ທັງເທິງ Android ແລະ Ios.
  - ຂ. ຂໍ້ເສຍ
- ຕ້ອງມີພື້ນຖານໃນ Java Script ໃນລະດັບໜຶ່ງ ຄົນທີ່ສົນໃຈຮຽນກໍຈະລຳບາກໜ້ອຍ ໜຶ່ງຖ້າບໍ່ໄດ້ມີພື້ນຖານ Java Script ອາດຈະຕ້ອງໃຊ້ເວລາໜ້ອຍໜຶ່ງ.
- Documentation ອ່ານຍາກ React ມີ Documentation ທີ່ຍັງບໍ່ຄ່ອຍດີໃນອະນາຄົດ ອາດຈະມີການພັດທະນາອີກ.

1) ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກຸ່ງວກັບ GraphQL (GraphQL API)

GraphQL ຄືພາສາສຳລັບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ (Query Language) ເພື່ອການໃຊ້ງານ API ຂອງລະບົບ ແລະ ຈະປະມວນຜົນຄຳສັ່ງທີ່ຝັ່ງ Server ຫຼື ທີ່ເອີ້ນວ່າ Server-Side Runtime ໂດຍ ໃຊ້ໂຄງສ້າງຂໍ້ມູນທີ່ເຮົາກຳນົດໄວ້. ແຕ່ GraphQL ບໍ່ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນມາເພື່ອແທນທີ່ພາສາສຳລັບ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນເຊັ່ນ SQL ຫຼື ເຮັດຫນ້າທີ່ເປັນລະບົບຈັດເກັບຖານຂໍ້ມູນ (Storage Engine) ແຕ່ ຢ່າງໃດ.

ໃນປະຈຸບັນວິທີທີ່ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຜ່ານເວັບເຊີວິດທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມກໍຈະເປັນ REST API ຜ່ານທາງ HTTP Mehtods ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ຕ້ອງການດຶງຂໍ້ມູນຜູ້ໃຊ້ງານທັງໝົດກໍສາມາດຮູງກຜ່ານ API ໄດ້ດັ່ງນີ້:

GET /users

ຫຼື ຫາກຕ້ອງການດຶງເພື່ອນທັງໝົດຂອງຜູ້ໃຊ້ງານ ID 25

GET /users/25/friends

ແຕ່ຫາກຕ້ອງການດຶງເບີໂທສັບຂອງເພື່ອນທີ່ເປັນເພື່ອນກັບຜູ້ໃຊ້ງານ ID 25 ຈະຕ້ອງດຶງ ແລະ ຊຸງນໂປຣແກຣມແບບໃດ? ໂດຍມີການຈັດເກັບຂໍ້ມູນດັ່ງນີ້:

		Relationship	
Туре	Property Name	Туре	
Id	id	Id	
String	user_one_id	Id	
String	user_two_id	Id	
String		4	
String			
	Id String String String	Id id user_one_id user_two_id String	

ຮູບທີ 5 : ຮູບຕົວຢ່າງ GraphQL

ຈາກຕົວຢ່າງນີ້ຈະເຫັນໄດ້ວ່າເຮົາຈຳເປັນຕ້ອງມີ API 2 end point ນຳກັນຄື GET /users/:id/friends ເພື່ອດຶງຂໍ້ມູນເພື່ອນຂອງຜູ້ໃຊ້ ID 25 ຈາກນັ້ນ ກໍວົນລູບດຶງຂໍ້ມູນຜູ້ໃຊ້ໂດຍໃຊ້ GET /users/:id ເພື່ອດຶງຂໍ້ມູນເປີໂທສັບອີກຄັ້ງ ແລະ ວິທີນີ້ກຳຈະໄດ້ຂໍ້ມູນອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ຈຳເປັນຂອງຜູ້ ໃຊ້ມາອີກບໍ່ວ່າຈະເປັນຊື່, ຮູບພາບ ແລະ ອີເມວໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວອົງກອນໃຫຍ່ໆທີ່ມີຫຼາກ ຫຼາຍພະແນກຕ່າງກໍຮ້ອງຂໍຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຄືກັນເຊັ່ນ : ບາງພະແນກຕ້ອງການສະເພາະຂໍ້ມູນພະນັກງານ, ບາງພະແນກຕ້ອງການຂໍ້ມູນພະນັກງານພ້ອມຂໍ້ມູນເງິນເດືອນ ຫຼື ບາງພະແນກຕ້ອງການຂໍ້ມູນພະນັກງານ ນັກງານກັບຈຳນວນວັນທີຂາດ ຫຼື ລາເທົ່ານັ້ນເປັນຕົ້ນ. ການໃຊ້ງານ REST API ຈຶ່ງສ້າງຄວາມ ລຳບາກຕໍ່ການພັດທະນາ ແລະ ດູແລຮັກສາເຊີວິດ.

ດ້ວຍເຫດນີ້ GraphQL ຈຶ່ງໄດ້ເຂົ້າມາເພື່ອແກ້ບັນຫາໃນຈຸດນີ້ໂດຍສະເພາະເພື່ອໃຫ້ເຮົາສາ ມາດດຶງຂໍ້ມູນໄດ້ກົງກັບຄວາມຕ້ອງການຫຼຸດຄວາມຊັບຊ້ອນໃນການຂຽນໂຄດເພື່ອດຶງຂໍ້ມູນ,ສາມາດ ຈັດການ ແລະ ດູແລຮັກສາໂຄ້ດໃນຝັ່ງ Server-Side ໄດ້ງ່າຍຫຼາຍຍິ່ງຂຶ້ນ ແລະ ທີ່ສຳຄັນ GraphQL ບໍ່ໄດ້ຜູກຕິດກັບ Database ແລະ ທີ່ຈັດເກັບຂໍ້ມູນໃດໆທັງນັ້ນ.

2) ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບ Expressis (Nodejs Library)

Express.js ເປັນ Web Application Framework ຊື່ດັງທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມຫຼາຍສໍາລັບ ເຮັດວຸງກເທິງ Platform ຂອງ Node.js ຊຶ່ງເປັນ Server ໂຕໜຶ່ງໂດຍທັງ Express.js ແລະ Node.js ຕ່າງກໍໃຊ້ພາສາ JavaScript ໃນການພັດທະນາຖ້າເປັນ Web Application Framework ໃນສະໄໝກ່ອນຄົນທີ່ພັດທະນາຈະຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ຫຼາຍກວ່າ 1 ພາສາ, ພາສາທີ່ເຮັດວຸງກທາງຝັ່ງ Server ຢ່າງ PHP ຫຼື ASP ແລະ ພາສາທີ່ເຮັດວຸງກທາງຝັ່ງ Client ຢ່າງ JavaScript ເພື່ອຫຼຸດຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທັງໝົດເຖິງເວລາໃນການຕ້ອງຮຸງນຮູ້ຫຼາຍໆພາສາເຮັດໃຫ້ເກີດ Node.js ກັບ Express.js ພຸງແຕ່ມີຄວາມຮູ້ JavaScript ກໍສາມາດຂຸງນໄດ້ທັງ Server ແລະ Client ນອກຈາກນີ້ ຖ້າໃຜເຄີຍຂຸງນ JavaScript ຈະຮູ້ວ່າມັນມີການຕອບສະໜອງທີ່ວ່ອງໄວແນ່ນອນວ່າ Express.js ກໍຍົກເອົາມາເປັນຂໍ້ເດັ່ນໃນເລື່ອງຄວາມໄວ ໃນເລື່ອງການຮຸງນຮູ້ການຂຸງນ Express.js ຈະໃຊ້ຮູບແບບທີ່ງ່າຍໃນການຮຸງນຮູ້ຫລາຍທີ່ສຸດສໍາລັບການພັດທະນາ Express.js ໃນເວັບໄຊຈະ ເວົ້າເຖິງການໃຊ້ Routing (ການກໍານົດເສັ້ນທາງຂອງລະບົບ) ແລະ Middleware (ການຮັບສິ່ງຂໍ້ ມູນຂອງລະບົບ) ສາມາດຂຸງນໄດ້ໃນຮູບແບບ MVC ສ່ວນການເຊື່ອມຕໍ່ກັບຖານຂໍ້ມູນສາມາດໃຊ້ MongoDB ຫຼື ຈະໃຊ້ MySql ກໍໄດ້ສໍາລັບນາມສະກຸນຂອງໄຟລຄື .js ຂະນະນີ້ໄດ້ພັດທະນາມາ ເຖິງເວີຊັ່ນທີ່ 4.x ແລ້ວ.

3) ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກຸ່ງວກັບ Progressive Web App (PWA)

Progressive Web Apps (PWA) ຄືມາດຕະຖານການເຮັດເວັບຈາກ Google ທີ່ນຳຈຸດ ເດັ່ນຂອງ Website ແລະ Application ມາລວມກັນ ຜູ້ໃຊ້ສາມາດເຂົ້າເວັບໄຊ ແລະ ໃຊ້ງານເປັນ Application ເລີຍທັງໜ້າຕາ ແລະ ຟີເຈີ ແຕ່ໂດຍເບື້ອງຫຼັງແລ້ວຍັງເປັນເທັກໂນໂລຢີຂອງເວັບໄຊ ຢູ່ (ໃຊ້ HTML, ລັນດ້ວຍ Web Browser) ຈຸດນີ້ອາດຈະຍັງບໍ່ເຫັນພາບ ດຸງວຄ່ອຍໆເບິ່ງໄປ ພ້ອມກັນ.

ກ. ທີ່ມາຂອງ Progressive Web Apps

ມາດຕະຖານນີ້ ຜູ້ເລີ່ມຕົ້ນຄື Google ນັ້ນເອງຈະເຫັນວ່າ ທຸກມື້ນີ້ຜູ້ໃຊ້ໂທສັບຕິດຕັ້ງແອບ ໃໝ່ໜ້ອຍເຖິງຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ລວມໄປເຖິງຖ້າເວັບຄອນເຫັນເວັບໃດເວັບໜຶ່ງຕ້ອງການທີ່ຈະເຮັດ Application ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ຕິດຕາມອ່ານກໍເບິ່ງຄ້າຍຄືຈະເປັນການລົງທຶນທີ່ຫຼາຍເກີນໄປ.

ຈຶ່ງມີແນວຄິດເຮັດແອບທີ່ຮັນດ້ວຍ Web Browser ຊຶ່ງເບື້ອງຫຼັງຄືເວັບໄຊເດີມທີ່ເຮັດໄວ້ຢູ່ ແລ້ວ ໂດຍນຳ Logo ຂອງເວັບນັ້ນມາຢູ່ທີ່ໜ້າ Homescreen ເມື່ອກົດເຂົ້າໄປຈະພົບກັບເວັບໄຊທີ່ ມີໜ້າຕາແລະ ຟີເຈີແບບແອບເລີຍ. ຄິດພາບວ່າຈາກເດີມທີ່ເຮົາຈະຕ້ອງ ເຂົ້າ Store > ຄົ້ນຫາແອບ > ຖ້າດາວໂຫຼດ > ຕິດ ຕັ້ງ > ກົດຮັບ Permission > ເລີ່ມໃຊ້ງານ ຊຶ່ງຂັ້ນຕອນຈະຫຼຸດລົງເຫຼືອພຸງເຂົ້າເວັບ > ກົດ Add to Homescreen ແລ້ວໃຊ້ງານໄດ້ເລີຍ.

2. ฐ์จักกับ Native App และ Mobile Web App

Native App ຄື Mobile Application ທີ່ສ້າງມາຈາກພາສາທີ່ອອກແບບມາສໍາລັບ Platform ນັ້ນໆໂດຍສະເພາະສາມາດຂັບປະສິດທິພາບຂອງເຄື່ອງມືຕ່າງໆເທິງ Platform ນັ້ນມາ ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເຕັມທີ່ເຊັ່ນ: ພາສາ Swift ເທິງ IOS.

Mobile Web App ຄື Mobile Application ທີ່ສ້າງມາຈາກພາສາທີ່ໃຊ້ເຮັດເວັບໄຊ, ຂໍ້ ດີຄືຂູງນເທື່ອດຽວສາມາດນຳໄປສ້າງແອບເພື່ອຣັນເທິງ IOS ແລະ Android ແຕ່ອາດຈະມີຂໍ້ຈຳກັດ ໃນບາງພີເຈີ ຊຶ່ງປະຈຸບັນກໍພັດທະນາມາຂ້ອນຂ້າງຫຼາຍແລ້ວ.

ຍ້ອນກັບໄປປະມານ 6-7 ປີກ່ອນ ທີ່ນັກພັດທະນາເລີ່ມສົນໃຈການຂຸງນໂປຣແກຣມເທິງ ໂທລະສັບ Platform ທີ່ນັກພັດທະນາຕ້ອງຈັບຕາເບິ່ງບໍ່ໄດ້ມີແຕ່ IOS ແລະ Android ແຕ່ຍັງມີ ພວກ Windows Phone, Black Berry ແລະ ອີກຫຼາຍເຈົ້າທີ່ເລັງຈະມາຕີຕະຫຼາດ ເຮັດໃຫ້ເກີດ ບັນຫາ Distribution Platforms ເຮັດໜຶ່ງແອບຕ້ອງລົງທຶນຂຸງນຮອງຮັບທຸກເຈົ້າ ແລະ ນັກ ພັດທະນາໜຶ່ງຄົນຈະຕ້ອງຂຸງນເປັນຫຼາຍພາສາ.

ຕັ້ງແຕ່ນັ້ນມາຈຶ່ງມີຄອນເຊບ Cross Platform ເກີດຂຶ້ນ ໂດຍການສ້າງໂປຣແກຣມຂຶ້ນມາ ໜຶ່ງຕົວດ້ວຍພາສາໂປຣແກຣມທີ່ໃຊ້ເຮັດເວັບໄຊ ແລະ ສາມາດນຳໂປຣແກຣມໄປໃຊ້ໄດ້ກັບທຸກ Platform ຊຶ່ງຕອນນັ້ນກໍມີເຈົ້າດັງໆ ເຊັ່ນ: PhoneGap ຫຼື Ionic ອອກມາ.

ແຕ່ດ້ວຍຄວາມທີ່ມັນສ້າງຈາກເຫັກໂນໂລຢີເວັບ ແລະ ຍັງບໍ່ໄດ້ເປັນ Native ຂອງພາສາ ໂປຣແກຣມທີ່ອອກແບບມາສະເພາະທາງ ຈຶ່ງມີຂໍ້ຈຳກັດຫຼາຍຢ່າງທີ່ເຮັດໃຫ້ພັດທະນາໄດ້ບໍ່ສະດວກ ຊຶ່ງກໍພັດທະນາກັນມາເລື່ອຍໆຕາມການເວລາ ແລະ ເມື່ອ Platform ອື່ນມັນຕາຍໄປຈົນເຫຼືອແຕ່ ສອງເຈົ້າກຳ່າຍຂຶ້ນມາ.

ຈະບອກໄວ້ວ່າ PWA ນັ້ນບໍ່ແມ່ນທັງ Mobile Web, Native App ຫຼື Web Responsive (ເຖິງແມ່ນຈະຄ້າຍກັນພໍສົມຄວນ)ແຕ່ເອີ້ນວ່າເປັນມາດຕະຖານໃໝ່ຂອງການເຮັດເວັບທີ່ທັງໝົດຈຸດ ເດັ່ນຂອງທຸກຮູບແບບມາໃຊ້.

ຄ. ຟີເຈີຫຼັກໂດຍທັ່ວໄປຂອງ Progressive Web Apps

- ໃຊ້ງານໄດ້ທຸກ Browser ແລະ ທຸກ Mobile Platform.
- ເຮັດ Cache ເກັບໄວ້ໃນໂຕນັກພັດທະນາຈະເປັນຄົນກຳນົດວ່າຈະ Cache ສິ່ງໃດ ໄວ້ແດ່ເຮັດໃຫ້ສາມາດໃຊ້ງານໄດ້ທັງ Online ແລະ Offline.

- ມີການອັບເດດຂໍ້ມູນທັນທີເມື່ອ Online.
- Layout ຄືກັບ Application ຜູ້ໃຊ້ບໍ່ຕ້ອງຮຽນຮູ້ໃໝ່.
- ສາມາດ Push Notification ໄດ້ ໂດຍທີ່ບໍ່ຕ້ອງເປີດເວັບ ຫຼື ແອບຖິ້ມໄວ້.

ໃຜທີ່ສົນໃຈຕົວຢ່າງດ້ານເທິງສາມາດເຂົ້າໄປຫຼິ້ນໄດ້ທີ່ <u>www.pokedex.org</u> ຫຼື ອີກເວັບໄຊ ໜຶ່ງທີ່ໃຫຍ່ <u>www.aliexpress.com</u> ລອງກົດ Add to Home Screen ແລ້ວປິດອິນເຕີເນັດເລີຍ (ຕອນນີ້ສະເພາະເທິງ Android ເທົ່ານັ້ນ).

ລວມເວັບໄຊອື່ນໆ ທີ່ເປັນ PWA : <u>pwa.rocks</u> ອະນາຄົດຂອງ Progressive Web Apps.

ໃນອະນາຄົດຂອງ PWA ນັ້ນ Google Developers Expert ດ້ານ Web Technologies ທີ່ໃກ້ຊິດກັບເທັກໂນໂລຢີໃນຝັ່ງເວັບຂອງ Google ໄດ້ໃຫ້ຄວາມເຫັນເອົາໄວ້ວ່າ:

PWA ເປັນສິ່ງທີ່ສາມາດຮັບໃຊ້ Experience ໃຫ້ຜູ້ໃຊ້ໄດ້ຄືກັບແອັບແຕ່ເຮັດວງກຢູ່ເທິງ Browser ຊຶ່ງຈະຫຼຸດຂັ້ນຕອນຄວາມຫຍຸ້ງຍາກເທິງ Store ແລະ ໃນສ່ວນຂອງນັກພັດທະນານັ້ນ ສາມາດເຮັດໄດ້ໃນຕົ້ນທຶນທີ່ຖືກກວ່າເຮັດແອັບຫຼາຍເທົ່າ.

ໃນອະນາຄົດນັ້ນ PWA ຈະຖືກນຳມາໃຊ້ເປັນແອັບນ້ອຍໆບໍ່ໄດ້ມີ Interactive ຫຼາຍລວມ ໄປເຖິງເຮັດເປັນ Lite Version ແຍກອອກມາຈາກແອັບໃຫຍ່ເຊັ່ນ: Uber ທີ່ມີແອັບຫຼັກຢູ່ແຕ່ກໍມີ PWA ແຍກອອກມາທີ່ຜູ້ໃຊ້ສາມາດເຂົ້າເວັບແລ້ວກົດຈອງໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວ, ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຜ່ານຂະ ບວນການຫຍຸ້ງຍາກໃນການດາວໂຫຼດແອັບເທິງ Store ຫຼື Aliexpress.com ທີ່ສາມາດເບິ່ງສິນຄ້າ ແລະ ເລືອກຊື້ໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວ.

ໃນສ່ວນຂອງ IOS ນັ້ນຂ້ອນຂ້າງເປັນເລື່ອງໃຫຍ່ເພາະຖ້າຝັ່ງນັ້ນບໍ່ເອົານຳກໍແຈ້ງເກີດຍາກ ຢ່າງໃດກໍຕາມຕໍ່ໃຫ້ບໍ່ໄດ້ Support ເວັບທີ່ເປັນ PWA ກໍສາມາດໃຊ້ງານເທິງເວັບໄຊໄດ້ປົກກະຕິບໍ່ ຄາບັນຫາຫຍັງ.

ຕອນນີ້ລາຍໃຫຍ່ຫຼາຍເຈົ້າໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບ PWA ກັນຫຼາຍ ແລະ ເລີ່ມດຳເນີນການ ໄປແລ້ວເຊັ່ນ: Tinder, Lyft, Aliexpress, Uber ສຳລັບ Social Network ລາຍໃຫຍ່ຢ່າງ Facebook ແລະ Twitter ກຳລັງຢູ່ໃນຊ່ວງທົດສອບ ສ່ວນ Instagram ເຮັດອອກມາຮຸງບຮ້ອຍ ແລະ ຟີເຈີ.

4) ຄວາມຮູ້ກຸ່ງວກັບໂປຣແກຣມ Microsoft Office 2016

Microsoft Word ແມ່ນເປັນໂປຣແກຣມປະມວນຜົນເຊິ່ງອອກແບບມາເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ສ້າງ ເອກະສານທີ່ມີຄຸນນະພາບໃນລະດັບມືອາຊີບ ແລະ ເຄື່ອງມືການຈັດຮູບແແບບເອກະສານທີ່ດີທີ່ ສຸດຂອງ Word ຈະເຮັດໃຫ້ສາມາດຈັດລະບຸເບ ແລະ ຊຸງນເອກະສານຂອງທ່ານໄດ້ຢ່າງມີ

ປະສິດທິພາບຫຼາຍຂື້ນ Word ຍັງມີເຄື່ອງມືການແກ້ໄຂ ແລະ ກວດສອບຄຳຜິດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ສາມາດເຮັດວຸງກຮ່ວມກັບຜູ້ອື່ນໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ.

ກ. ປະໂຫຍດຂອງໂປຣແກຣມ Microsoft Word Office 2016

- ມີລະບົບປະຕິບັດຕ່າງໆທີ່ຊ່ວຍໃນການເຮັດວູງກໃຫ້ສະດວກສະບາຍຂື້ນເຊັ່ນ: ການກວດຄຳສະກົດ,ການກວດສອບໄວຍະກອນ,ການໃສ່ຂໍ້ຄວາມອັດຕະໂນມັດ ເປັນຕົ້ນ.
- ສາມາດໃຊ້ສ້າງຈົດໝາຍໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວໂດຍສາມາດກຳນົດໃຫ້ຜູ້ວິເສດ (Wizard) ໃນ Word ສ້າງແບບຟອມຂອງຈົດໝາຍໄດ້ຫຼາຍຮູບແບບຕາມທີ່ ຕ້ອງການ.
- ສາມາດໃຊ້ Word ສ້າງຕາຕະລາງທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນໄດ້.
- ປັບປຸງເອກະສານໄດ້ງ່າຍ ແລະ ວ່ອງໄວ ສາມາດຕົກແຕ່ງເອກະສານ ຫຼື ເພື່ອ ຄວາມສະດວກ.
- ຈະໃຫ້ Word ສາມາດແຊກຮູບພາບ, ກຣາບຟິກ ຫຼື ຜັງອົງກອນລົງໃນ ເອກະສານໄດ້.
- Word ປັບແຕ່ງໃຫ້ກໍໄດ້ ໂດຍສາມາດເປັນຜູ້ກຳນົດຮູບແບບຂອງເອກະສານ ເອງ.
- ຄວາມສາມາດໃນການເຊື່ອມຕໍ່ໂປຣແກຣມອື່ນໆ ໃນຂຸດໂປຣແກມ Microsoft Office ສາມາດໂອນຍ້າຍຂໍ້ມູນຕ່າງໆລະຫ່ວາງໂປຣມແກມໄດ້.
- ສ້າງເອກະສານໃຫ້ໃຊ້ວຸງກໃນອິນເຕີເນັດໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ.

ຂ. ຄວາມສາມາດຂອງ Microsoft Word

- ສາມາດພິມ ແລະ ແກ້ໄຂເອກະສານ.
- ສາມາດລຶບ, ຍ້າຍ ແລະ ຮ່າງຂໍ້ຄວາມ.
- ສາມາດພິມຕົວອັກສອນປະເພດຕ່າງໆ.
- ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວອັກສອນ.
- ສາມາດຈັດຕົວອັກສອນໃຫ້ເປັນຕົວໜາ.,ຕົວຫງ່ຽງ ແລະ ຂີດກ້ອງໄດ້.
- ສາມາດໃສ່ເຄື່ອງໝາຍ ແລະ ຕົວເລກລຳດັບຕາມຫົວຂໍ້.
- ສາມາດແບ່ງເສົາໄດ້.
- ສາມາກວດການສະກິດ ແລະ ແກ້ໄຂໃຫ້ຖຶກຕ້ອງ.
- ສາມາດຄົ້ນຫາ ແລະ ປຸ່ງນແປງຂໍ້ຄວາມທີ່ພິມຜິດ.
- ສາມາດຈັດຂໍ້ຄວາມເອກະສານໃຫ້ພິມໄປທາງຊ້າຍ, ທາງຂວາ ແລະ ລະຫວ່າງ ກາງ.
- ສາມາດໃສ່ຮູບພາບໃນເອກະສານ.

- ສາມາດຕົກແຕ່ງໂຕອັກສອນ,ພິມຕາຕະລາງ.

5) ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບ ໂປຣແກຣມ Microsoft Visio 2016

ໂປຣແກຣມ Microsoft Visio ເປັນເຄື່ອງມືເສີມການເຮັດວູງກຂອງ Microsoft Office ໃນການສ້າງແຜນວາດ (Diagram) ປະເພດຕ່າງໆ,ເຊິ່ງເຮັດໄດ້ງ່າຍດາຍ,ສະດວກ ແລະ ວ່ອງໄວ ເປັນທີ່ນິຍົມໃຊ້,ມີປະໂຫຍດຫຼາຍສຳລັບການຈັດເອກະສານ,ລວມໄປເຖິງແຜນວາດການອອກແບບ ຂັ້ນຕອນເຮັດການວິເຄາະ ແລະ ອອກກແບບລະບົບຕ່າງໆ.

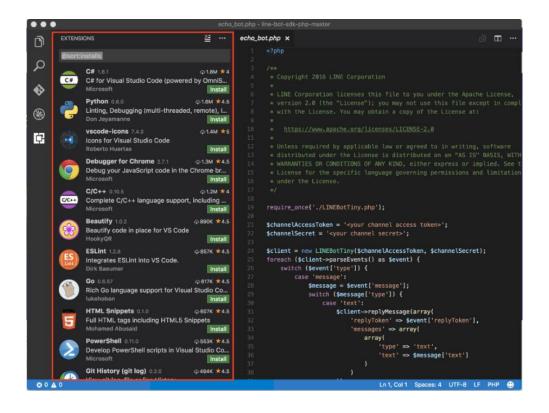
- > ສຳລັບໂປຣແກຣມ Microsoft Visio ມີໃຫ້ເລືອກຢູ່ 2 ປະເພດຄື:
- ກ. Microsoft Visio Standard ເໝາະກັບວງກດ້ານທຸລະກິດເຊັ່ນ: ຜູ້ບໍລິຫານ ໂຄງການ, ນັກການຕະຫຼາດ, ພະນັກງານຝ່າຍຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ທິມງານ ມີໜ້າທີ່ເບິ່ງແຍງການດຳເນີນງານເພື່ອຊ່ວຍໃນການເບີ່ງແຜນວາດ ແລະ ຂ່າວສານ.
- ຂ. Microsoft Visio Professional ເໝາະສຳລັບມືອາຊີບທາງດ້ານເຕັກນິກ, ພະນັກງານໄອທີ, ນັກພັດທະນາ ແລະ ວິສະວະກອນທີ່ຊ່ວຍໃນການອອກແບບຂໍ້ມູນ ລະບົບເພື່ອໃຊ້ໃນການເຮັດຕົ້ນແບບ Microsoft Visio Professional ເປັນໂປຣ ແກຣມທີ່ຖືກສ້າງຂື້ນມາເພື່ອຊ່ວຍໃນການສ້າງ Flow chart ຫຼື Diagram ຂອງວຸງກ ໃນສາຂາຕ່າງໆໃຫ້ເຮັດວຸງກໄດ້ງ່າຍຂື້ນ. ລັກສະນະຢ່າງໜື່ງໃນການສ້າງ Flow Chart ໃນ Microsoft Visio Professional ກໍຄືມີຮູບແບບ Diagram ພື້ນຖານ ຕ່າງໆຈັດກຸງມໄວ້ໃຫ້ ເຊິ່ງງ່າຍໃນການອອກແບບ ແລະ ໃຊ້ວຸງກ.

ຈຸດດີ Microsoft Visio ຄື: ຊອກຫາຂໍ້ຜິດພາດໄດ້ຢ່າງສະດວກ ແລະ ເຂົ້າໃຈງ່າຍໃນ ການສະແດງທິດທາງການໄຫຼຂໍ້ມູນ.

6) ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບໂປຣແກຣມ Visual Studio Code

Visual Studio Code ຫຼື ທີ່ຫຼາຍຄົນນິຍົມເອີ້ນຫຍໍ້ວ່າ "Vs Code" ບອກກ່ອນວ່າ Editor ໂຕນີ້ມັນອອກມາຕັ້ງແຕ່ 29 ເມສາ ປີ 2015 ແລ້ວພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍບໍລິສັດຍັກໃຫຍ່ໄມໂຄຣຊອບ (Microsoft) ເປັນທັງໂຕແກ້ໄຂ ແລະ ປັບແຕ່ງໂຄດ (Code Optimized Editor) ທີ່ຕັດຄວາມ ສາມາດມາຈາກ Visual Studio ລຸ້ນປົກກະຕິ (ພວກ GUI designer) ອອກໄປເຫຼືອແຕ່ໂຕ Editor ຢ່າງດງວສາມາດເຮັດວງກໄດ້ຂ້າມແພລດຟອມທັງໝົດວິນ Windows, Mac ແລະ Linux ຊັບ ພອດພາສາຫຼາຍຮ້ອຍພາສາອີກ ຊຶ່ງທາງໄມໂຄຊອບເອງນັ້ນໄດ້ເປີດໃຫ້ໃຊ້ຟີອີກດ້ວຍ.

ຄວາມສາມາດຂອງ "Vs Code" ນັ້ນຈະມີຄວາມສາມາດໃນການເປີດໄດ້ຄືກັບ Editor ໂຕ ອື່ນໆເຊັ່ນ: Sublime, Atom, Notepad++ທັງໝົດເຖິງຄວາມສາມາດໃນການຕິດຕັ້ງເຄື່ອງມືເສີມ (Extension) ໂດຍຮັບຮອງໄດ້ວ່າມີຊັບພອດຢ່າງແນ່ນອນ ເພາະວ່າມັນຖືກພັດທະນາມາໃຫ້ຕອບ ໂຈດນັກພັດທະນາຫຼາຍທີ່ສຸດແມ່ນການດີຊ້າຍໜ້າຕາໃຫ້ເປັນຮູບແບບທີ່ເຂົ້າໃຈ ແລະ ໃຊ້ງານໄດ້ ງ່າຍບໍ່ຕ້ອງສຶກສາຫຍັງເພີ່ມເຕີມກໍໃຊ້ງານໄດ້ເລີຍ, ສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ມັນໂດດເດັ່ນກວ່າໂຕອື່ນໆຄືການທີ່ ອອກແບບໃຫ້ການຄົ້ນຫາສິ່ງຕ່າງໆເຮັດອອກມາໃຫ້ໃຊ້ງານໄດ້ງ່າຍ ແລະ ເບິ່ງງ່າຍກວ່າໂຕອື່ນ ການທີ່ສ້າງໃຫ້ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ກັບ Git ໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວ ແລະ ງ່າຍດາຍມີຟັງຊັນໃນການ Commit, Push & Pull ຢູ່ໃນໂຕ ຫຼື ຈະເບິ່ງ Change ຂອງຟາຍທີ່ເກິດຂື້ນກໍໄດ້ແບບງ່າຍດາຍບໍ່ ຕ້ອງສຶກສາຫັຍງເພີ່ມແຕ່ກໍ່ໃຊ້ງານໄດ້ເລີຍ.

ຮູບທີ 6 : ຮູບໂປຣແກຣມ VS Code

2.2 ບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກຸ່ງວຂ້ອງ

2.2.1 Southern Bus Station Booking online System

ປຶ້ມໂຄງການຈົບຊັ້ນ ລະດັບປະລິນຍາຕີ ສາຂາວິທະຍາສາດຄອມພິວເຕີ ຫົວຂໍ້ເວບໄຊ Southern Bus Station Booking online System ສຶກສຶກສາ 2019 - 2020 ເຊິ່ງມີລາຍລະອງດດັ່ງ ຕໍ່ໄປນີ້:

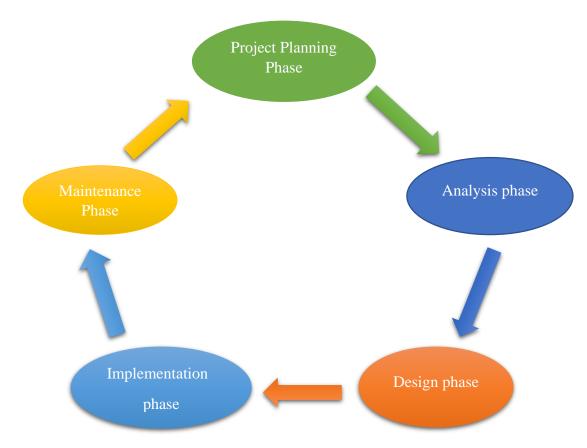
ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການພັດທະນາລະບົບຂາຍປີ້ລົດເມອອນລາຍຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງ ໂດຍສານສາຍໃຕ້ປະກອບດ້ວຍ 2 ພາກສ່ວນໃຫ່ຍຄື: ພາກສ່ວນ Software ແລະ ພາກສ່ວນ Hardware, ເຊິ່ງພາກສ່ວນ Software ນຳໃຊ້ Subline Text 3 ສຳລັບອອກແບບຟອມພ້ອມທັງ ຂຸງນໂປຣແກຣມໃນການຄວບຄຸມ ແລະ ເຊື່ອມຕໍ່ຖານຂໍ້ມູນ, ສຳລັບສ້າງຖານຂໍ້ມູນແມ່ນນຳໃຊ້ phpMyAdmin ເພື່ອຈັດເກັບຂໍ້ມູນຂອງລະບົບ ແລະ ນຳໃຊ້ Microsoft Visio 2016 ໃນການ ແຕ້ມແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ ແລະ ແຕ້ມແຜນວາດຄວາມສຳພັນ (ER-Diagram). ພາກສ່ວນ Hardware ແມ່ນນຳໃຊ້ຄອມພິວເຕີ 1 ໜ່ວຍ.

ຜົນທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກລະບົບຂາຍປີ້ລົດເມອອນລາຍຂອງສະຖານນີຂົນສົ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້ ຄື:ລະບົບຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຊ້ຳຊ້ອນ ແລະ ຫຍຸ້ງຍາກຂອງຂໍ້ມູນເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ລູກຄ້າທີ່ມາໃຊ້ບໍລິການ, ສະດວກວ່ອງໄວແກ່ຜູ້ໃຊ້ງານ ແລະ ສ້າງຄວາມເປັນລະບູງບໃຫ້ ແກ່ຂໍ້ມູນ. ນອກຈາກນີ້ຍັງບໍລິການລູກຄ້າ, ຄົ້ນຫາ ແລະ ລາຍງານໄດ້ຢ່າງສະດວກວ່ອງໄວພ້ອມຂໍ້ ມູນທີ່ຖືກຕ້ອງຊັດເຈນ.

ປົດທີ 3 ວິທີດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ

3.1 ວິທີສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ

ເປັນຂະບວນການທີ່ສະແດງເຖິງການດຳເນີນຂັ້ນຕອນການເຮັດວູງກຂອງລະບົບຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນຈີນ ຈົບ, ບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນນີ້ພວກຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ນຳໃຊ້ທິດສະດີການວິເຄາະ ແລະ ອອກແບບລະບົບ ແບບໂຄງທີ່ປະກອບມີ 5 ໄລຍະຄື:

ແຜນວາດທີ 1: ແຜນວາດລວມຂອງລະບົບ

3.1.1 ໄລຍະທີ 1 ການວາງແຜນໂຄງການ (Project planning phase)

ການວາງແຜນໂຄງການຈັດເປັນຂະບວນການພື້ນຖານໃນຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງເລິກເຊິ່ງວ່າເປັນ ຫ້ຍງຕ້ອງສ້າງລະບົບໃໝ່ທີມງານຕ້ອງພິຈາລະນາວ່າຈະຕ້ອງດຳເນີນງານຕໍ່ໄປແນວໃດກຸ່ງວກັບ ຂະບວນການສ້າງລະບົບໃໝ່, ກ່ອນອື່ນໝົດຕ້ອງມີຈຸດກຳເນີດຂອງລະບົບວູງກ ເຊິ່ງໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ຈຸດກຳເນີດຂອງລະບົບວູງກມັກເກີດຂຶ້ນຈາກຜູ້ໃຊ້ລະບົບເປັນຜູ້ທີ່ຕິດແທດກັບລະບົບໂດຍກົງຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ ມີຄວາມໃກ້ສິດກັບລະບົບວູງກທີ່ດຳເນີນຢູ່ຫຼາຍທີ່ສຸດເມື່ອຜູ້ໃຊ້ລະບົບມີຄວາມຕ້ອງການປັບປຸງລະບົບ ວູງກ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງຖືເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນໃນບົດບາດຂອງນັກວິເຄາະລະບົບວ່າຈະຕ້ອງສຶກສາເຖິງຂອບເຂດ ຂອງບັນຫາທີ່ຜູ້ໃຊ້ລະບົບກຳລັງປະສົບບັນຫາຢູ່ ແລະ ຈະດຳເນີນການແກ້ໄຂແນວໃດເພື່ອສຶກສາເຖິງ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ວ່າລະບົບໃໝ່ທີ່ຈະພັດທະນາຂຶ້ນມານັ້ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄຸ້ມຄ່າກັບການຈະ ລົງທຶນ ຫຼື ບໍ່.

ແນວໃດກໍ່ຕາມໄລຍະຂອງການວາງແຜນໂຄງການປົກກະຕິມັກຈະມີໄລຍະເວລາທີ່ສັ້ນ ແຕ່ກໍ່ຖື ວ່າເປັນຂັ້ນຕອນທີ່ສຳຄັນທີ່ຈະໃຫ້ເກີດຜົນສຳເລັດໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ ໃນໄລຍະຂອງການວາງແຜນໂຄງການ ຈຶ່ງໄດ້ອາໄສນັກວິເຄາະລະບົບທີ່ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການສູງເນື່ອງຈາກວ່າຫາກນັກວິເຄາະລະບົບ ບໍ່ເຂົ້າໃຈເຖິງບັນຫາອັນແທ້ຈິງທີ່ເກີດຂຶ້ນກໍ່ຈະບໍ່ສາມາດພັດທະນາລະບົບຂຶ້ນມາເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາໃຫ້ ຖືກຈຸດໄດ້ ແລະ ມັກຈະມີໂຄງການພັດທະນາລະບົບຫຼາຍໂຄງການທີ່ຫຼັງຈາກໄດ້ດຳເນີນການ ພັດທະນາ ແລະ ນຳມາໃຊ້ງານແລ້ວປະກົດວ່າບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໃຊ້ງານ ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນເລື່ອງທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມສູນເສຍທັງທາງດ້ານການລົງທຶນ ແລະ ໄລຍະເວລາ.

ສະຫຼຸບລວມແລ້ວໄລຍະຂອງການວາງແຜນໂຄງການປະກອບມີກິດຈະກຳຕ່າງໆຕໍ່ໄປນີ້:

- ກຳນົດບັນຫາ Problem Definition.
- ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງໂຄງການ Feasibility Study.
- ສ້າງຕາຕະລາງກຳນົດເວລາໂຄງການ Project Scheduling.
- ຈັດຕັ້ງທິມງານໂຄງການ Staff The Project.

3.1.2 ໄລຍະທີ 2 ການວິເຄາະ (Analysis Phase)

ໄລຍະການວິເຄາະຈະຕ້ອງມີຄຳຕອບກ່ຽວກັບຄຳຖາມວ່າໃຕເປັນຜູ້ທີ່ໃຊ້ລະບົບ ແລະ ມີຫຍັງ ແດ່ທີ່ຈະຕ້ອງເຮັດໃນໄລຍະນີ້ນັກວິເຄາະລະບົບຈະຕ້ອງດຳເນີນການໃນຂັ້ນຕອນຂອງການວິເຄາະ ລະບົບງານປັດຈຸບັນ (Current System) ເພື່ອນຳມາພັດທະນາແນວຄວາມຄິດສຳລັບລະບົບໃໝ່ (New System).

ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງການວິເຄາະຄືຈະຕ້ອງສຶກສາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈໃນຄວາມຕ້ອງການ ຕ່າງໆທີ່ໄດ້ລວບລວມມາ. ດັ່ງນັ້ນ ການລວບລວມຄວາມຕ້ອງການ (Requirements Gathering) ຈຶ່ງ ຈັດເປັນວຸງກພື້ນຖານຂອງການວິເຄາະລະບົບ ໂດຍຂໍ້ມູນຄວາມຕ້ອງການເຫຼົ່ານີ້ນັກວິເຄາະລະບົບຈະນຳ ມາວິເຄາະເພື່ອທີ່ຈະປະເມີນວ່າຄວນມີຫຍັງແດ່ທີ່ລະບົບໃໝ່ຕ້ອງດຳເນີນການ ແລະ ດ້ວຍເຫດນີ້ເອງ ການກຳນົດລາຍລະອຸງດກ່ງວກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໃຊ້ (User Requirements) ຈະເພີ່ມຄວາມ ສຳຄັນຫຼາຍຂຶ້ນເປັນລຳດັບສຳລັບລະບົບທີ່ມີຄວາມສັບຊ້ອນສູງ ແລະ ນັກວິເຄາະຕ້ອງເອົາໃນໃສ່ກັບ ການລວບລວມຄວາມຕ້ອງການຈາກຜູ້ໃຊ້ບໍ່ຄວນກຳນົດຄວາມຕ້ອງການຂຶ້ນເອງໂດຍໃຊ້ຄວາມຄິດ ສ່ວນຕົວຂອງຕົນເອງເປັນຫຼັກ ຫຼື ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໃຊ້ລະບົບບໍ່ເຂົ້າກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ຫາກມີການພັດທະນາລະບົບຕໍ່ໄປຈົນແລ້ວລະບົບວຸງກທີ່ໄດ້ກໍ່ຈະບໍ່ກົງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ໃຊ້ ລະບົບຢ່າງແທ້ຈິງເຮັດໃຫ້ຕ້ອງມີຄວາມປັບປຸງ ຫຼື ປຸງແປງພາຍຫຼັງ.

ນັກວິເຄາະລະບົບ ສາມາດລວບລວມຄວາມຕ້ອງການຕ່າງໆໄດ້ຈາກການສັງເກດ, ການເຮັດ ວູງກຂອງຜູ້ໃຊ້, ການໃຊ້ເຕັກນິກ, ການສຳພາດ ຫຼື ການໃຊ້ແບບສອບຖາມການອ່ານເອກະສານກູ່ງວ ກັບການປະຕິບັດງານຂອງລະບົບວູງກປັດຈຸບັນລະບູບກົດເກນຂອງບໍລິສັດ ແລະ ການມອບໝາຍຕຳ ແໜ່ງໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບເຊິ່ງໃນຊ່ວງຂອງການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄວາມຕ້ອງການກໍ່ຈະພົບກັບຜູ້ໃຊ້ໃນລະດັບ ຕ່າງໆທີ່ເຮັດໃຫ້ຮູ້ເຖິ່ງບັນຫາ ແລະ ແນວທາງການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ແນະນຳໂດຍຜູ້ໃຊ້. ດັ່ງນັ້ນ ການ ເກັບກຳຄວາມຕ້ອງການນັ້ນຈຶ່ງເປັນກິດຈະກຳທີ່ສຳຄັນເພື່ອຄົ້ນຫາຄວາມຈິງ ແລະ ຕ້ອງສ້າງຄວາມ ຕ້ອງການເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ເພື່ອສະຫຼຸບອອກມາເປັນຂໍ້ກຳນົດທີ່ມີຄວາມຊັດເຈນ ໂດຍຂໍ້ກຳນົດເຫຼົ່ານີ້ ເມື່ອຜູ້ໃຊ້ທີ່ກຸ່ງວຂ້ອງໄດ້ອ່ານແລ້ວຈະຕ້ອງສຶກສາຄວາມໝາຍໄດ້ກົງກັນ.

ຫຼັງຈາກໄດ້ນຳຄວາມຕ້ອງການຕ່າງໆມາສະຫຼຸບເປັນຂໍ້ກຳນົດທີ່ຊັດເຈນແລ້ວ ຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປກໍ່ ຄືນຳຂໍ້ກຳນົດເຫຼົ່ານັ້ນໄປພັດທະນາອອກມາເປັນຄວາມຕ້ອງການຂອງລະບົບໃໝ່ ໂດຍເຕັກນິກທີ່ໃຊ້ກໍ່ຄື ການພັດທະນາແບບຈຳລອງຂະບວນການ (Process Model) ເຊິ່ງເປັນແຜ່ນພາບທີ່ໃຊ້ອະທິບາຍເຖິງ ຂະບວນການທີ່ຕ້ອງດຳເນີນໃນລະບົບວ່າມີຫຍັງແດ່ ແລະ ຕໍ່ໄປກໍ່ດຳເນີນການພັດທະນາແບບຈຳລອງ ຂໍ້ມູນ(Data Model) ເພື່ອອະທິບາຍເຖິງຂໍ້ມູນທີ່ຈັດເກັບໄວ້ສຳລັບສະໜັບສະໜູນການເຮັກວຸງກຕ່າງໆ.

- > ສະຫຼຸບໄລຍະຂອງການວິເຄາະລະບົບປະກອບມີກິດຈະກຳຕ່າງໆດັ່ງນີ້:
- ວິເຄາະລະບົບງານປັດຈຸບັນ.
- ເກັບກຳຄວາມຕ້ອງການໃນດ້ານຕ່າງໆ ແລະ ນຳມາວິເຄາະເພື່ອສະຫຼຸບເປັນຂໍ້ກຳນົດ ຊັດເຈນ.

- ນຳຂໍ້ກຳນົດມາພັດທະນາອອກມາເປັນຄວາມຕ້ອງການຂອງລະບົບໃໝ່.
- ສ້າງແບບຈຳລອງຂະບວນການຂອງລະບົບໃໝ່ໂດຍການແຕ້ມແຜນພາບກະແສຂໍ້ມູນ (DataFlow Diagram: DFD).
- ສ້າງແບບຈຳລອງຂໍ້ມູນໂດຍການແຕ້ມ Entity Relationship Diagram: ERD.

3.1.3 ໄລຍະທີ່ 3 ການອອກແບບ (Design Phase)

ໄລຍະການອອກແບບເປັນການພິຈາລະນາວ່າລະບົບລະດຳເນີນການໄປໄດ້ແນວໃດ ເຊິ່ງກຸ່ງວ ຂ້ອງກັບຍຸດທະວິທີການຂອງການອອກແບບທີ່ວ່າດ້ວຍການຕັດສິນໃຈວ່າຈະພັດທະນາລະບົບໃໝ່ດ້ວຍ ແນວທາງໃດເຊັ່ນ ພັດທະນາຂຶ້ນເອງ, ຊື້ໂປຣແກຣມສຳເລັດຮູບ ຫຼື ວ່າຈ້າງບໍລິສັດພັດທະນາລະບົບໃຫ້ ເປັນຕົ້ນ. ນອກຈາກນີ້ໄລຍະການອອກແບບຈະກຸ່ງວຂ້ອງກັບການອອກແບບທາງດ້ານສະຖາປັດຕະຍະ ກຳລະບົບທີ່ກຸ່ງວຂ້ອງກັບອຸປະກອນຮາດແວ, ຊອບແວ ແລະ ເຄືອຂ່າຍ.

ການອອກແບບລາຍງານ (Out Design) ການອອກແບບໜ້າຈໍເພື່ອປະຕິສໍາພັນກັບຜູ້ໃຊ້ງານ (User Interface), ການອອກແບບຜັງງານລະບົບ (System Flowchart), ເຊິ່ງລວມເຖິງລາຍລະອຸງດ ຂອງໂປຣແກມ (Specific Program), ຖານຂໍ້ມູນ (Database) ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແນວໃດກໍ່ຕາມ ເຖິງວ່າກິດຈະກໍາບາງສ່ວນຂອງໄລຍະອອກແບບນີ້ສ່ວນໃຫ່ຍຈະຖືກດໍາເນີນການໄປບາງສ່ວນແລ້ວໃນ ໄລຍະຂອງການວິເຄາະແຕ່ໄລຍະການອອກແບບນີ້ຈະເນັ້ນເຖິງການດໍາເນີນການແກ້ໄຂບັນຫາ ແນວໃດຫຼາຍກ່ວາໂດຍການນໍາຜົນຂອງແບບຈໍາລອງທາງ Logical Model. ທີ່ໄດ້ຈາກການວິເຄາະ ມາພັດທະນາມາເປັນແບບຈໍາລອງທາງ Physical Model.

- ການວິເຄາະຈະເນັ້ນແກ້ໄຂບັນຫາຫຍັງແດ່.
- ການອອກແບບຈະເນັ້ນການແກ້ໄຂບັນຫາແນວໃດ.
- ສະຫຼຸບໄລຍະການອອກແບບ.
- ພິຈາລະນາແນວທາງໃນການພັດທະນາລະບົບ.
- ອອກແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳລະບົບ (Architecture Design).
- ອອກແບບຖານຂໍ້ມູນ (Database Design).
- ອອກແບບການສະແດງຜົນ (Output Design).
- ອອກແບບການປ້ອນຂໍ້ມູນ (Input Design).
- ອອກແບບສ່ວນຕິດຕໍ່ກັບຜູ້ໃຊ້ (User Interface).
- ສ້າງຕົ້ນແບບ (Prototype).

- ອອກແບບໂປຣແກມ (Structure Chart).

3.1.4 ໄລຍະທີ 4 ການນຳໄປໃຊ້ (Implementation Phase)

ໃນໄລຍະການນນຳໄປໃຊ້ຈະເຮັດໃຫ້ລະບົບເກີດຜົນຂຶ້ນມາໂດຍການສ້າງລະບົບທົດສອບ ລະບົບ ແລະ ການຕິດຕັ້ງລະບົບໂດຍຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງກິດຈະກຳໃນໄລຍະນີ້ ບໍ່ແມ່ນພູງຄວາມໜ້າ ເຊື່ອຖືຂອງລະບົບ ຫຼື ລະບົບສາມາດເຮັດວູງກໄດ້ດີເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຕ້ອງໝັ້ນໃຈວ່າຜູ້ໃຊ້ລະບົບຕ້ອງໄດ້ ຮັບການເຝິກອົບຮົມເພື່ອໃຊ້ງານລະບົບ ແລະ ຄວາມຄາດຫວັງໃນອົງກອນທີ່ຕ້ອງການຜົນຕອບແທນ ໃນດ້ານດີກັບການໃຊ້ລະບົບໃໝ່ລຳດັບກິດຈະກຳຕ່າງໆ. ທຸກກິດຈະກຳຕ້ອງເຂົ້າມາດຳເນີນການຮ່ວມ ກັນໃນໄລຍະນີ້ເພື່ອໃຫ້ລະບົບການປະຕິບັດງານໄດ້ຮັບຄວາມປະສົບຜົນສຳເລັດໄດ້ໂດຍດີ.

- > ສະຫຼຸບໄລຍະການນຳໄປໃຊ້ຈະປະກອບມີກິດຈະກຳຕ່າງໆດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:
- ສ້າງລະບົບຂຶ້ນມາດ້ວຍການຂຸງນໂປຣແກຣມ.
- ກວດສອບຄວາມຖືກຕ້ອງທາງດ້ານ Verification ແລະ Validation ແລະ ດຳເນີນ ການທົດສອບລະບົບ.
- ແປງຂໍ້ມູນ (Convert Data).
- ຕິດຕັ້ງລະບົບ (System Installation) ແລະ ສ້າງເອກກະສານຄູ່ມື.
- ຝຶກອົບຮົມຜູ້ໃຊ້ ແລະ ປະເມີນຜົນລະບົບໃໝ່.

ສຳລັບການສ້າງລະບົບ ຫຼື ການຂຸງນໂປຣແກຣມນັ້ນ ສາມາດໃຊ້ວິທີການຂຸງນໂປຣແກຣມດ້ວຍ ພາສາຄອມພິວເຕີເຊັ່ນ: ການໃຊ້ພາສາ Visual Basic, C#, PHP, Java... ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີ ເຕັກນິກອື່ນໆເຊັ່ນ: ເຄື່ອງມືໃນການພັດທະນາ Application ເຊິ່ງເປັນຊອບແວຣ໌ທີ່ເປັນແຫຼ່ງລວມຂອງ ເຄື່ອງມືຕ່າງໆທີ່ໃຊ້ເພື່ອພັດທະນາ Application ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຊຸງນໂປຣແກຣມບໍ່ເຮັດວຸງກໜັກຄືເມື່ອກ່ອນ ມີແຕ່ຮຸງນຮູ້ ແລະ ປະຍຸກໃຊ້ເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານັ້ນກໍ່ສາມາດພັດທະນາລະບົບງ່າຍຂຶ້ນ.

3.1.5 ໄລຍະທີ 5 ການບໍາລຸງຮັກສາ (Maintenance Phase)

ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວໄລຍະການບໍາລຸງຮັກສາຈະບໍ່ນໍາເຂົ້າໄປລວມໃນສ່ວນຂອງ SDLC ຈົນ ລະບົບມີການຕິດຕັ້ງເພື່ອໃຊ້ງານແລ້ວເທົ່ານັ້ນ. ໄລຍະນີ້ຈະໃຊ້ເວລາຍາວນານທີ່ສຸດເມື່ອທູງບກັບໄລ ຍະອື່ນໆທີ່ຜ່ານມາເນື່ອງຈາກລະບົບຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການບໍາລຸງຮັກສາຕະຫຼອດໄລຍະເວລາທີ່ມີການໃຊ້ ລະບົບສິ່ງທີ່ຄາດຫວັງຂອງໜ່ວຍງານກໍ່ຄືຕ້ອງການໃຫ້ລະບົບໃຊ້ງານຍາວນານຫຼາຍປີລະບົບສາມາດ ຮອງຮັບເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໆໃນອະນາຄົດໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາດັ່ງກາວຈຶ່ງສາມາດເພີ່ມເຕີ່ມ

ຄວາມສາມາດຂອງລະບົບໃຫ້ມີປະສິດຕິພາບສູງຂຶ້ນພ້ອມທັງການແກ້ໄຂປັບປຸງໂປຣແກຣມໃນກໍລະນີ ທີ່ເຫັນຂໍ້ຜິດພາດ.

- ການບໍາລຸງຮັກສາລະບົບ (System Maintenannce).
- ການເພີ່ມເຕີມຄວາມສາມາດໃໝ່ໆເຂົ້າໃນລະບົບ (Enhance System).
- ສະໜັບສະໜູນງານຂອງຜູ້ໃຊ້ (Support the User).

ຈາກໄລຍະຕ່າງໆຕາມຂັ້ນຕອນການພັດທະນາລະບົບຕາມແບບແຜນຂອງ SDLC ຈະເຫັນວ່າ ມີການໃຊ້ຄຳວ່າໄລຍະ ແລະ ກິດຈະກຳເຊິ່ງສາມາດອະທິບາຍລາຍລະອູງດເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມເຂົ້າໃຈ ກົງກັນດັ່ງນີ້:

- ໄລຍະ (Phase) ຄືກຸ່ມກິດຈະກຳທີ່ກຸ່ງວຂ້ອງກັນ.
- ກິດຈະກຳ (Activity) ຄືກຸ່ມຂອງງານທີ່ກຸງວຂ້ອງກັນ.
- ໜ້າວຸງກ (Task) ຄືວຸງກທີ່ດຳເນີນການເຊິ່ງຖືເປັນວຸງກທີ່ນ້ອຍທີ່ສຸດ.

3.2 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການພັດທະນາ (Development Tools)

1) Hardware:

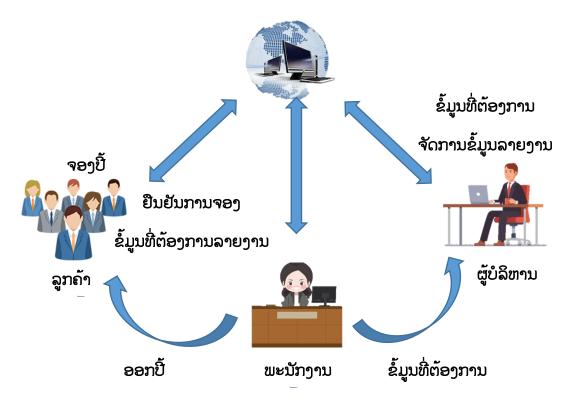
- ເຄື່ອງຄອມພີວເຕີ 1 ໜ່ວຍລຸ້ນ Lenovo Lenovo Intel(R) Core(TM) I5-3230M
- ເຄື່ອງຄອມພີວເຕີທີ່ໃຊ້ສຳລັບຂຸງນໂປຣແກຣມມີ Spec ດັ່ງນີ້:
- CPU @2.60GHz,
- RAM 8GB DDR3L 1600MHz.
- SSD 240 GB, HDD 500 GB.
- Pocket WiFi Modem ເພື່ອໃຊ້ເຊື່ອມຕໍ່ Internet.

2) Software:

- ລະບົບປະຕິບັດການ Windows 10 Professional 64 Bit.
- Microsoft Visio 2016 ໃຊ້ແຕ້ມແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ (DFD, ER, Flowchart).
- Adobe XD ใຊ້ອອກแบบ UX/UI.
- Studio 3T For MongoDB ແລະ Moon Modeler ໃຊ້ຈັດການຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ອອກ ແບບ Database Model.
- Visual Studio Code ใຊ້ຊຽນໂຄດດ້ວຍພາສາ JavaScript (ReactJS, NodeJS, GraphQL).
- MS Office 2013 Professional ໃຊ້ເພື່ອສ້າງ.

3.3 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

3.3.1 ແຜນວາດລວມຂອງລະບົບ

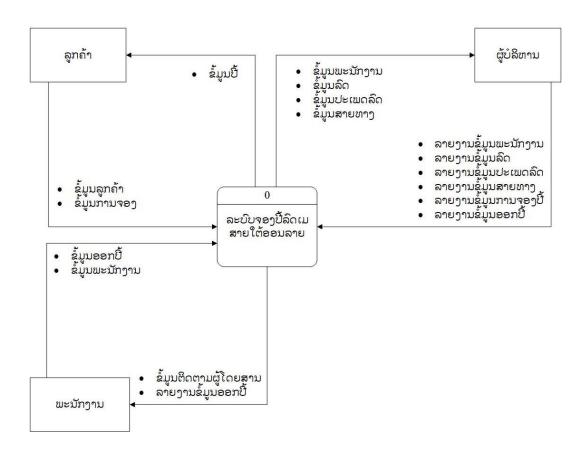
ແຜນວາດທີ 2: ແຜນວາດລວມຂອງລະບົບ

3.1.2 ຕາຕະລາງສະແດງລາຍລະອູງດຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວກັບລະບົບ

External Entity	Process	Data Store
ลูทถ้า	1. ຈັດການຂໍ້ມູນພື້ນຖານ	D1 ຂໍ້ມູນພະນັກງານ
ຼ ພະນັກງານ	1.1. ຈັດການຂໍ້ມູນພະນັກງານ	D2 ຂໍ້ມູນລູກຄ້າ
ຜູ້ບໍລິຫານ	1.2. ຈັດການຂໍ້ມູນບໍລິສັດ	D3 ຂໍ້ມູນບໍລິສັດ
•	1.3. ຈັດການຂໍ້ມູນປະເພດລົດ	D4 ຂໍ້ມູນລົດ
	1.4. ຈັດການຂໍ້ມູນລົດ	D5 ຂໍ້ມູນປະເພດລົດ
	1.5. ຈັດການຂໍ້ມູນສາຍທາງ	D6 ຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ
	2. ລົງທະບູງນ	D7 ຂໍ້ມູນສາຍທາງ
	2.1. ສະມັກສະມາຊິກ	D8 ຂໍ້ມູນເວລາລົດອອກ
	2.2. ເຂົ້າສູ່ລະບົບ	D9 ຂໍ້ມູນການຈອງ
	3. ບໍລິການ	D10 ຂໍ້ມູນລາຍລະອງດການ
	3.1. ຈອງປົ້	අ ව 9
	3.2. ອອກປີ້	D11 ຂໍ້ມູນອອກປີ້
	4. ລາຍງານ	D12 ຂໍ້ມູນຕິດຕາມຜູ້ໂດຍສານ
	4.1. ຂໍ້ມູນການຈອງ	
	4.2. ຂໍ້ມູນພະນັກງານ	
	4.3. ຂໍ້ມູນສາຍທາງ	
	4.4. ຂໍ້ມູນລົດ	
	4.5. ຂໍ້ມູນອອກປີ້	

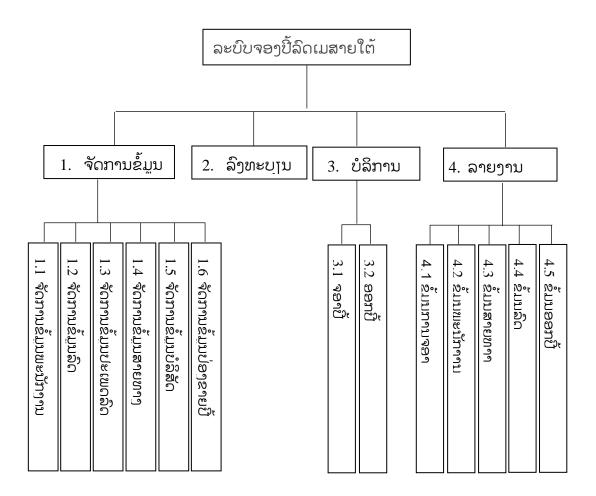
ຕາຕະລາງທີ 5 : ສະແດງລາຍລະອງດຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວກັບລະບົບ

3.3.3 ແຜນວາດເນື້ອຫາ (Context Diagram)

ແຜນວາດທີ 3 : ແຜນວາດເນື້ອຫາ (Context Diagram)

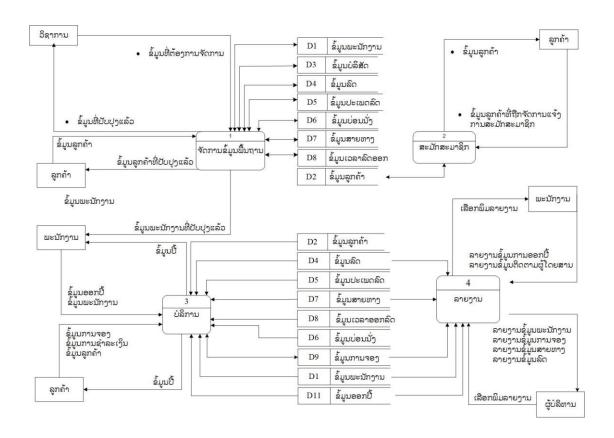
3.1.4 ແຜນວາດລຳດັບຊັ້ນໜ້າທີ່ (Functional Hierarchy Diagram)

ແຜນວາດທີ 4 : ແຜນວາດລຳດັບຊັ້ນໜ້າທີ່ (Functional Hierarchy Diagram)

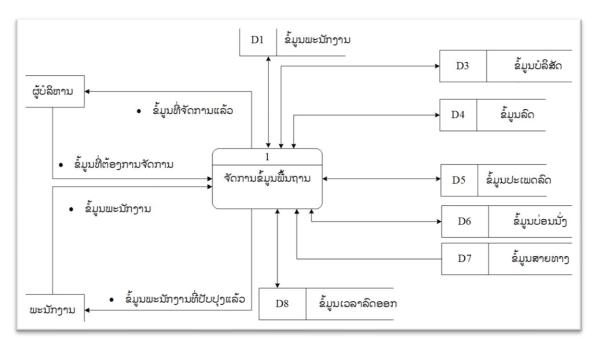
3.1.5 ແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນ (Data Flow Diagram: DFD)

1) ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງແຕ່ລະ Process

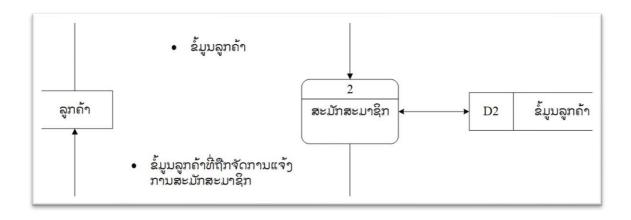
ແຜນວາດທີ 5 : ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງແຕ່ລະ Process

2) ແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 1

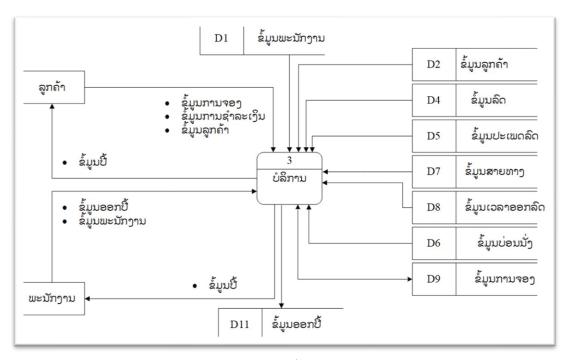
ແຜນວາດທີ 6 : ແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 1

3) ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 2

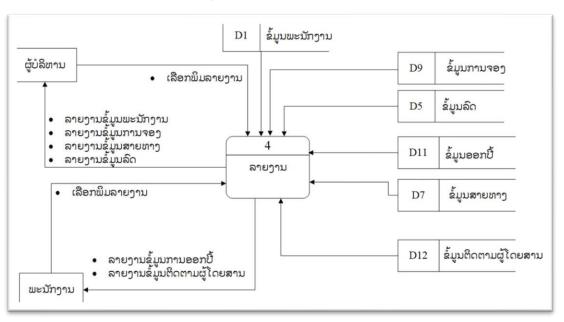
ແຜນວາດທີ 7 : ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 2

4) ແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 3

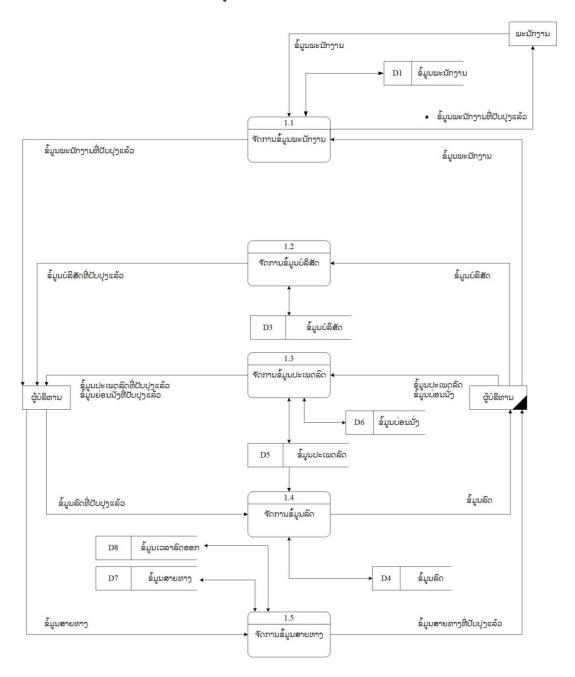
ແຜນວາດທີ 8: ແຜນວາດການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 3

5) ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 4

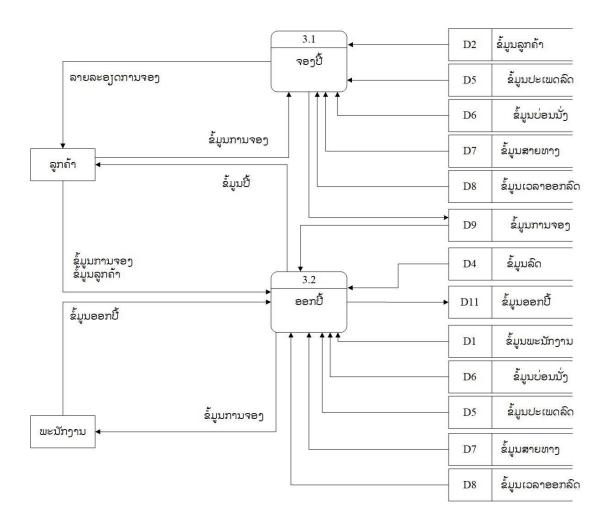
ແຜນວາດທີ 9: ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 1 ຂອງ Process 4

6) ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 1

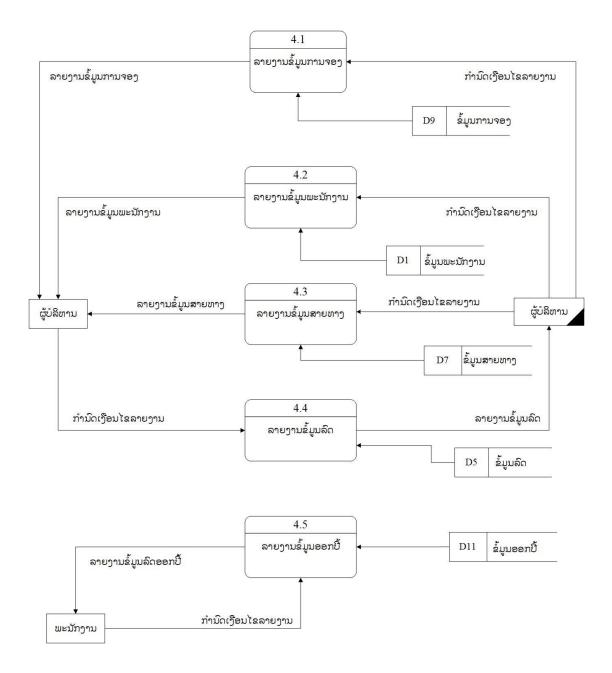
ແຜນວາດທີ 10 : ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 1

7) ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 3

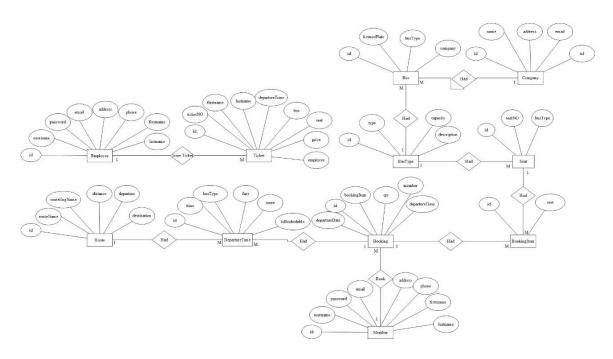
ແຜນວາດທີ 11 : ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 3

8) ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 4

ແຜນວາດທີ 12 : ແຜນວາດລວມການໄຫຼຂໍ້ມູນລະດັບ 2 ຂອງ Process 4

9) ແຜນວາດຄວາມສຳພັນຂອງຂໍ້ມູນ (ER Diagram)

ແຜນວາດທີ 13 : ແຜນວາດຄວາມສຳພັນຂອງຂໍ້ມູນ (ER Diagram)

3.4 ການອອກແບບລະບົບ

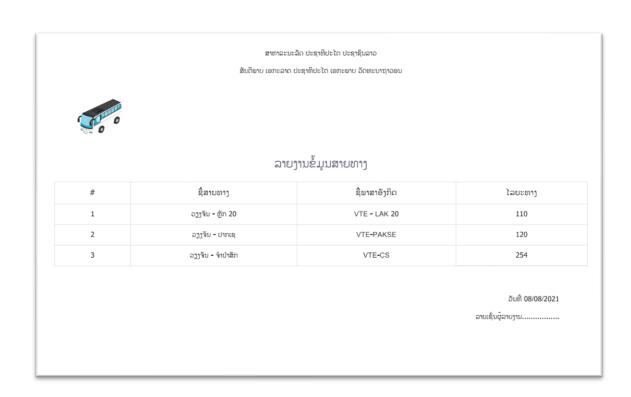
3.4.1 ການອອກແບບຮ່າງສະແດງຜົນ (Output Design)

1) ລາຍງານຂໍ້ມູນລົດ

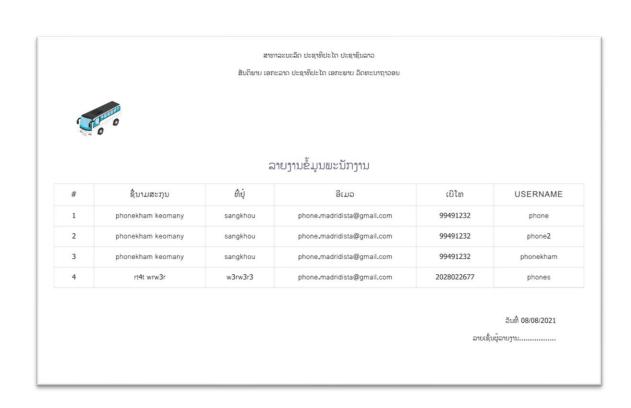
ຮູບທີ 7 : ຮູບອອກແບບສະແດງລາຍງານຂໍ້ມູນລົດ

2) ລາຍງານຂໍ້ມູນສາຍທາງ

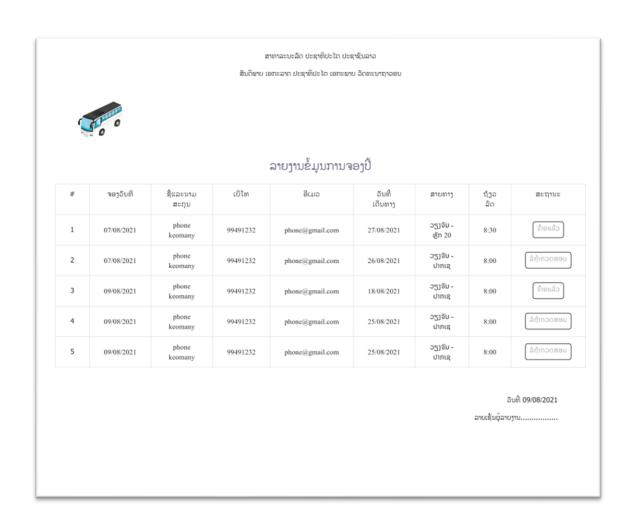
ຮູບທີ 8 : ຮູບອອກແບບລາຍງານຂໍ້ມູນສາຍທາງ

3) ລາຍງານຂໍ້ມູນພະນັກງານ

ຮູບທີ 9 : ຮູບອອກແບບສະແດງລາຍງານຂໍ້ມູນພະນັກງານ

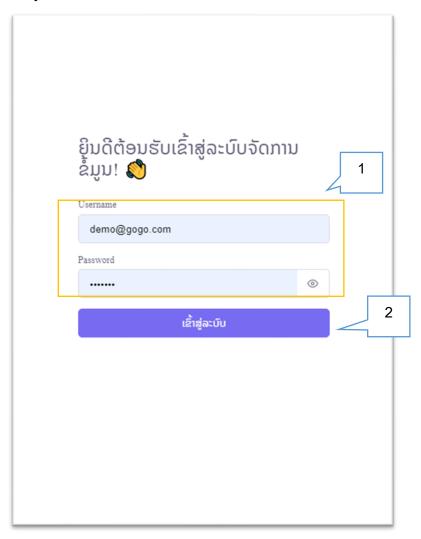
4) ລາຍງານຂໍ້ມູນການຈອງປີ້

ຮູບທີ 10 : ຮູບອອກແບບສະແດງລາຍງານການຈອງປີ້

3.4.2 ການອອກແບບຮ່າງປ້ອນຂໍ້ມູນ (Input Design)

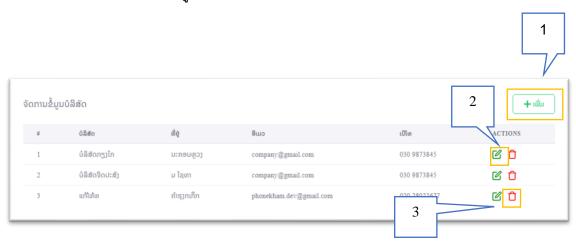
1) ຟອມເຂົ້າສູ່ລະບົບແອດມິນ

ຮູບທີ 11 : ຮູບແບບຟອມເຂົ້າສູ່ລະບົບແອດມິນ

- 1. ພາກສ່ວນປ້ອນຊື່ຜູ້ໃຊ້ ແລະ ລະຫັດຜ່ານ
- 2. ເຂົ້າສູ່ລະບົບ

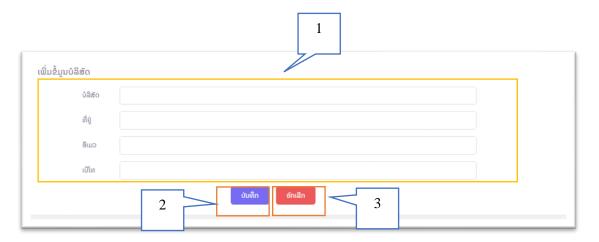
2) ຟອມການຈັດການຂໍ້ມູນບໍລິສັດ

ຮູບທີ 12 : ຮູບແບບຟອມການຈັດການຂໍ້ມູນບໍລິສັດ

- 1. ປຸ່ມເພີ່ມຂໍ້ມູນ
- 2. ປຸມແກ້ໄຂ
- . 3. ປຸມລຶບ

3) ຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນບໍລິສັດ

ຮູບທີ 13 : ຮູບແບບຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນບໍລິສັດ

- 1. ພາກສ່ວນປ້ອນຂໍ້ມູນ.
- ບັນທຶກ.
- 3. ຍົກເລີກ.

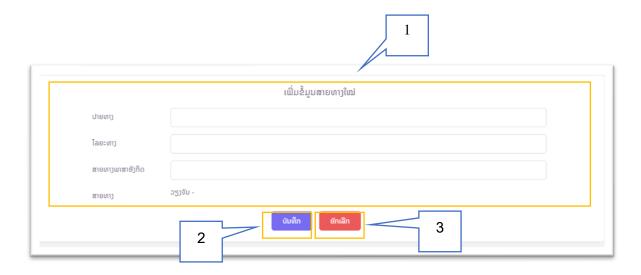
4) ຟອມການຈັດການຂໍ້ມູນສາຍທາງ

ຮູບທີ 14 : ຮູບແບບຟອມການຈັດການຂໍ້ມູນສາຍທາງ

- 1. ພາກສ່ວນປ້ອນຂໍ້ມູນ
- ບັນທຶກ
- 3. ຍົກເລີກ
- 4. ປຸ່ມເພີ່ມຂໍ້ມູນ
- 5. ຊ່ອງຄົ້ນຫາ
- 6. ການແກ້ໄຂ
- 7. ການລຶບ

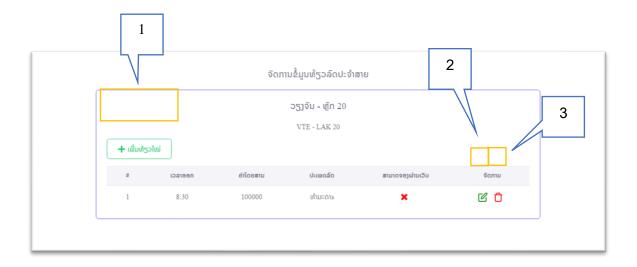
5) ຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນສາຍທາງ

ຮູບທີ 15 : ຮູບແບບຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນສາຍທາງ

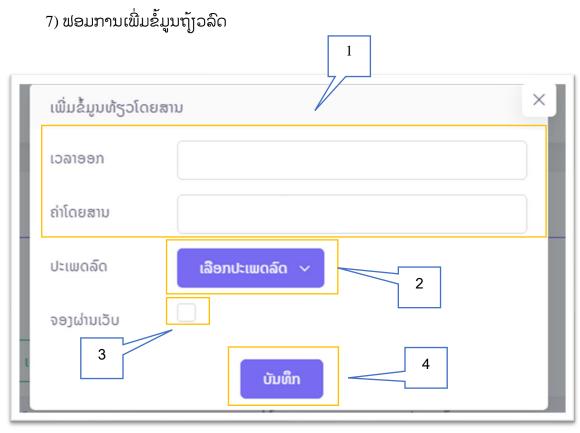
- 1. ພາກສ່ວນການປ້ອນຂໍ້ມູນ
- 2. ບັນທຶກ
- 3. ຍົກເລີກ

6) ຟອມການຈັດການຖັງວລົດ

ຮູບທີ 16 : ຮູບແບບຟອມການຈັດການຖ້າວລົດ

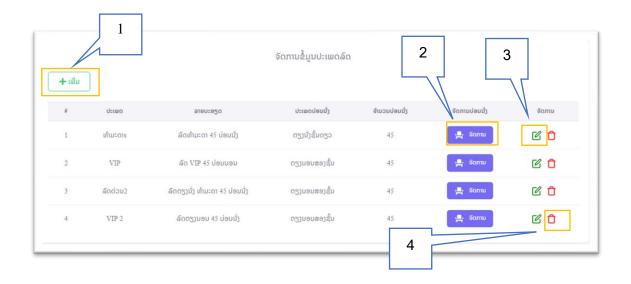
- 1. ການເພີ່ມຖຸ້ງວໃໝ່
- 2. ການແກ້ໄຂ
- 3. ການລຶບ

ຮູບທີ 17 : ຮູບແບບຟອມການເພີ່ມຂໍ້ມູນຖັງວລົດ

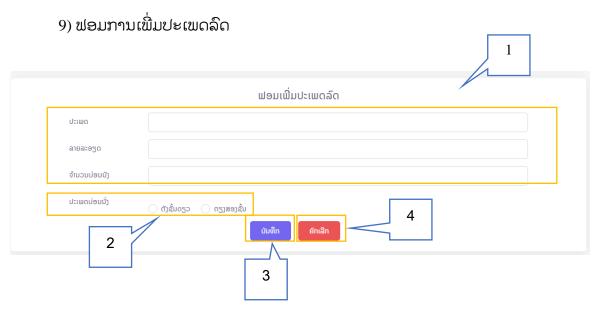
- 1. ພາກສ່ວນປ້ອນຂໍ້ມູນຖ້ຽວໂດຍສານ
- 2. ເລືອກປະເພດລົດໂດຍສານ
- 3. ເລຶອກຊ່ອງທາງການສັ່ງຈອງ
- 4. ບັນທຶກການເພີ່ມຂໍ້ມູນຖ້ຽວລົດ

8) ຟອມການຈັດການປະເພດລົດ

ຮູບທີ 18 : ຮູບແບບຟອມການຈັດການປະເພດລົດ

- 1. ການເພີ່ມ
- 2. ການຈັດການປະເພດບ່ອນນັ່ງ
- 3. ການແກ້ໄຂ
- 4. ການລຶບ

ຮູບທີ 19 : ຮູບແບບຟອມການເພີ່ມປະເພດລົດ

- 1. ພາກສ່ວນປ້ອນຂໍ້ມູນການເພີ່ມປະເພດລົດ
- 2. ເລືອກປະເພດບ່ອນນັ່ງ
- ບັນທຶກ
- 4. ຍົກເລີກ

3.5 ການອອກແບບຖານຂໍ້ມູນ

3.5.1 ຕາຕະລາງພະນັກງານ (Employee)

	Table: Employee							
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference			
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດພະນັກງານ				
firstname	String	No		ຊື່ພະນັກງານ				
lastname	String	No		ນາມສະກຸນ				
username	String	No		ຊື່ຜູ້ໃຊ້ພະນັກງານ				
password	String	No		ລະຫັດຜ່ານ				
email	String	No		ອີເມວ				
address	String	No		ີ່ ທີ່ຢູ [່]				
phone	String	No		ເບີໂທ				
role	String	No		ໜ້າທີ				
status	String	No		ສະຖານະ				

ຕາຕະລາງທີ 6 :ຕາຕະລາງພະນັກງານ (Employee)

3.5.2 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນປີ້ (Ticket)

Table: Ticket						
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference	
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດປີ້		
ticketNo	Number	No		ເລກທີ່ປີ້		

firstname	String	No		-ଝର୍	
lastname	String	No		ນາມສະກຸນ	
departureTime	ObjectId	No	FK	ເວລາລົດອອກ	DepartureTime
bus	ObjectId	No		ລະຫັດລົດ	
Seat	ObjectId	No		ລະຫັດບ່ອນນັ່ງ	Seat
price	Number	No		ລາຄາປີ້	
employee	ObjectId	No	FK	ລະຫັດຜູ້ອອກປີ້	Employee

ຕາຕະລາງທີ 7 :ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນປີ້ (Ticket)

3.5.3 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນບໍລິສັດ (Company)

Table: Company						
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference	
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດລູກຄ້າ		
name	String	No		-୯ର୍		
address	String	No		<u></u> છું લું		
tel	String	No		ប៊េិហ		
email	String	No		ອູເກວ		

ຕາຕະລາງທີ 8 : ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນບໍລິສັດ (Company)

3.5.4 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນປະເພດລົດ (BusType)

Table: Bus Type						
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference	

id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດລູກຄ້າ	
type	String	No		ປະເພດ	
description	String	No		ລາຍລະອງດ	
capacity	Number	No		ຈຳນວນບ່ອນນັ່ງ	
floorType	Number	No		ປະເພດບ່ອນນັ່ງ	

ຕາຕະລາງທີ 9 : ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນປະເພດລົດ (BusType)

3.5.5 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນລົດ (Bus)

Table: Bus							
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference		
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດລົດ			
licencePlate	String	No		ທະບຸງນລົດ			
busType	ObjectId	No	FK	ລະຫັດປະເພດລົດ	BusType		
company	ObjectId	No	FK	ລະຫັດບໍລິສັດ	Company		

ຕາຕະລາງທີ 10 : ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນລົດ (Bus)

3.5.6 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ (Seat)

Table: Seat						
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference	
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດບ່ອນນັ່ງ		
seatNo	String	No		ເບີບ່ອນນັ່ງ		
busType	ObjectId	No	FK	ລະຫັດປະເພດລົດ	BusType	

floor Number	No	ຊັ້ນບ່ອນນັ່ງ
--------------	----	--------------

ຕາຕະລາງທີ 11 :ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ (Seat)

3.5.7 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນສະມາຊິກ (Member)

Table: Member							
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference		
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດສະມາຊິກ			
firstname	String	No		-୯ଋ୮			
lastname	String	No		ນາກສະນໍກ			
phone	String	No		ເບີໂທ			
username	String	No		ૡ૽૽ૣ૽૽૾ૣ૽૿૽૱૽			
password	String	No		ລະຫັດຜ່ານ			
email	String	No		ອີເມວ			

ຕາຕະລາງທີ 12 : ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນສະມາຊິກ (Member)

3.5.8 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນການຈອງ (Booking)

Table: Booking						
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference	
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດການຈອງ		
bookingItem	ObjectId	No		ລາຍລະອງດການ ຈອງ		
qty	Number	No		ຈຳນວນປີ້		

member	ObjectId	No	FK	ລະຫັດສະມາຊິກ	Member
fullname	String	No		ຊື່ເຕັມ	
tel	String	No		ເບີໂທ	
email	String	No		ອີເກວ	
totalAmount	Number	No		ເປັນເງິນ	

ຕາຕະລາງທີ 13 : ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນການຈອງ (Booking)

3.5.9 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນລາຍລະອງດການຈອງ (BookingItem)

Table: BookingItem												
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference							
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດລາຍ ລະອຽດການຈອງ								
seat []	ObjectId	No	FK	ລະຫັດບ່ອນນັ່ງ	Seat							
departureTime	ObjectId	No	FK	ເວລາລົດອອກ	DepartureTime							
departureDate	Date	No		ວັນທີເດີນທາງ								

ຕາຕະລາງທີ 14 : ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນລາຍລະອງດການຈອງ (BookingItem)

3.5.10 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນສາຍທາງ (Route)

Table: Route												
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference							
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດສາຍທາງ								
routeName	String	No		ຊື່ສາຍທາງ								

routeEngName	String	No	ຊື່ສາຍທາງອັງກິດ
distance	Number	No	ໄລຍະທາງ
departure	String	No	ຕົ້ນທາງ
destination	String	No	ปายทาๆ

ຕາຕະລາງທີ 15 : ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນສາຍທາງ (Route)

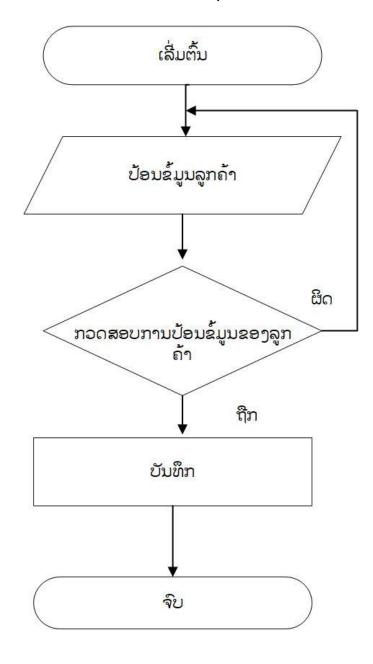
3.5.11 ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນເວລາລົດອອກ (DepartureTime)

Table: DepartureTime												
Field Name	Data Type	Allow Null	Key	Description	Reference							
id	ObjectId	No	PK	ລະຫັດເວລາລົດອອກ								
time	String	No		ເວລາ								
busType	ObjectId	No	FK	ລະຫັດປະເພດລົດ	BusType							
fare	Number	No		ถ่า โดยสาม								
route	ObjectId	No	FK	ລະຫັດສາຍທາງ	Route							
isBookable	Boolean	No		ສາມາດຈອງຕ່ານເວັບ								

ຕາຕະລາງທີ 16 : ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນເວລາລົດອອກ (DepartureTime)

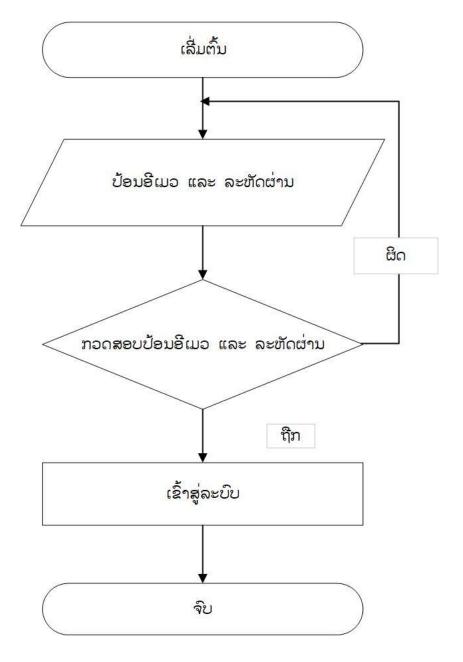
3.6 ແຜນວາດຂັ້ນຕອນການເຮັດວຸງກ (Flowchart)

3.6.1 ແຜນວາດ Flowchart ການສະໝັກສະມາຊິກ

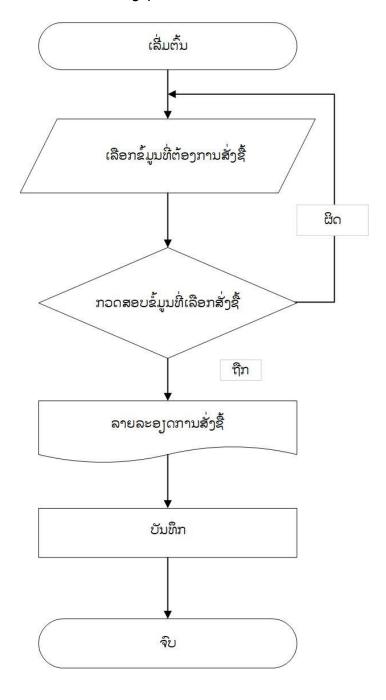
ແຜນວາດທີ 14 : ແຜນວາດ Flowchart ການສະໝັກສະມາຊິກ

3.6.2 ແຜນວາດ Flowchart ການເຂົ້າສູ່ລະບົບ

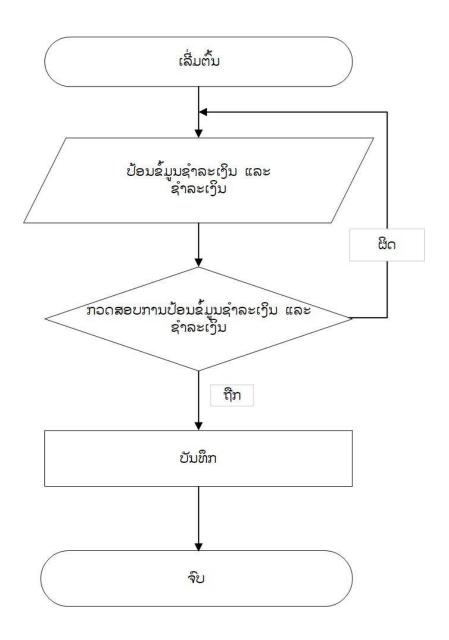
ແຜນວາດທີ 15 : ແຜນວາດ Flowchart ການເຂົ້າສູ່ລະບົບ

3.6.3 ແຜນວາດ Flowchart ການສັ່ງຊື້

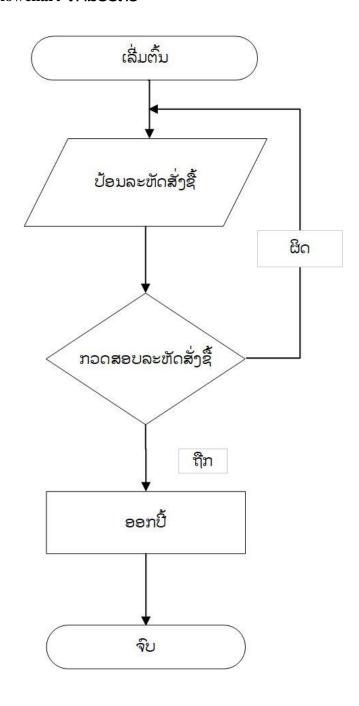
ແຜນວາດທີ 16 : ແຜນວາດ Flowchart ການສັ່ງຊື້

3.6.4 ແຜນວາດ Flowchart ການຊໍາລະເງິນ

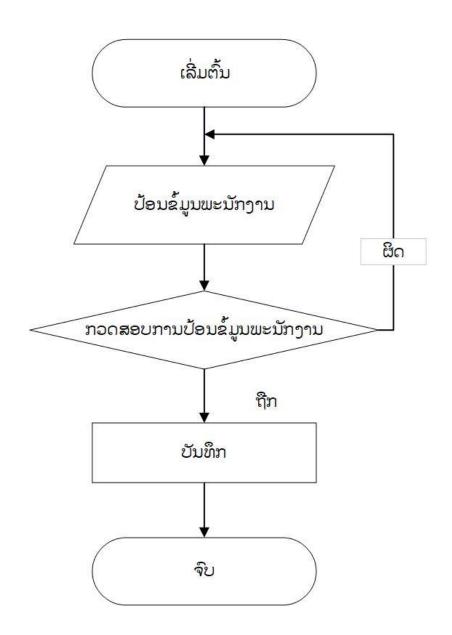
ແຜນວາດທີ 17 : ແຜນວາດ Flowchart ການຊໍາລະເງິນ

3.6.5 ແຜນວາດ Flowchart ການອອກປີ້

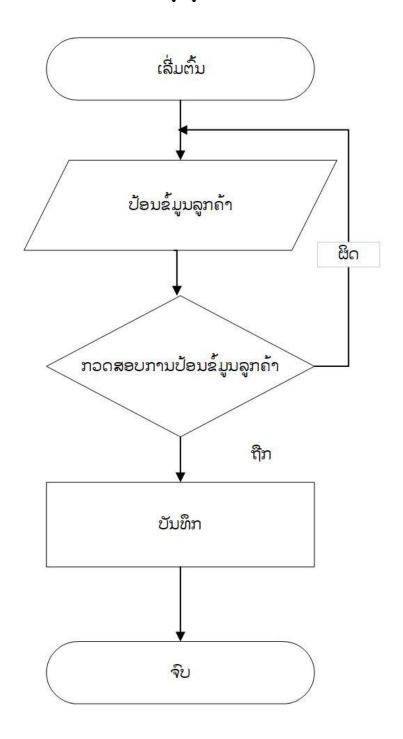
ແຜນວາດທີ 18 : ແຜນວາດ Flowchart ການອອກປີ້

3.6.6 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນພະນັກງານ

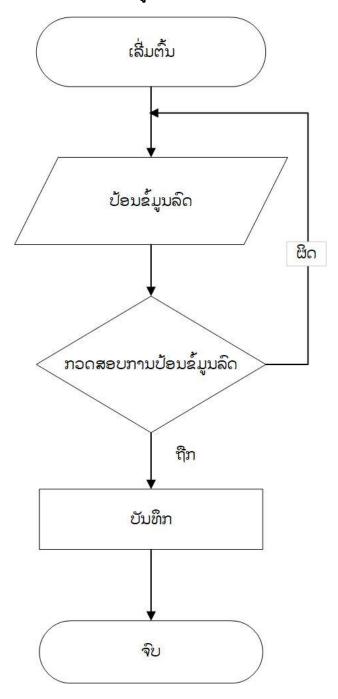
ແຜນວາດທີ 19 : ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນພະນັກງານ

3.6.7 แผนอาก Flowchart จักภานຂໍ้มูนลูกถ้า

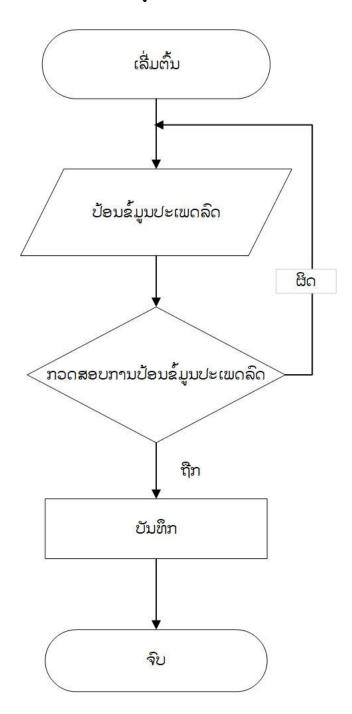
ແຜນວາດທີ 20 : ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນລູກຄ້າ

3.6.8 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນລົດ

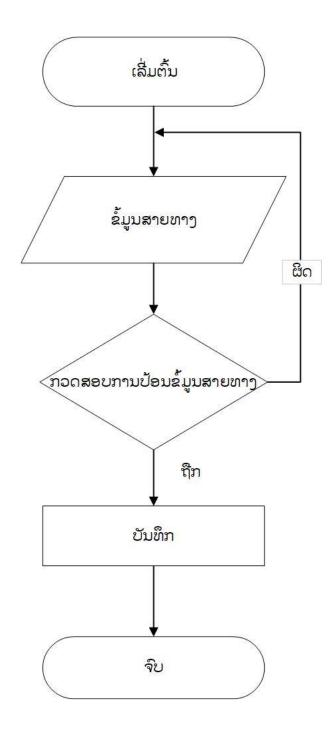
ແຜນວາດທີ 21 : ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນລົດ

3.6.9 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນປະເພດລົດ

ແຜນວາດທີ 22 : ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນປະເພດລົດ

3.5.10 ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນສາຍທາງ

ແຜນວາດທີ 23 : ແຜນວາດ Flowchart ຈັດການຂໍ້ມູນສາຍທາງ

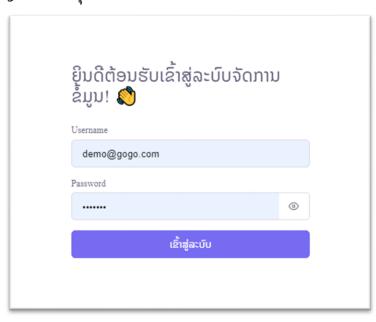
ບົດທີ 4

ຜົນຂອງການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ການອະທິບາຍຜົນ

4.1 พ้าต่าງภาบ (Login Form)

ເມື່ອເປີດ ໂປຣແກຣມຂຶ້ນມາກໍ່ຈະເຫັນວ່າເຂົ້າສູ່ລະບົບເປັນໜ້າທຳອິດຈາກນັ້ນຈຶ່ງທຳການເຂົ້າສູ່ ລະບົບດ້ວຍຊື່ ແລະ ລະຫັດເຂົ້າໃຊ້ເພື່ອເຂົ້າໄປດ້ານໃນຂອງໂປຣແກຣມດັ່ງຮູບລຸ່ມນີ້:

- ວິທີການເຂົ້າສູ່ລະບົບມີຄື :
- 1) ໃສ່ຊື່ຜູ້ໃຊ້ລະບົບ.
- 2) ໃສ່ລະຫັດຜ່ານ.
- 3) ກົດປຸ່ມເພື່ອເຂົ້າລະບົບ.
- 4) ຖ້າຊື່ກັບລະຫັດຖືກຈະເປີດນຳໃຊ້ໂປຣແກຣມໄດ້ປົກກະຕິແລ້ວ.
- 5) ຖ້າຊື່ກັບລະຫັດຜິດຈະມີຂໍ້ຄວາມຂື້ນມາວ່າ: ກະລຸນາກວດສອບຂໍ້ມູນຂອງທ່ານໃຫ້ ຖືກຕ້ອງ ແລ້ວກົດປຸ່ມ OK.

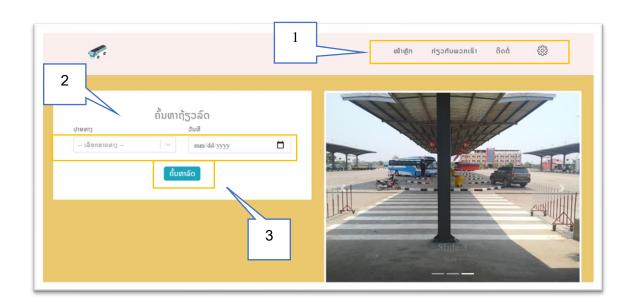

ฐบที่ 20 : ฐบพ้าต่าງภาม (Login Form)

4.2 ຟອມຫຼັກ (Main Form)

ຟອມຫຼັກແມ່ນຟອມທີ່ເຮົາສາມາດເຂົ້າຫາທຸກໆຟອມໄດ້ເຊັ່ນ: ຟອມຈັດການຂໍ້ມູນ, ຟອມປ້ອນ ຂໍ້ມູນ, ຟອມການບໍລິການ, ແລະ ຟອມລາຍງານ.

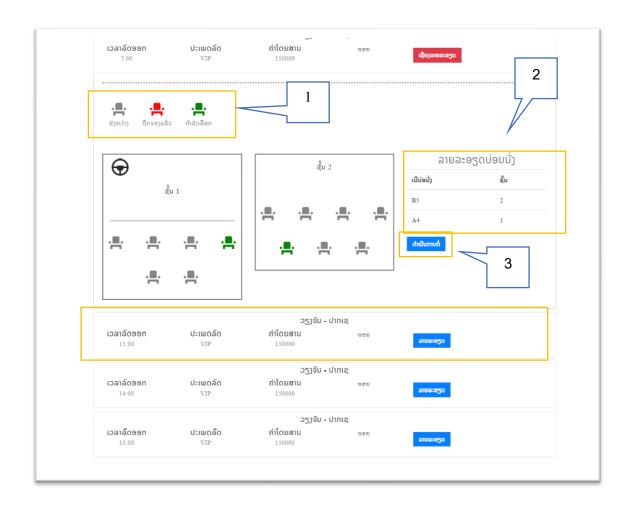
4.2.1 ຟອມຄົ້ນຫາຖຸ້ງວລີດ

ຮູບທີ 21: ຮູບແບບຟອມຄົ້ນຫາຖຸ້ງວລົດ

- 1. ພາກສ່ວນຂໍ້ມູນຂອງຖຸ້ງວລົດ.
- 2. ພາກສ່ວນປ້ອນຂໍ້ມູນຖ້ຽວລົດ.
- 3. ຄົ້ນຫາຖຸ້ງວລົດ.

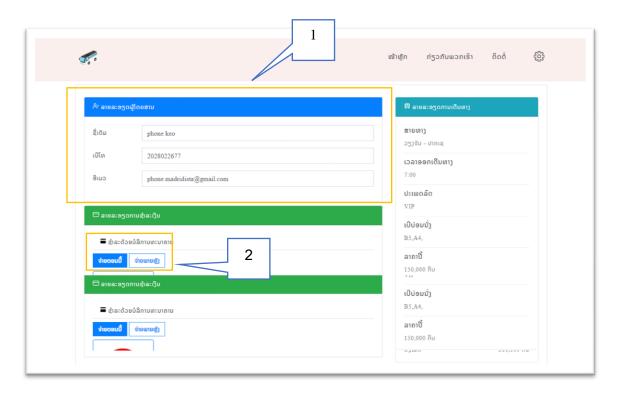
4.2.2 ຟອມເລືອກບ່ອນນັ່ງ

ຮູບທີ 22 : ຮູບແບບຟອມຈັດການຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ

- 1. ພາກສ່ວນຄຳອະທິບາຍຂໍ້ມູນບ່ອນນັ່ງ.
- 2. ລາຍລະອງດບ່ອນນັ່ງທີ່ກຳລັງເລືອກ.
- 3. ດຳເນີນການຕໍ່.

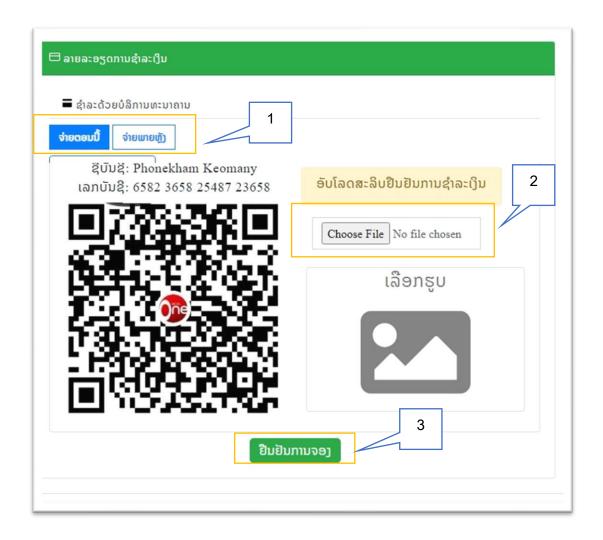
4.2.3 ຟອມປ້ອນລາຍລະອງດຜູ້ໂດຍສານ

ຮູບທີ 23 : ຮູບແບບຟອມປ້ອນລາຍລະອງດຜູ້ໂດຍສານ

- 1. ພາກສ່ວນປ້ອນຂໍ້ມູນຜູ້ໂດຍສານ.
- 2. ລາຍລະອງດການຊໍາລະເງິນ.

4.2.4 ຟອມຊຳລະເງິນ

ຮູບທີ 24 : ຮູບແບບຟອມຊຳລະເງິນ

- 1. ເລືອກວ່າຈະຊຳລຕອນນີ້ ຫຼື ຈະຊຳລະພາຍຫຼັງ
- 2. ພາກສ່ວນອັບ ໂຫຼດສະລິບຢືນຢັນການຍຊໍາລະ.
- 3. ຢືນຢັນການຈອງ.

ບົດທີ 5

ສະຫຼຸບ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີ

5.1 ສະຫຼຸບຜົນການຄົ້ນຄ້ວາ

ລະບົບຂາຍປີ້ລົດເມອອນລາຍຂອງສະຖານນີ້ຂົນສົ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້ ແມ່ນຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ສະຖານນີ້ໄດ້ມີລະບົບທີ່ທັນສະໄໝ,ສະດວກສະບາຍ ແລະ ເຮັດໃຫ້ການຈັດການຂໍ້ມູນ, ການບໍລິການພາຍໃນສະຖານນີ້ຢ່າງວ່ອງໄວ, ມີຄວາມເປັນລະບູບ, ສະດວກໃນການລາຍງານ, ຂໍ້ມູນ ທີ່ມີຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຊັດເຈນ. ຂອບເຂດຂອງການດຳເນີນງານໂປຣແກຣມຂອງພວກຂ້າພະເຈົ້າ ມີຈັດການຂໍ້ມູນ, ສະໝັກສະມາຊິກ, ການບໍລິການ ແລະ ລາຍງານ. ເຊິ່ງມັນເປັນການທົດແທນການ ເຮັດວູງກໃນລະບົບເກົ່າໂດຍລະບົບໃໝ່ເພື່ອຫຼຸດຕ່ອນບັນຫາການເສຍຫາຍຂອງຂໍ້ມູນ. ພວກຂ້າພະເຈົ້າ ສາມາດພັດທະນາໂປຣແກຣມເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ການເຮັດວູງກສະດວກສະບາຍຍິ່ງຂື້ນ ແລະ ໄດ້ອອກແບບ ໜ້າຟອມການປ້ອນຂໍ້ມູນຕ່າງໆ.

- ສ້າງຟອມຈັດການໄດ້ 5 ຟອມ.
- ຟອມການຄົ້ນຫາໄດ້ 5 ຟອມ.
- ພິມລາຍງານທັງໝົດໄດ້ 6 ລາຍງານ.

5.2 ຈຸດດີ

- ຮູ້ວິເຄາະຫາບັນຫາ ແລະ ສາເຫດຂອງລະບົບເກົ່າ.
- ຈະໄດ້ລະບົບຈອງປີ້ລົດເມສາຍໃຕ້ແບບອອນລາຍໃໝ່.
- ສາມາດນຳໃຊ້ເວບໄຊທີ່ສ້າງຂຶ້ນມາເຂົ້າຊ່ວຍໃນການຈອງປີ້ລົດເມແບບອອນລາຍ.
- ເວບໄຊທີ່ສ້າງຂຶ້ນມາສາມາດຈອງອອນລາຍໄດ້.
- ການເຮັດບົດລາຍງານສະດວກສະບາຍ ແລະ ວ່ອງໄວຂື້ນ.

5.3 ຈຸດອ່ອນ

ໂປຣແກຣມນີ້ແມ່ນຍັງບໍ່ສົມບູນ ແລະ ຄົບຖ້ວນຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງສະຖານນີເທື່ອ ເນື່ອງຈາກວ່າໃນການສຶກສາແມ່ນຍັງບໍ່ທັນມີປະສົບການໃນການຂູງນເວບໄຊມາກ່ອນ ແລະ ຍັງບໍ່ຄວບ ຄຸມເຖິງຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງຂອງຜູ້ໃຊ້ລະບົບ.

5.4 ແນວທາງໃນການພັດທະນາ ແລະ ຂະຫຍາຍຕໍ່ຂອງສະຖານນີ

ເນື່ອງຈາກວ່າເວບນີ້ເປັນເວບໄຊທີ່ສ້າງຂື້ນມາແລ້ວ ດັ່ງນັ້ນ ເພື່ອເປັນການກວດສວບຫາຂໍ້ພິດ ພາດ ແລະ ເພື່ອຫາຈຸດດີຈຸດອ່ອນມາທຳການປັບປຸງ, ແກ້ໄຂຈຶ່ງຄວນນຳເອົາເວບໄຊນີ້ໄປປັບປຸງຈຸດບົກ ຜ່ອງຂອງເວບໄຊໃນບາງສ່ວນເພື່ອເຮັດໃຫ້ເວບໄຊມີປະສິດທິພາບ ແລະ ເຮັດວຸງກໄດ້ດີຂື້ນເພື່ອຈະນຳ ເອົາໄປປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເຮັດວຸງກງານຕົວຈິງ.

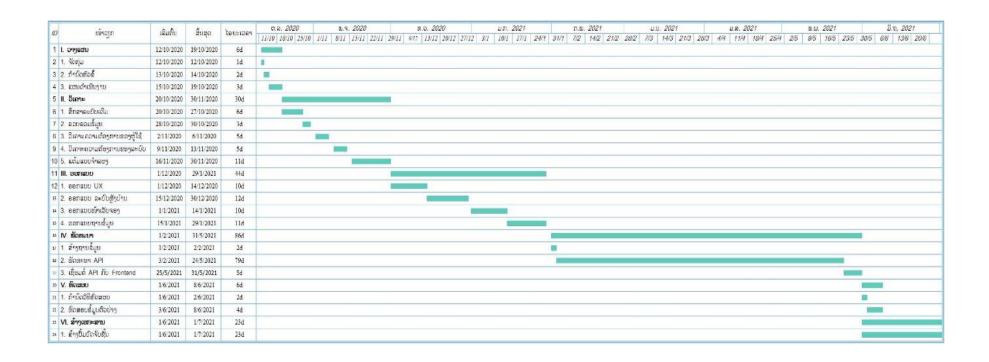
ດັ່ງນັ້ນ ເວບໄຊນີ້ເປັນເວບໄຊໜຶ່ງທີ່ມີຄຸນສົມບັດໃນການໃຊ້ຖານຂໍ້ມູນໄດ້.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- [1] ທ້າວ ສາຍຄຳ ຊົ່ງວືຊົງ, ທ້າວຊື່ມົວ ຢິງຈື້ (2019-2020) ລບົບຂາຍປີ້ອອນໄລຂອງ ສະຖານີຂົນສົ່ງໂດຍສານສາຍໃຕ້.
- [2] ສົມມິດ ທຸມມະລີ ແລະ ອາມອນ ຈັນທະພາວົງ, (2012). ການວິເຄາະ ແລະ ອອກ ແບບລະບົບ ພິມຄັ້ງທີ 1 ນະຄອນຫຼວງວຸງງຈັນ
- [3] ຄວາມຮູ້ທີ່ວໄປກ່ຽວກັບ Nodejs ແຫຼ່ງທີມາ: https://expert-programming-tutor.com/tutorial/article/A06_NodeJS01_HelloWorld.php
- [4] คอามรู้ที่อไปท่าอทับ Reactis แต่ๆทีมา: https://www.mindphp.com/บทเรียน
  ออนใลน์/tutorial-reactis/4883-react.html
- [5] ถอามรู้ที่อไปที่ อุทับ GraphQL แต่ ๆ ทีมา: https://medium.com/@athivvat/ทำความ
  รู้จักกับ-graphql-980ac00d6c17#:~:text=GraphQL%20คือ%20กาษาสำหรับการเข้าถึงข้อมูล%
  20(Query%20Language)%20เพื่อ,ข้อมูลที่เรากำหนดไว้

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

1. ໄລຍະປະຕິບັດງານ

ປະຫວັດຜູ້ຂຽນ

ປະຫວັດຫຍໍ້ຜູ້ຂງນບົດ

ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ: ທ້າວ ມະໂນພອນ ມະໂນກຸນ ວັນ,ເດືອນ, ປີເກີດ: 16 ເດືອນ ຫັນວາ ປີ 1995 ບ້ານເກີດ: ທົ່ງຂັນຄຳ ເມືອງ ຈັນທະບູລີ ແຂວງ ນະຄອນຫຼວງວງງຈັນ ບ້ານຢູ່ປັດຈຸບັນ: ທົ່ງຂັນຄຳ ເມືອງ ຈັນທະບູລີ ແຂວງ ນະຄອນຫຼວງ ວຸງຈັນ

ການສຶກສາ: ປີ 2016 ຈົບຊັ້ນສູງ ທີ່ ສະຖາບັນພັດທະນາສີມືແຮງງານລາວ - ເກົາຫຼີ

ປີ 2013 ຈົບມັດທະຍົມຕອນປາຍ: ທີ່ ມ.ສ ເຈົ້າອານຸວົງ

ປີ 2010 ຈົບມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ: ທີ່ ມ.ສ ເຈົ້າອານຸວົງ

ປີ 2007 ຈົບປະຖົມສົມບູນ: ທີ່ ໂຮງຮູງນປະຖົມສົມບູນອານຸ

ເປີໂທ: 020 5400 0003, 020 2814 9278

ອີເມວ: dou_2020@hotmail.com

ລາຍເຊັນເຈົ້າຂອງປະຫວັດ

6 2					
ຂາງເຮັ	ๆ				
Υ 00 I	٠٠٠٠	 	 	 	

ປະຫວັດຫຍໍ້ຜູ້ຂງນບົດ

ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ: ທ້າວ ພອນຄຳ ແກ້ວມະນີ ວັນ,ເດືອນ,ປີເກີດ: 07 ເດືອນ ມີນາ ປີ 1995 ບ້ານເກິດ:ບ້ານ ທັງວ, ເມືອງ: ວງງພູຄາ, ແຂວງ: ຫຼວງນ້ຳທາ ບ້ານຢູ່ປັດຈຸບັນ:ບ້ານ ທັງວ, ເມືອງ: ວງງພູຄາ, ແຂວງ: ຫຼວງນ້ຳ

ການສຶກສາ: ປີ 2016 ຈົບຊັ້ນສູງ: ທີ່ ສະຖາບັນພັດທະນາສີມືແຮງງານລາວ - ເກົາຫຼີ

ປີ 2013 ຈົບມັດທະຍົມສົມບູນ: ທີ່ ເມືອງວຽງພູຄາ

ປີ 2007 ຈົບປະຖົມສົມບູນ: ທີ່ ໂຮງຮຸງນປະຖົມສົມບູນບ້ານດົງວຸງງ

ເບີໂທ: 020 2802 2677

ອີເມວ: phonekham.dev@gmail.com

ລາຍເຊັນເຈົ້າຂອງປະຫວັດ

င္က	ىد																							
ىں ق	ล๑																							
4 111	٧J	 • •	• •	•	• •	•	•	• •	•	•	• •	•	• •	•	•	• •	•	•	•	•	•	•	•	•